

3034

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. I. { చెన్నపట్టణము 1915 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 2 తేది మంగళవారము } No. 283
సంపుటము. ౧. { ఆ సందనామసంవత్సర మాఖ బహుళ ద్వితియ ౨ } సంచిక ౨౮౩

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము.

ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.
సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువు పోట్ల బాపును.
పార్శ్వపురొప్పుల బారదొలును. పోట్లపోగొట్టును.
వనమూలికలచే హిందూ దేవమందు
తయారుచేయబడు ముచిముందు.
నువాసనగలిగియుండును.
దీనిని విదేశములలోగూడ వాడుచున్నారు.
పంచభాషావీటి చూచికొనిన మోషము గలగద.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి లేక, 6, 7, తంబుసెట్టిపిది, చెన్నపట్నం.

అత్తల ఆర్థాటమున కోర్వని

కోడండ ప్రలాపము.

మేమిదనఁజూచి వైపు ప్రకమును ప్రతిభటుంబము నందు నుండునటుల పంచివెట్టుటకై ఒక్కతఁడై తపాలు బిళ్లను పంపువారి కుచితముగా పంపుదుమని ప్రయత్నించుటయిది. వీడసాదలకు కష్టమైయుండుటచేత అర్థవారా బిళ్లను పంపువారికి ఈ జనవరి 31 తేదినఁజూచి ఉచితముగా పంపుము. ఈతరుణమునకువృద్ధాచేయకుడు. విరోపియ యుద్ధచరిత్రమునకై జనవరి 31 లోపుగ మేము రిజిస్టరుచేసికొనువారికి ఒక్కొక్కభాగము తపాలభర్తలతో 0-10-0 కు పంపుదుము. ఇది చూచుభాగములగులది. కోడండప్రలాపముతోడ యుద్ధచరిత్రప్రకటనను, ఆర్థర కార్డును పంపఁగల. అసరికపు ప్రకమును వెలివడును

చిత్రవామా:— నుపేరియరు వాచ్ కంపెని.

పోస్టువాక్కు 167, మదరాస్

లక్ష్మీకర తొంబూల మాత్రలు.

యిందుకన్నూరి, పచ్చకర్పూరము, వంతువపువ్వు, బంగారు వెండిరేకులు, మొదలగు విలువగల వస్తువులచేత తయారు చేయబడిన గమక మిక్కిలి నూతన, పరిమళము, మనోహరముగలిగి యున్నది. యిది తొంబూలములోగాని, విడిగాగాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొని అశోమ, వాయువు, జలుబు, అగ్ని మాంద్యము, కీటలు, దగ్గు, కీరభేదలు, జ్వరము, జలకోషము, చిన్న బిడ్డగుణము, మొదలగు దుర్గుణములను రానిర్వక, నిర్మూలించి మంచిబలుమును ఉపాసని, ధాతుప్రప్తిని కలిగించుటలో అద్భుత చాకచక్యములను చూపించు చున్నది. సర్వజనోపయోగము కొరకు వేల మిగుల తక్కువగా నిర్మయించ బడినది. పరిశీలించండి. 1 సీసా వెల రు 0-4-0. 6 సీసాలును 1-4-0. వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

జీర్ణ విజయ గుటికలు:—యిది సమస్త వైద్యములు, పులికేపులు, అజీర్ణము, మలబద్ధము, నిద్రి ద్వేషము, కడుపుబ్బరము, నొప్పి, వమనము, నోటసిరూకుట, గుండెలమంట, మొదలగువాటిని హరించి మంచిఆకలిని బిడ్డకైని కలిగించును. 25 మాత్రలు. డబ్బీ రు 0-8-0

వి. పి. ఎ. ఆంధ్రకో. ఆయుర్వేదసమాజం.
హిందూ-గుంటూరుజిల్లా

వినోదకరమగు తెలుగు నవలలు.

లీలా లేక సురేంద్రనగరము— ఇందు శ్రీల నువ్వోర్వము చాపల్యాదిగుణములు వర్ణింపబడినది. రు. 1-0-0
యశోధర—ఇం దొకయాడుగి తన మగనివైగల యనురాగమునకై పడరానిపాట్లు పడి యున్న తనీతికిదెచ్చును 0-12-0
మనోరమ—మగడు వేటకేగి రాక్షసునొద్ద బిడ్డకొన త: పామర్థ్యముచే విడిపించి, శ్రీల పెండ్లిచేయును. 0-10-0
జగదేకరంధ— అన్నకై పడరానిపాట్లు పడి యున్న తనీతికిదెచ్చు సామర్థ్యతతి కథ అ. 0-10-0
పహలోద్దరనాంధ— తమ్మునకు బుధితేక కలహించినను అన్న సహింపలము ననుటకు బోధించును. అ. 0-4-0
అత్తలార్థాటమున కోర్వనికోడండప్రలాపము.— అత్తలు కోడండను వాధించు విధములగులది. అ. 0-2-0
పల్నాటివీరచరిత్రము:—మహాకవిశాఖపండితము. అక్కిరాజు ఉమాకాంతముగారి ఉపోద్ఘాతముతో కూడినది 1-0-0
వలయువారు:— కల్లూర్ బుక్ డిపో, 6, వెంకటేశమేష్ట్రపిది, సామకూరుపేట, మదరాస్.

కస్తూరి.

విషజ్వరములకు, కలరావు, సంధికి, బాలింతకోగములకు, వాతములకు. చిక్క బిడ్డల జబ్బులకు పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బుగారము కన్న శియనుగుటచేతను నవసర గడచములందు వారకులు చుస్తరము. మా డిపోయందలి కస్తూరి, మంచి తర పదార్థము చేయియును కేర్పబడవు. ఇంతవరకు మాత్రపు నుండి కొనికవారల విషయము తెలిసియున్నది. కొనని వారొకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కఠిన కస్తూరిని గొని మోసపోదు. తులం 1-కి రూ. 80-0-0.

ఆదిపచ్చికాన లేక జిన్ను

తులం 1 కి రూ. 3-4-0

గోరోజనము

తులం 1 కి రూ. 5-8-0

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి 0-2-0. 12-కి రూ. 1-2-0

ఈ దంతచూరముతో పండ్లు త్రోముటవలన చిగుళ్లు గట్టిపడును. చిగుళ్లు నుండి రక్తము ప్రవించకుండును. నోటిదుర్గంధము నేకయుండును. పండ్లు ముత్యముల వలె తెల్లగా నుండును.

అనేకులవల్ల ప్రతిరోజు వాడబడు చున్నది. సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.
అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి. 6-7 తంబుసెట్టిపిది, మదరాస్.

వేంకటాధ్వరి కవిరచిత విశ్వగుణాదర్యము.

ఆంధ్రపద్య టీకాతాత్పర్య సహితము.
ఇందుకు రెగిన తెలుగు పద్యములు, టీక, తాత్పర్యము, ఇతిహాసములు, నిఘంటువులు, అలంకారములు, పంచాంగము. దేవరాజపండితులు వ్రాసిరి. ఇది భరతిఖండమునందలి యాయా బాతులయూ, తెగలయూ, సంఘములయూ, గుణదోషములను గ్రహీతరణిని వర్ణనాధోరణిని వివరించు గ్రంథము. అనఁగా నాయా లోకవృత్తిములను కవితామృతమున ప్రతిబింబితులు గావించి దాని వన్నెలచే చిన్నెలుగాఁ జూపునట్టి కృతి. ఈ కవిభామణి పాంకముగా కృతాను విశ్వానులనెడి రెండు గంధర్వులు ఆకాశ సంచారులై పోవునట్లు చిత్రించి వారు అచ్చటచ్చట సంచరించుచువును ఆయా వస్తువులందు గ్రహించిన గుణదోషములను వెల్లడిచేయుచుండునట్లు రచించెను. లోకముననుండు వస్తువులన్నియు దోషయుక్తములేకాని గుణైకప్రధానములుగావు. అయినను వానివానికొక దగినట్లు గుణ మెక్కువగా నుండినట్లయిన గుణవంతములగును; దోషములు మెండుగానుండిన దోషవంతములగును. కావున చక్కఁగ పరమార్పించి అందలి దోషములను పాటింపక గుణములనే గ్రహించి ఉజ్జీవించెడు మార్గమున వెదకవలయును. ఇది చదివిన బ్రహ్మాది సుంపవర్ణితముగల పెక్కువస్తువుల గుణదోషములు తెలియును. దీని వెల 2-8-0. దీనిని చక్కఁగ పరిశోధించి మేలైన కాగితములపై అచ్చుత్రించి మంచి కాలికొలెండుచేసి యుక్కారము.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్డ్ కంపెనీ.

ఆనందా ముద్రాలయము, బ్రాహ్మ్య, మదరాస్.

ఆయుర్వేదాశ్రమ గ్రంథముల.

అర్కప్రకాశము.

సప్తమ గుచ్ఛము.

అర్ఖులను పోషించు చికిత్సాగ్రంథము.

ఇది అతిసులభమగు రీతిని ప్రతిమూలికనుండియు అర్ఖులుదీయు నుపాయములను అయర్ఖులచే లోగసామాన్యమును నివర్తింపజేయు పద్ధతులను, దెలుపు మంచి వైద్యగ్రంథము. ఇందు బోధితములైన అర్ఖులు సామాన్యవైద్యుడు గూడ జేయుటకు తగియున్నది. ఇందు ఆయుర్వేద గ్రంథములయందు బేర్కొనబడిన మూలికలే గాక యూనాని వైద్యమునకు సంబంధించిన మూలికలు గూడ గ్రహించబడి, ఆయుర్వేద పద్ధతులతో వానిగుణములు వివరింపబడినవి.

ఆయుర్వేదజ్ఞులగు వారికిని, తదితరులగు కేవలనుభవముగల పల్లెటూరి వైద్యులకును గూడ నిది మిగుల నుపయుక్తముగ నుండునని తలచి, యాంధ్రులకు సహకారిగ నుండునటుల దీనికి సరళముగు నొక వ్యాఖ్యను గూడ వ్రాసి ప్రచురించినాడను.

ఇందలి విషయముల ప్రాధాన్యతచూచిన కిందప దెలియగలదు.

వెల రూ. 2-0-0.

1. మాధవనివాసము.	రూ. 2-0-0	6. వస్త్రకర్మము.	రూ. 0-4-0
2. పథ్యాపద్యము.	" 1-0-0	7. ఆయుర్వేదచరిత్రము.	" 0-4-0
3. ఆయుర్వేదపరిభాష.	" 1-2-0	8. భేషజ. కల్పము.	" 1-0-0
4. అగస్త్యవైద్యము.	" 0-4-0	9. చరకసంహిత.	ఇది ఆయుర్వేదమునందు 1915
5. కల్యణశ్రీము.	" 0-4-0	10. సుశ్రుత సంహిత.	వస్త్రకర్మము మొదటి భాగమున కలువడును.

పోస్టేజి వేరుగా నియ్యవలయును.

ప్రాంతాధిపతి:—
12, తంబు శెట్టి వీధి, వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు. ఏ.వి.యస్. ఏ.యం.వి
156, బ్రాడ్వే. 55, ఆచార్యుల వీధి,
ఆయుర్వేదాశ్రమం - డి. టి. మదరాస్.

మాతాశిశువుల చందాదారులకు మాధవనివాసము తప్ప మిగత గ్రంథములన్నియు దూపాయికి నాలుగరూ.ల క్రింది యియ్యబడును.

క్యాలండరు.

1915

క్యాలండరు.

* యుద్ధ విషయములను దెలుపుచు చిత్రముగ నుండును. *

కాగితముల ఇబ్బందివలన కొద్దిప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడుచున్నవి.

అమృతాంజనం డిపోవార్కిమాడూరూప్యముల మందులను గొనిన వారలకు విచిత్రము.

ఇతరులకు వి. పి. సహా 0-4-0. 10-కి వి. పి. సహా 1-0-0.

వెంటనే దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపదము. *

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి 0-8-0 డజను 1-కి రూ. 5-4-0

మోహినీశైలం

5 తులముల నూనెగల
సీసా 1-కి 0-12-0

తామరశైలం

వెల డబ్బీ 1-కి 0-6-0
డజను 1-కి 3-8-0

పండ్లపొడి

డబ్బీ 1-కి 0-2-0
డజను 1-కి 1-2-0

పి. పి. ఖర్చుల ప్రత్యేకము.

అన్ని వోట్ల విక్రయింపబడును. మండ్ల: కీటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.

అమృతాంజనము డిపో,

10, ఫ్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి. నెం. 6-7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

అమృతాంజనము ప్రాచ్యుదేశ మూలికల సంపుటిచే హిందూదేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోక ప్రఖ్యాతిప్రపంచము. ఇప్పుడిప్పుడు తయారగుచున్న క్రొత్తముద్రుగాను. పదియేడేడ్లుగా దేశమునం దంతటను వాడుకలో నుండి మెప్పును బొందిన దివ్యామృతము. చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నొప్పులు సయితము లేగలవు. ప్రతివారము నెలకు నేలు విక్రయము.

ఉష్ణమును కలిగించునట్టి, ఉడికించునట్టి అన్నిరకముల ఔషధాలను మదరాసు రాజధానిలోని అన్ని కంపెనీలకన్న మౌకంపెని గొప్పదియు, నమ్మకమయినదియు నయ్యున్నది. ఇది మాకు ముఖ్యమయిన పనియగుటవలననే మాఖాతావారు లకు మిక్కిలి స్వల్పధరలకు మేము యివ్వగలిగియున్నాము. సర్వసాధారణములగు కొన్ని మూదిరీలను

గమనింపుడు.

<p>№ 100 (detachable) (కబ్బముగల, కట్టము లేని) 2 బర్నరులు సహా యివ్వబడును. ఊరు బల్లెలందిరుగు కట్టి యుద్ధోగియు లకు కడు ముఖ్యము. టిక్ పెట్టె సహాయం</p>		<p>№ 11 (detachable). చాలాబలిష్ఠమయినది. ఎక్కువకాలం పనిజేయ గలిగినది. మిక్కిలి యావగడ్డ గన్నది. టిక్ పెట్టె సహా నె. రు. 9-8-0</p>
--	---	--

నెం. 45. 48 రు. నూతనముగా తయారుచేయబడినది. నెం. 11 రు. మాదిరిగానుండును. టిక్ పెట్టె సహా వెల రు. 8. నెం. 200 పాకట్ స్టాప్ చిన్నదియు చెయ్యి ఇనుము. యి. టి. టి. టి. సహా వెల రు. 5-8-0

కే. ఎస్. పి. వీ. జి. 180/18 బ్రాడ్వే, మదరాసు, కర్రకులకు ప్రత్యేక పుధరలు యివ్వబడును.

నల్లభీమ పాకశాస్త్రము.

ఇయ్యది డాక్టరు యి. టి. యస్. టి. గోపాలయ్య గారిచే దేవనాగరి భాషనుండి తర్జుమాచేయబడినది. 8 భాగములు కలవు. 1 భాగమునందు అనేకవిధములైన అన్నములు, శిశువులు, చేయకైముముగలరు. 2 భాగముందు ఊరగాయలు పచ్చళ్లు కోకిలిరీతి ఇంకను భోజనమునకు కావలసిన అనేకపాకములు గలవు. భాగమునందు పిండివంటలుచేయు క్రమముగలదు. నేయేల, శివీల్ పాకమునకు కావలసిన యావత్తుగలదు. ప్రతియింట నుండవలసినది.

240 పేజీలగ్రంథము. క్యాలిగ్రాఫైండు ప్రతి 1-కి ధర 1-8-0; పోస్టు ఖర్చులసహా 1-11-0. పగటియందు కేయిన్నొక్కదినంబు చెప్పిన ప్రస్థావేశపు పదలియొక్క వినోద కథలు.

240 పేజీలు. మేలుకాగితములు, క్యాలిగ్రాఫైండు ప్రతి 1-కి ధర 1-4-0; పి. పి. ఖర్చుతో 1-8-0. చెండు ప్రతులు పోస్టుఖర్చులతో 2-0-0. మావిలాసము:—

స్టార్ వాచ్ అండ్ కంపెని
45 మల్లాసా హెబు వీధి, మదరాసు.

శుక్లనష్టము

గుణమీయనిచో

సాము తిరుగ నీయబడును

100 మాత్రలు గల సీసా రు. 2-0-0.

పోస్టుఖర్చులు వగయిరా ప్రత్యేకము.

నమ్మకమయిన మందులు యింకను కలవు.

కేట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో.,

(1-12-14)

వీలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

బహు వేగముగాను సులభముగాను పోవునటువంటి బల్లమైన సైకిలు. 59 రూ. పాయలనుండి అమ్మబడును. క్యాటలాగు కావలసిన వారికి పంపబడును.

వాట్సన్ అండ్ కంపెని,

154, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఉపన్యాసము.

త్రైగుణ్య కైటభిహిం దూహిస్తూకై

ప్రాచీనవిద్యాధి సంగ్రహంబలి.

ఈ సంఘమువారి ద్వితీయ వార్షిక సమావేశము జనవరి 31 తేదీ సాయంత్రం మాతాతాలామందిరమున జరిగినది. ఈసంఘమేర్పరగబడి రెండు సంవత్సరములు మాత్రమేయైనది. మధ్యాహ్నము కార్యనిర్వాహక సభజరిగినది. పనిచాలించుకొనిన ప్రధానోపాధ్యాయులు లగు స్వామినాథశాస్త్రిగారినిగూర్చియును వాఙ్మయసంఘ శాసనముల క్రింద నీకాసమును గ్రంథము చేయవలయునని కార్యదర్శినిగూర్చియును జరిగినది. సాయంత్రం బహుజనసభ జరిగినది. ప్రాచీన నవీనవిద్యార్థులు పెక్కుమందిచ్చియుండిరి. గౌ॥ రావుబహద్దరు మోచర్లరామచంద్రరావుపంతులు గారధ్యక్షతనహించిరి. గౌరవ సభ్యులును వ్యాయామార్థులును పెక్కుమంది సభలంకరించిరి. అధ్యక్షుడు లాసంగును పెక్కుమంది విద్యావిషయకము లనుగూర్చి యభ్యర్థించిరి.

ప్రారాజ్యకర్త గారి మహాదాశ్వాదము మొదలు నొసంగబడెను. మాతృదేశాభివృద్ధిగూర్చి యభ్యర్థించి పేదరు కృష్ణారావు గారును వ్యాయామార్థి టి. వి శేషగిరి య్యగారు గారు నుపస్థించిరి. పాత కాలవాక్యంబుగోరుచుసభ్యులే విన్నవించగ నేంకట రంగరావుగారు దానిని బలపరిచిరి. 1875 న కిటీవల నితర విషయముల నభివృద్ధిఆధికముగ కనబడెను. కీర్తిశేఖరులు రావు బహద్దరుసింగరాచారిగారి ఆనుగ్రహమున చక్కని మందిరము అభివసించిరి. భోజనవాసగృహము పెద్దకొరతగ నున్నది అని అభ్యర్థించిరి. ఉపాధ్యాయులకు ప్రాచీన విద్యార్థులకు నవీన విద్యార్థులకు అతిథులకు నాశిగ్నాదములాసంగబడెను.

హిందూ దేశీయ కాఫలికు సంఘము.

పదియవ వేదసమావేశము

శనివారము (22.1.15) సాయంత్రం మన చెన్నపురి లో జరిగియున్న సెయింటు గేబ్రియలు పాత కాల లో చెన్నపురి ఆర్బివివపుడాక్టర్ జే. ఎలెనుగారి యాధిపత్యము క్రింద నీ సమావేశముజరిగినది. భగవంతుడు మహాగురువు(పోపు) నాశ్చర్యించు గాక యనుగీతము పాడబడెను. ఆర్బివివపు గారు స్వదేశమునండి సురక్షితముగ మరలి వచ్చినందులకు కార్యదర్శి ఇ. డి. స్వామికన్నప్పిళ్లగా -యనకు స్వాగత మొసంగుచు పుష్పదామయము మెడను వేసిరి. అభ్యర్థులు అచిరికిరిసిపదవారికినియాదును ఈయధ్యక్షుననామాతృదేశ మగు హిందూదేశ మిష్కటికి తటస్థముగ నున్నదనియును ముందు గూడఁటలే యుండగలదనియును మిత్రమండలివారికి విజయము కలుగుటయే నాదేశీయుల యాశయమనియును నుడివరి.

మిమ్ము కార్యదర్శి వార్షిక నివేదికలను చదివెను. వత్సరాంతమునకు సభ్యులసంఖ్య 1598 గారు. ఈ అర్ధ సంవత్సరమున 85 గురువులు త్రగిచేరిరి. 89 గురువులు మృతి నొందిరి. కాన 1494 గురువులు మిగిలున్నారు. 858-11-6 జమ మొత్తము. 267-14-3 ఖర్చుముల మొత్తము. 91-18-3 నిలువ. గత సంవత్సరము నిలువ కిరీతేర్చిచో 5895-1-4 మొత్తముగలుగు.

తీర్మానములు.

సంఘమువారి రాజ్యక్రియ యధానేనా తత్సర్వమును శ్రీ రాజప్రతినిధిగారికి విన్నవించు తీర్మాన మొక్కటియును ప్రధాన మతగురువు (పోపు) క్రొత్తగా పీఠాధిపత్యమును వహించినందు కభినందించుచు వెనుకటి గురువుగా నింపిరి. రీతి నాశిగ్నాదముల నొసంగ ప్రార్థించుచు నాయనకు విన్నవించు తీర్మాన మొక్కటియును చేయబడినది.

ఉపన్యాసములు.

యధ్యక్షును యధికారములనుగూర్చి కుంభకోణము వాస్తవ్యులగు టి. యస్. డి. స్వామిమొదలగువారు సంఘమువారు చేయుపనిగురించి తిరుచునాపల్లి వాస్తవ్యులగు డి. కులందనామిళ్లై టి ఏ గారు నుపస్థించిరి.

చెన్నపురిలో కాశీలికు నిలయుమొక్కటి యవసరమని యభ్యర్థించునదివిరి. అందులకు చందాలువేయబడినది బాతీయ గతపరములతో సభమునైనది.

చెన్నపురి వడవల్ల బృ.

చెన్నపురిలో ఆధ్యాత్మక బృహత్ కమల ఆధ్యాత్మకదిలో శనివారమునాడు (30.1.15) రాత్రి పీఠవేసిన విశోదములు జయప్రదముగ నెరవేరినవి. నదీమార్గమున నదీమనమునను వీరిచిత్రి విచిత్ర దీపికలచే నలంకరించి ఆపూర్వకాభిషేక కలి

గించిరి. ఈదీపముల కాంతి నదీమనమున యధిక దూరము వరకును వ్యాపించినది. క్షబ్దునకెదుట నాసనములు వేయబడి మాతలంకర నచట కూర్చుండి యుండిరి. వారికి వెనుక భాగమున బ్యాండువాద్యంబులునుండెను. నదిలో తేలియాడు నౌకనాటకరంగ మేర్పరపబడినది. చిత్ర విచిత్రములగు చీనా దేశపు రక్తపిఃతోను పెద్దపెద్ద నల్లరి చంద్రబింబములతోను నత్మత్రముతోడ నాగరంగస్థలములంకరింపబడినది. చిత్రవిచిత్ర దీపికలచే నలంకృతములగు నౌకలసోయగ మున్నటిని మించి యుండెను. నిశ్చలములగు నిర్మలాదకముల ప్రతిఫలించు దీప కాంతు లింతంతరానిదమును గలిగింపబూ నెను. దీపములతోడను పతాకములతోడను పుష్పాలంకారములతోడను నౌకలలో నున్న వారిచిత్ర విచిత్ర వస్త్ర కాంతులతోడనుగూడ నానౌకల యందమును నదికా వలీతరమున నున్నవందీపముల కాంతుల దూరమునకు ప్రవరింపవేసెడిధాగగ్యములవలనకలిగిన రామ శీతము చాల సమృద్ధకరముగనుండెను. ఇట్లంకరింపబడిన పడకలు 18 గలవు. వారిలో శ్రేష్ఠముని తళంపబడిన రెం టినిగూర్చి పన్నదములు వేయబడెను. వెంగోడా తామరవంతు మొదటి బహుమానమువచ్చెను. ఆపడకలపై పొద్దదేవాలయ మేర్పరచుటవలన దాని కాశుకైట్టబడినది. జవాహర్దేశపు తోటయను పడకకు రెండవబహుమానము లభించినది. మిత్ర మండలియును నౌక చాల నూదరముగనుండెను. దానివెనుక వేడికవై ఆంగ్ల హతయు నామెమిత్రులును చిత్రింపబడిరి. ఆ యామిత్రులు రమ్యా, ప్రాప్తు, బైల్లెయును, ఇండియా, అభి నివేశములు మున్నగుదేశములు ధరించు మానినవస్త్రము లున్నవడినవి. సమద్రుమ భిక్షుమైన నౌక యొకటియును జలాంతర్గామియొకటియును గూడ మాపబడినవి. భక్త నౌక కల్పనా సామ్యగ్యమున నసమానముగనున్నది. జలాంతర్గామికి పరివీక్షణకాశీతి నమర్చుటచే నది యథా జలాంతర్గామియగు ననుభ్రమను కలిగించజాలినది. మరిన్ని చిత్రనౌకలుగూడ ప్రదర్శింపబడినవి.

పె.తెనె దొంగసానిగారి గీతము మాపలుల పడకలకు గావించెను. స్క్రిక్టు కన్యగానమును నృత్యమునుగూడ కర తాళధ్వనులు మిన్న మట్టునట్లుచేయ గలిగెను. మొత్తముమీద విశోదములు చాలమోదమును కలిగించెను. దీనివలన రాబడి గూడ ననుకూలముగనే యున్నది. తెలియుచున్నది ఈధనము బైల్లెయును ప్రజల వాధా నివాహమున కంపబడుట పరమోత్తమ విషయము.

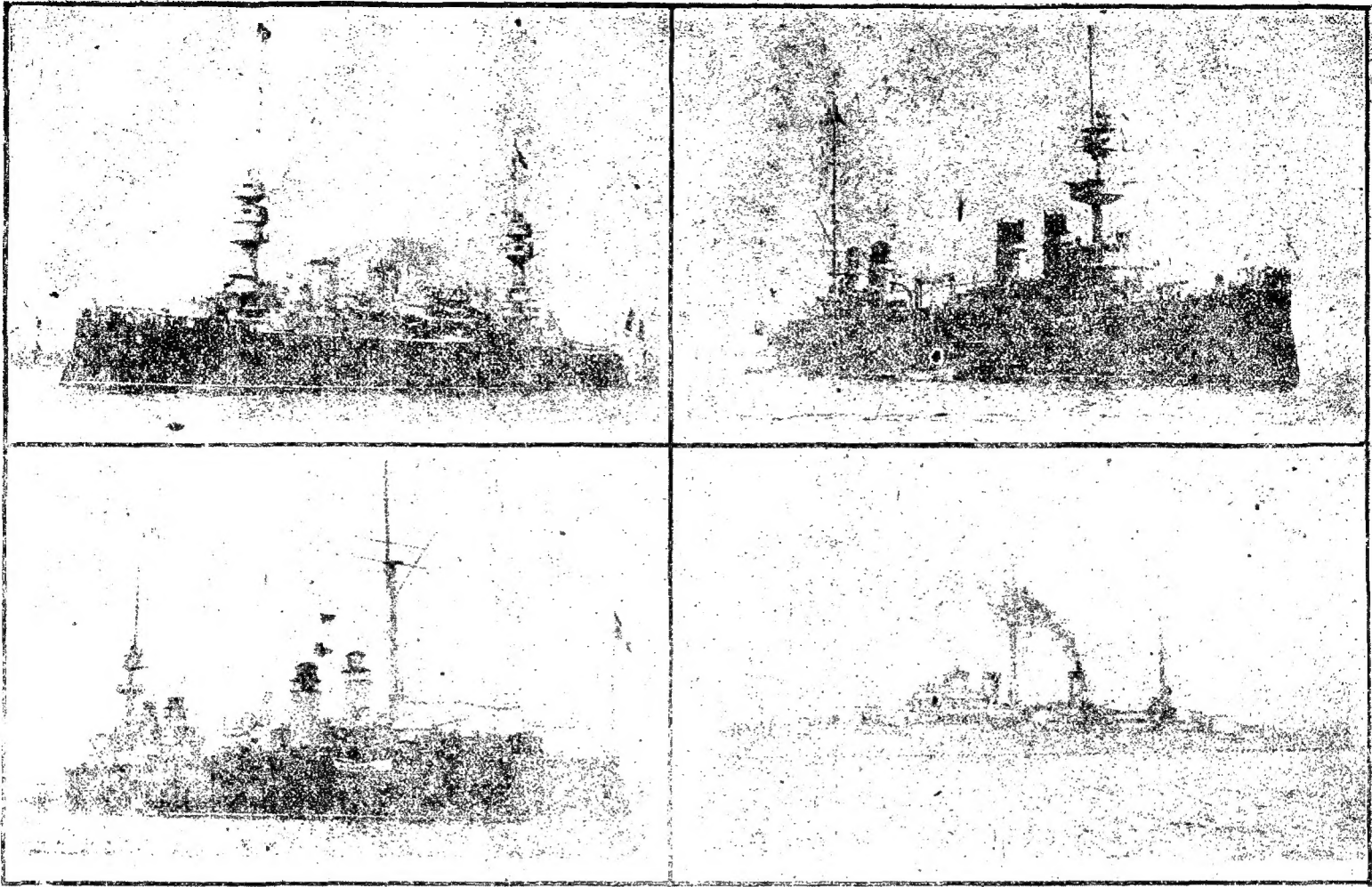
రజస్వలానంతర వివాహపు విల్లు.

జనవరినెల 30-న తేదీ శనివారమునాటి సాయంత్రం లకు 4-15 గంటలకు ఈ నగరపు మహిళలు బ్రహ్మసమాజ మందిరమున నొకసభ గావించిరి. 81-90 గురు సభ నలంకరించిన వినుచున్నారు. వ్యాయామి సదాశివయ్యగారి భార్య అభ్యర్థురాలుగా నుండి ప్రార్థనాంతరము సభా కార్యము ప్రారంభమయ్యెను. అభ్యర్థురాలును, శ్రీ మతి అలిమేలు మంగమ్మగారును తమిళభాషలో చక్కగా నుపన్యసించిరి. శ్రీమతి ఆచంట-కుక్కిణమ్మగారు ఆంగ్లభాష లో మృదువుధురముగ నీక్రింది యధ్యక్షమహర్షి ముచ్చటించిరి. కాస్త్రువులను ఇక్కాలమున నాచరణలో నుంచుకొని యుండువారు హిందువులలో ననేకులు లేరు. కాస్త్రువులు యందు రజస్వలానంతర వివాహమున కంగీకార మున్నదనుట, నిజమే యైనను దాని నాధారముగా గొనట యత్యవసర ముగాకనించదు. పురాణములలో నత్మశ్రేయలని పేరుగాంచిన పతివ్రతా శిరోమణులందరును 'సహధర్మచారిణి' లయినట్లును వివాహమయిన వెంటనే గృహిణులుగా తమతమ విధ్యక్త ధర్మముల నెరవేర్చుట వర్తక లున్నవి. వివాహమునగా నేమియో తెలుపవాలని ఇప్పటి బొమ్మలాటలు నిజమైన వివా హములుగావు రజస్వలానంతరవివాహములచే కన్యలకు కలుగు బడి గలిగి విద్యాభివృద్ధికి మార్గమేర్పడుటే కాక ఆశోగ్యము కూడ సమకూరును. అట్లుగుటచేత రజస్వలానంతర వివాహ విషయమున నేవిధముగ కాసభాశోభమును తొలగించుట మేలు. కొందరు అనుమానము కలిగిన దనుటే తగిన కాగ ణము. కావున కాస్త్రుగారి విల్లు ఆమోదనీయును. పిదప శ్రీమతి గాడిచెల్ల రమాబాయిమ్మగారిక్రింది యుపన్యాసమును ఆంధ్ర భాషయందు వివరించిరి.

మనము ఇచ్చట చేరియుండునది మఖ్యముగా మనకు సంబంధించిన విషయమును ఆలోచించుటకు ఆయుయ్యది. మనదేశములో పూర్వము ఆకువాండ్రుకు అన్ని స్వాతంత్ర్యము లును ఉండెనని పెద్దలు చెప్పుకొనగా, వినినాము. గ్రంథము లలో చదివినాము. సీత, సావిత్రి, ద్రౌపతి, దమయంతి, మొద

లైనవారిపేళ్లనును ఈనాటికినియెందులు సోదరులుభర్తలు గురువులు, ఆచార్యులు, వినిపించుచున్నాను ఎవ హిందువు లలో బ్రాహ్మణశ్రేణు మొదలుకొని అన్ని జాతులువారు? వీరినే గొప్పవలీనల గావించివీలవలెనే ఉంపన లేని తెలవి వీరచేళ్ళ మాటిమాటికి పెట్టుకొనుచున్నాను. వీరు బ్రాహ్మణు లాదుకా, కాలో నేను చెప్పవలసినవలెదు. కాని వీరికంటె ఎక్కువగ పాత్రినత్యమునకు గాని సుగుణములకు గాని పేరు పొందిన బ్రాహ్మణులెవరు కానరాక. మనకు తెలిసినంత వరకు సీత, ద్రౌపది, సావిత్రి ఇంకను పేర్లున్నవలెనంటె దమయంతి, సత్యభామ, రుక్మిణి, వీరందరును అన్ని విద్యలునేర్చి పెద్దవారై భర్తలను స్వయముగా నిర్ణయించుకొనవారలె. ఇట్టి మహాచరిత్రలు హిందూమతమునకు ఆధారభూతులైన వారు నేటికిని మన పురుషుల చేత న, మనచేతను పూజింపబడు చున్నారు వాస్తవ్యులెములు ఉండగా మనకు రజస్వలానంతర వివాహములకు ఆధారములు వేలు కాస్త్రువులే? ఆచారములే? తర్కములే? ఆకాలమున, ఉత్తములమున పుట్టిన అట్టి నారీరత్నములు స్వచ్ఛగా అన్ని విద్యలు నేర్చుకొని, ఎదిగి, తమఇష్టమునకు పదవికి తగినపురు షుని వెండ్లియాడి, బలవంతులును, గణనంతులును, వీర్యవం తులును నగు సుపుత్రులు కనబడతేనే మనదేశము మిక్కిలి ఉన్నతదేశం ఉండుటకు వీలైనది. రానురాను ఉత్తమునాతి శ్రీలకు చాణ్యవివాహములు, అతిబాణ్యవివాహములు, దాప రిమలచేతి వారి వికాసమంతయు చెడినది. పుడ్రెండెంద్ర తిల్లులు, పడమూడెంద్ర తిల్లులు ప్రబలినారు. అజ్ఞానమునడి చీకటి, ఆవంచుకొని పోయినది. పుట్టుజిడ్డలను పురుగుడు చుట, కష్టమైనది పనితెల్లుల ప్రాణములంబుర, మొదలునే ముగియుచున్నది. ఇంతిహారముకూడ రాకముందు భర్తయన నేమా తెలియక పడియుండు బాలికల దుస్థితి నేను వర్ణింప నేల? దినదినమున చూచి దుఃఖపడుచునే యున్నాముకదా? రజస్వలానంతర వివాహములు అవశ్యమనుటకు ఇంతకంటె కారణము లేమికావలెన? లోకమున లేనాయనిన అన్ని జా తులలోను రజస్వలానంతర వివాహములే కలవు తుదకు కొం దరు బ్రాహ్మణులలో కూడకలవట! ఒక్క మనబ్రాహ్మణు లలోను కోమట్లలోను బాల్యవివాహములున్నవి. ఈరెండుజా తులే లోకమునకంతటికిని మేలికాతులనుట వట్టి దంధము. రజ స్వలానంతర వివాహములచేత మనసంఘము చెడిపోవునట లో లోకములో అందరిని దూషించుట యయినకావలెను, లే కున్న, మనలనే మనము మోసపుచ్చుకొని చెడిపోవుట యయిన కావలెను. అందుచేత రజస్వలానంతర వివాహములు తగ వని చెక్కుట తప్పని నాయభిప్రాయము. ఈవివాహములు జరు గుట సరియనియు బాల్యవివాహములు అంగములనియు వ్యా దయ పూర్వముగా నమ్ముచారు కష్టములు కష్టములని పెదవి బెంపొక, నేటివెసిడెంటు గారివలెను ఇవివరకు ఉపన్యసించిన రుక్మిణమ్మ గారివలెను ముందుతమమృత్యుమున; ఆచరణలోనికి దెవురు. నిజమయినది క్రిలో మనస్సాక్షి కొలెన పనిచేయునట్టి వారికి అభిప్రాయభేదములన్నిచ ఆకాసరమగు కష్టములు కలుగకుండ ఏర్పరచుట ప్రభుత్వమువారికి సంఘ మునకును ధర్మము. ఈధర్మము తీర్చుట రజస్వలానంతర వి వాహపువిల్లుఉద్దేశంపబడినది. దీనివలన రజస్వలై నబాలికలకు చేయబడు వివాహము వివాహముగా అంగీకరింప బడుచున్నది. అనగా వెండ్లి చేసి కొను వారు భార్య భర్త లని బిష్కొనబడుచున్నారు. విందుభోజనములకు కాదు. ఇచ్చి పుచ్చుకోలుటకాదు. పండుగ పర్వములకుకాదు. వీని అన్నిటికిని రజస్వలానంతర వివాహములు చేసికొనవలెనని పిలిచినవిలువుడు, లేకున్న లేదు. విశిష్టముకాని ఆవివాహము చేసికొనటచేత, తిండి ఆస్తికి కొడుకు బాధ్యుడుకాడు, భర్త ఆస్తికి భార్యవాధ్యురాలుకాదు, అని మాత్రము అనకుడు. అను టయేఈవిల్లుయొక్క తాత్పర్యము ఈమాత్రము న్యాయముగు స్వాతంత్ర్యము తమలోతమవారికె ఇచ్చుకొనలేని కొందరు మన సోదరులకు తమకు స్వాతంత్ర్యముకావలెను కావలెననిప్రభు త్వము వారివడుగుటకు నోరెట్లానుచున్నచోదా? వెంచిచెప్పు నక్కటలేదు. ఈవిల్లుతప్పక అంగీకరింపబడవలెనని మీరందరు ను నాగో ఏకీభవించు చున్నారని నమ్ముచున్నాను.

విల్లునకు వ్యతిరేకాభిప్రాయములు కలవారండిన యెడల నుపన్యసించ వచ్చునని అభ్యర్థురాలు కోరిరి. ఎవ్వరున లేనం దున విల్లు పత్యమున ననుమతి తెలుపవచ్చునని వేదగా కొందరు లేచి తమకు సమ్మతముని తెలిపిరి. ఇతరులు మా సమయము చూచి సమ్మతులను నూచిరి. అభ్యర్థురాలికి మున్నగువారికి వంప నములతోను, పుత్రదానములతోను, కరతాళధ్వనలతోను సభముగనెన.

ఇటీవల ఉత్తరముద్రమునందు ఆంగ్ల, జర్మను సౌకాదళములకు యుద్ధము జరిగిన విషయము చదువరులకు విదితము. ఆయుధమునందు పార్శ్వనలయను, ప్రైగువంటి యుద్ధనాన లీపలుమునందు ముద్రించిన వానినలె నుండును.

ఆంధ్రవిద్యార్థుల మహాసభ.

ప్రపంచమున గురించి విశేషము ప్రాయశఃపర్యంతంబు కొన్ని భాగములను మాత్రము ప్రచురించుచున్నాము:- సం. మన కౌన్సిల్ గొప్పజాతియనియో, మన మొక గొప్పరాష్ట్రమునకు గురించి విచారించుచో, మనము దక్షిణరాష్ట్రములన్నిటికంటె గణనీయములలో వెనుకబడితిమనియు, సుప్రసిద్ధములయినటువంటియు, పరిశ్రమకంటె వంటియు కృష్ణ, గాంధీ మొదలగు నందలచే విస్తారము పంటలుపడుచున్నప్పుడే దీనివలనె యుండితిమనియు, నోరు, నీరములేని భూమియనియు, విద్యాసౌకర్యములేమియు, నిట్లే కొంతకాలము గడచినయెడల మనజాతియంతయుభావ, చుతము, మొదలగునవి యందుగలవిని తెలిసికొని నాయకులు దేశభిమానము, స్వాధీనతాపరాధములు దేశభక్తిదయమును, దేశోద్ధారణకు యాచకొని తరువ్రయత్నములు నిర్వహించునగుటకు, తేరుటకు: గణనమునగట్టికొని యెటువంటి కష్టములనుకల్పించు, వివర్తనలనుపదించినను లక్ష్యపెట్టకలరమనగిరి తేరుటకు: నిర్వహించునగు సేయుచుండుటెంతయు భాగ్యవశము. దేశభివృద్ధికిరమలగు నూచనలు వాడకల్పించుచు, దేశనాయకులహృదయముల మిక్కిలి యాంక్షించుటెందుచున్నవి. ప్రతియాంక్షుని హృదయమందు నూతనశక్తి వ్యాపించినది. విద్యార్థుల లాశక్తియొక్క మహిమను తెలిసికొని ప్రయత్నములు సేయుచున్నారు. దేశములు వారికెంతయు: స్పృహలు కొంతమంది విద్యార్థుల లాశక్తియొక్క మహిమను తెలిసికొనలేక, పరమావధిని తెలిసికొనలేక చాత్యదేశ, బాహ్యమూలములేక, దేశభక్తిదయమైన పిమ్మట: గాద దేశోద్ధారణకు: యాచకలొప్పుట మిగుల శోచనీయము. విద్యార్థులు కేవలదలసిన కార్యములు మిక్కిలియుగానున్నవి. వానిలో మొట్టమొదటిది తోడిసోదరులు జనసాంఘికతనున్నారు. తమను సేమియో తెలియదు. భాషయన కేమియో తెలియదు. స్వపరిపాలన, స్వరాజ్యము, స్వదేశస్థులు, స్వరాజ్యమన సేమియో తెలియదు. పరిగె తెలిసికొనియుండల విద్యార్థులలో: గాదు ప్రయత్నములు వారు చేయగలరు. అందఱు: ప్రయత్నములు సేయమొదలె బరమావధి: తేరుట దుష్టము. అందుకు విధ్యమొస్తచో విద్యార్థులకు సాహిత్యము చేసెదల గావున విద్యయే వ్యాసముజేయవలెను. విద్యయే చేయవలసిన విద్యకలెను. దీని నిచ్చుటకు దేశములలో విద్యాధికుల విద్యార్థులు బాధ్యులని తెలిసికొనవలెను.

మనము బాధ్యులము. ఏలయన మనము పరిశ్రమద్యారా వినుచుండు సంగతులను జ్ఞప్తికిఁ జెచ్చుకొనుచు. ఇంకాండు దేశములలోని విద్యార్థులను జూడుదు. యుద్ధసమయములో వారు చేయుచున్న కార్యములు చిరస్మరణీయములు. దేశభిమానము గలవారు వాతేకాని యవ్యులకారు. ఆంగ్లముననే మాత్రదేశమనెడి మహామాతను బూజించుట పుత్రులకు ధర్మము. ఏపుత్రుండు మాతను బూజించడో ఏపుత్రుండు మాతను ప్రేమించడో, ఏపుత్రుండామె యొక్క యజ్ఞలను రేసావహించడో, ఏపుత్రుండామె యుజ్జమును దీర్చబూడడో, ఆతండామెయొక్క పుత్రుండుగాండు. ఆతండామెయొక్క విరోధియే. ఆతండామెను గర్హముల పాలు చేసినవాడు. ఆతండామెను హింసకాడు. పరమవిద్యాధ్యుడు. ఆటివానిని శాస్త్రము నిందింతురు. దైవము శత్రువును. నిమ్మజాతుని పిల్వబంధువారయొక్క యవధను పెక్కిసారి చిత్తగించును. శత్రుకాలములో గాత్రవేళ మనము పాలు దునులను చేసికొని మేడలలోను, మిడలములందు వెచ్చగా నున్న గడలలోను నివసించెదము. దుష్పటివైన గొప్పటి మహాతనాచేరి చరితాపురం దేశానిమిత్తంబ్రయత్నములు సేయుము. ఎన్ని ప్రయత్నములు చేసినను మనకు చలిసేయుచునే యుండును. మనదియు నిమ్మజాతి లనెడివారిలో నొకని శరీరమును నొక్కటియే కదా! దానికి మారండలు నొప్పుకొనవలెనుకదా! అట్లైనచో మనకెట్టి చలిసేయునో దానికంటె వారి కన్ని రెట్లు చలియధికముగా నుండునో మారే యాలోచించు. వాండు నివసించునది తాటాపల గుడిసెలో. ద్వారములేదు. గవాక్షములేదు. తినుటకు భోజనములేదు. కట్టుకొన బట్టలేదు. కప్పుకొన దుప్పటిలేదు. ద వుడలు నొక్కకొని పోవుచున్నది. ఒకటవణకుచున్నది. చేతులు గాల్లుచల్లపడినవి. ఎక్కువశీతముచేఁ గొన్ని యవయములు స్వాధీనములోలేవు. పిల్లలు యెక్కువయిరి. పెండ్లాయు దుఃఖముచే జన్మకుట సిద్ధముననున్నది. ఇటువంటి వానినిజూచి మనమెట్లు సుఖముగానుండగలము? మనయొక్క మనస్సు యెట్లు దృఢముగా నుండగలదు? ఆట్టి సమయములో మనము చొక్కాలను దుప్పటినిగ గవ్వకొనినను సుఖములేదు వాడట్లుబాధపడుచుండ మనమూరకుండుట ధర్మమా? మనము నిర్జీవుల మయినచో మారకుండుము. శీతమున్నచో మనమెట్లు మనయొక్క చలిని నాపురం దేశానిమిత్తంబ్రయత్నము సేయుదుము. వానినిజ్ఞులచదువుతేక మనసాంఘికతనున్నారు. పాఠశాలలోకం బంపుటకు ధనములేదు. ఉచితపాఠశాలలు లేవు. ధనవంతులు, గొప్పవారు, విద్యార్థుల మనెడి గర్వముగలవారు, ఉద్యోగస్థులు వారిని కరిగజేరనియ్యరు. కడుశోచనీయము.

ప్రపంచములో: బుట్టిన ప్రతిమానవునికి సహజమైన హక్కులు, సహజమైన గౌరవము, శిక్ష, విధియుగలదని ప్రతివాడు సమ్మతయిన ఒకడు రాకె పుట్టినశేమి? ఒకడు సేద్యకాడనశేమి? ప్రతివాడు రెంబిధింక వ్యక్తమును నెరవేర్చుటకే పుట్టివాడు. అట్లుగాక తాను రాజగుటకే శాస్త్రవగా నున్న మానవుల మంద సవారిచేయుట వ్యాధియుగాదు. అది మానవధర్మమునకుఁ బ్రతికూలము. ఆంధ్రదేశములోని ప్రతివిషయమును గురించి యాలోచించియుండల, ప్రాసినయెడల మిక్కిలి కష్టముగానందును. సోదరులారా! మనము మనయొక్క కష్టమును తెలిసికొనవలెను. మనము మనప్రస్తుతస్థితిలో దేశముకొకటె యెంతగ్రయత్నము, యెంత స్వాధీనతాగ్రయము జేయవలె? తెలిసికొనవలెను. ఎటువంటి సమస్యలను బూర్తి చేయవలెనో గ్రహించవలెను. కావచ్చి ప్రస్తుత, మానవత్వము “ఆంధ్రమహాజనసభ”లో: గాదు “ఆంధ్రవిద్యార్థుల మహాసభ”యను దానిని స్థాపించి, ఆంధ్రవిద్యార్థులకు దేశభక్తియు, రాజభక్తియు, మాతృభక్తియు, మానవధర్మములు, స్వధర్మములను మహానభావులచే బోధింపబడుట మిక్కిలి యుష్టమోక్షమయిన కార్యమని తోచుటచే మాసోదర విద్యార్థులకు, సీసమగ్రయము తెలియ పర్చుచున్నాము. ఈ మహాజనసభను గాంధ్రమహాజనసభతో: గాదు ఒకగుటకు నానంపును వారినిగోరవలసి యుండును. ఈసభను స్థాపించకముందే వారినిగోరుట నాయముగాదు. స్థాపించినపిమ్మట వారినిగోరుట శ్రేయస్కరమని తలంచి మాసోదర విద్యార్థులను వారివారి యభిప్రాయములను బ్రతికూలమునకుఁ జేరియప్ప గోరుచున్నాము. ఈవిషయమై విశాఖపట్టణములోని వారెక్కువ శ్రద్ధను దీసికొనవలసియుండును. ఏలయన, సీసంవత్సరమాంధ్ర మహాజనసభ విశాఖపట్టణములో జరుగవలె యున్నది. సోదరులారా! ఈవిషయమును గురించి యాలోచించుపుడు తేలికగాఁ బోనియ్యకును. ఏదెమన సీసభను జేయుటకు: భూసుకొని కార్యసాధనమును జేయుదుమో యాదన సమననే మనదేశమాతయొక్క ముఖారవిందము కలకలంబుచుండున్లు. అప్పుడే మన తల్లిని మనము ప్రేమించినవారమగుదుము. ఋణమును దీర్చిన వారమగుదుము మానవుల ధర్మమును నడపినవార మగుదుము. దైవమును సంతోషించుబుధిలో నోలలాడించినవార మగుదుము. — ఆంధ్ర విద్యార్థులు: — గుడిపాటి సూర్యనారాయణ, తేనుమల్ల పెంకాడిరావు, అడివి వాపిరాజు.

స్థానిక వార్తలు.

- శ్రీమద్వేదాంత సభాసభ్యులు.
5-వ తేదీ మంగళవారము
మృత్యువాదము, వరంగిలంద తొమ్మిదవ
మౌనరాతిమొదల
హెట్రండు ప్రభుత్వ
సా. 5-0
సా. 4-80
రా. 9-30
- 6-వ తేదీ శనివారము
శకునరత్నక సంఘ వర్ధంతి, శ్రీ మెట్టండు
ప్రభువు గారి యగ్రాసనాధిపత్యము, పచ్చ
యప్ప కళాశాల
సా. 6-0
- 8-వ తేదీ సోమవారము
బి.పి. కల్లెన్ హైస్కూలు, మెట్టండు ప్రభుత్వ
గారు బహుమతులు పంచివెట్టెదరు
సా. 5-0
- 9-వ తేదీ మంగళవారము
శ్రీశ్రీ విక్రమేశ్వర్ క్లబ్బు, మెట్టండు ప్రభుత్వ
గారి యాజమాన్యమున జరగు సాంఘిక
రిక సమావేశము
సా. 5-0
- 11-వ తేదీ గురువారము
సెయింట్ జార్జ్స్ హామస్సు, సాంఘిక
సమావేశము, మూలమున నిర్వహించు
సా. 6-0
- 12-వ తేదీ శుక్రవారము
సెయింట్ జార్జ్స్ ఆంబ్యులెన్స్ పోటీపరి
క్షలు
అ.ప. 8-0

దీపముల వేళ:—నేడు సాయంకాలము 6-39 గంటలకు, శేపు ఎల్లండి సాయంకాలము 6-40 గంటలకు దీపములు వెలిగింపవలయును.

యంగ్ మెన్స్ అసోసియేషన్ యేషను:—వైతికసాంఘిక విద్యావిషయక శారీరకాభివృద్ధి కృత్తికై యాసంఘము కడచిన శనివారమునాడు శూళి కుమరప్ప మొదల () నెం 44 రు స్వహామందు స్థాపింపబడినది.

శిశుసంరక్షక సంఘము:—వచ్చేది శనివారము సాయంకాలము 6 గంటలకు పచ్చయప్పహాలులో నీ సంఘము యొక్క సప్తమ వర్ధంత్యుత్సవము నిర్వహింపబడును. శ్రీ మెట్టండు ప్రభువు గారి గ్రాసనాధిపత్యము వహించెదరు. (ప్రా) ఫెసర్ గిడ్డిన్ గారును గా. న్యాయమూర్తి సి. జి. స్పెన్సర్ గారును సభలో ప్రసంగించెదరు.

అభిషిక్తుల రిఫరీ:—ప్రమాణులగునకిల్ల శాసకరగు వి మాసిలామజిసిల్లె గారు హైకోర్టులో దాఖలైన కొన్ని వ్యాజ్యములను, సభ్యులవాడుల సమ్మతిమీద తీర్మానించుచున్నట్టిగా నియమింపబడిరి తెలియచుచున్నది. హైకోర్టువారి కోరిక ననుసరించి యీనడుమనే స్థానిక ప్రభుత్వము వారియొద్దగనును కల్పించినారు. ఇది తెలుసుకొనవలయును పాటుజరుగును. ఈ క్రొత్తకోర్టు హైకోర్టుకట్టడములలోనే వెట్టబడునట్లున్నది.

శ్రీరమా మాధవమూర్తుల పత్రికాసంఘము:—శ్రీమద్రాజ మహేంద్రవర పట్టణ విలసదభండ గౌతమీ తీరమందు శ్రీవావిలాల వాసుదేవశాస్త్రిగారిచే యిదివరలో ప్రతిష్ఠింప బడిన శ్రీ విశ్వేశ్వర స్వామివారి ఆలయమునకు సప్తపార్వ్యమున శ్రీవిష్ణ్వలయ మొక్కటి మధ్య సర్వయ్య గారిచేగట్టింపబడినది. తదేవాలయమందు యీ సం॥ మాఖకు 2 సోమవారం ప్రభుత్వ ప్రతిష్ఠా శుక్రవారంవరకు పాంచాంగి దీక్షా క్రమముగా ప్రతిష్ఠా విధానము ఘ 10-1 నిమిషమునకు లేవతీయుక్త వివాహము మందుగలవి విధుడియలకు బ్ర॥ వావిలాల ఆద్యైత బ్రహ్మశాస్త్రిగారిచే శ్రీరమా మాధవ మూర్తుల ప్రతిష్ఠ జరుగవలెను. ఆ మహోత్సవమున జాతుటకు అనుదినమున వైదికమతావలంబులగు, చాతుర్వర్ణ్యముల వారు బంధుమిత్ర పరివారములతో క్షిప్రాచారాను గుణ్యముగ విచ్చేసి శ్రీస్వామివారి నేనించి ఆమరదానందకంఠిత స్వాదయులై యా యుత్సవానంతరమున తమ తమ సదనములకుఁ జరిగి, ఇట్లులే దేవాలయ స్థాపన ధర్మకర్తలకు భగవత్పూజ్యమును బహు శ్రమతో ఓషితో కృష్ణవంతులైన నను పూనుకొని ప్రతిష్ఠించినవారికిని దయామయింపడు సర్వేశ్వరుండు, యిటులనే సత్కార్యముల నొనరించుటకు దీర్ఘాయువు నిచ్చి ప్రోదుగాక! అని ఒక పురవాసిగారు వ్రాయుచున్నారు.

కోర్టువ్యవహారములు.

మదరాసు హైకోర్టు.
మధ్యస్థ స్థానము.
మాజముగ నీ రాజధాని దొరతనమువారి ప్రస్తావన మీద నిర్ణయింపబడిన హైకోర్టు మధ్యస్థత్వవ్యవహారమునకు వక్త్రులు మాసిలామజిసిల్లె గారు నియమింపబడిరి. వీరి నియామకము న్యాయవాదులకును, కక్షిదారులకును సంకృష్టికరముగ నుండగలుగునని యూహింపబడుచున్నది.
సెషన్ విచారణ
నిన్నటిదినము ప్రారంభమాయెనుగా? న్యాయమూర్తి కుమారస్వామి శాస్త్రిగారు విచారణ జరగించుచుండుటను, నిన్ననే తెలియజేసితిమి. పెక్క్ గా సర్ హ్యూ ఫ్రేజర్, పోలీసు కమిషనరు ఆర్మిటెడ్ గారులు గూడ నప్పుడు కోర్టులో నుండిరి. మెట్టమొదట కడచిన దీపంబరు నెలలో తిరువల్లి కేసియందు కుష్మమ్మ శుభము మాడేండ్లబిడ్డకు బుజ్జగించి తీసికొనివెల్లి ఆదిధరించియుండిన నగలను దొంగలించి తుడికాబిడ్డను ఒక బావిలో త్రోసి చంపినందులకై సెషన్ కు కమిటీ కొబడిన నటేళ్ళగామడి యను వానిమీది దావా విచారణ ప్రారంభింపబడినది.
జారరు:— జి. సి. ఆరంప్రాంగు (పోర్టో). ఆర్. కృష్ణమాచారి, ఎ. జి. పవర్, డబ్ల్యు. ఛా. ఎఫ్. ఆరంప్రాంగు, డబ్ల్యు. జి. మర్, బి. రామరావు, పి. ఎస్. జాక్సన్, జి. దేశికాచారిగారులు.
శిర్యాదిష్టమున క్రొత్త ప్రాసీక్యూటరు జి. సి. ఆడంగారు వాదించుచున్నారు. మద్యము పత్తిమున వాదించుటకువ్యాపిస్తురు జి. కృష్ణారావుగారిని దొరతనమువారు నియోగించిరి.
మదరాసు కార్పొరేషన్ సర్వేయరు కరదరాజమొదలి, రాయపేటఆస్పత్రి సబ్ ఆఫీసరుసర్జన్ వెంకటేశ్వర ఆయ్యరు, ఆపంపివేయబడిన పిల్ల తండ్రి రంగనాథమొదలి, ఈతనిసోదరుడు వినాయకమొదలి మున్నగువారు విచారింపబడిరి. జారరుకు ప్రకటన వైచారణ కెన్నుకొనబడిన సెషనులు జారరుపోగా మిగిలిన సెషనులు జారరు పిలువబడిన గాని మరల కోర్టుకు రాబడలేదని తెలియజేయబడినది. కానుక జారరు బుధవారమునాడు కోర్టుకు రాగోరబడిరి.
పోలీసుకోర్టు
జర్జిట్రక్.
కడచి నెల 12-వ తేదీ చాకలపేటలో చిన్న పెరుమాళ్ ఆనవానితోడ చేరి యునగొట్టుములను, చేబూని చెడ్డరేగి, కిరేదా కిందిని మర్దించి తుంటరితనము చేసినందులకుని చార్జి కాబడిన వడివేలు అనువానికి మేజిస్ట్రేటుగారు ఒక్క సంవత్సరము కఠినశుభుడు విధించిరి.

రజస్వలానంతర వివాహములు.

I
ఒక ప్రత్యుక్తరము.
అయ్యా, జనవరి 26 తేదీన ప్రచురింపబడిన ఆంధ్ర దినపత్రికలో “రజస్వలానంతర వివాహములు” అను కీర్తి క క్రింద మోక్షనాథం వేణుగోపాలరావుగారిచే వ్రాయబడిన వ్రాతలు కేవలము క్రొత్తాధికారములుగా గనబడుచున్నవి. వీరిలేఖనమాడ తా మేమో వేద వేదాంగము లన్నిటిని పారజదివి నట్లును తమకు దెలిసినంతమాత్రము ఎవరికిని తెలియనట్లును వ్రాసి యున్నారు. వీరు నాకు పరిచితులు వీరికి వేదములలోగాని, శృతిస్మృతులలో గాని పరిచయ మేమాత్రము లేదు. ఒక్క శ్లోకమునకైన “అర్థము చెప్పగల పాండిత్యమునూడ లేదు. సంధ్యలువాచ్చింతమాత్రముచేతను, పట్టుడుఅడ్డబొట్టు, బిళ్లగోచి వెట్టినంతమాత్రముచేతను పండితుడగునా?
రజస్వలానంతర వివాహములు మార్గములు లని నడువుచు, వీనికి శాస్త్రప్రమాణము లున్నవిగాని విధులలేనని వ్యాసినారు. శాస్త్రప్రమాణము లేక్కోనో, ఓధు లేక్కోనో తెలియదు. కాటికి కాళ్లుచాచుకొన్న డెబ్బది వత్సరముల ముదుసలివాడు తిరిగి వివాహమాడుటకు, భార్యయుండగా వేదో సామయి మరొకభార్యను చేసికొనుటకు, మూడు నాలుగేండ్ల పసిబాలికలకు వెండిఁడ్లుచేయుటకు ఏ విధముగలవో రావుగారు చెప్పగలరా! ఇవి మార్గములులే రజస్వలానంతర వివాహములు మార్గములులే యోచింపగోరెదను. “ఆరోగ్యమునకు డాక్టర్లు, వ్యవహారములకు న్యాయవాదులు

ప్రమాణములుగనున్నట్లు పూర్వచారవిధులకు వ్యతిరేకములు ప్రమాణములు” అని వ్రాసిరి. న్యాయవైదికములలో కాలమును బట్టి మార్పులుగలుగుచున్నవి. డాక్టర్లు మానవజన్మయులును, మృత్యువును గనివెట్టుచున్నారు. అని మాత్రం జనామోదమును గాంచుచున్నవి. శాస్త్రములన్నవో అనేక కల సంకల్పముల క్రిందట అప్పటి జీవితకనకములముగ వ్రాయబడినవి. ఇప్పుడు మనుష్యులలో చాల మార్పుగలిగినది. నాగరకతమారికది. రాజ్యములు మారిని. ఇవియవి యననెల మానవుడు అర్చింపవలయులలో పూర్తిగామారిపోయెను. ఇట్టిస్థితిలో అవాదిశాస్త్రముల ప్రకారము ఇప్పుడు నడచుటెట్లు? నడచునెడల ఆండుల విధులన్నీటిని ఆచరింపవలెను. అందుకొన్నిమాన్య కొన్ని మార్పులతో నెట్లు ఆమోదింపవచ్చును. మొత్తముమీద పూర్వచారపరాయణులమని చెప్పకొనువారు సయితము శాస్త్రోల్లంఘనచేసియే యున్నారు. చేయుచున్నారు. నేను శాస్త్రవిధుల ప్రకారము నడచుచున్నానని వైద్యముతో చెప్పగల పురుషుడెవడైన ఈ యిరువదన శతాబ్దమునగలవా? నేను అని యొకరు ముందుకువచ్చిన రానిండుమాతము. మిరొకవిషయమై శాస్త్రమును అతిక్రమించిన అకలివారు మరియెందువిషయములను అతిక్రమించిరి, “లోకోభిన్నరుచి:” ఎవరి యిష్టానుసారముగ వారు నడచుచున్నారు. మొత్తముమీద ఛాందసులు, సంస్కర్తలును శాస్త్రములను అతిక్రమించియే నడచుచున్నారు. కావున కాలమునుబట్టి మార్పు జేంది తీరవలెను. “ఏ. బి. సి. డిలలోబుట్టి వెరిగిన జడ్జటు, పులికాధిపతులు, ఆనరబిల్లు దివానుహమార్ల మాటలు ప్రమాణములు గావని వ్రాసిరి” కాని ఏయుద్యోగములేని మనశేణుగోపాలరావుగారి మాటలుమాత్రము కేవలసీయములు కాబోలు! మనకున్న స్వల్పపు తెలివికి జడ్జిలకు, పులికాధిపతులకు తృటికరింపనా? మన కట్టి విద్యుచ్ఛదవులు అప్పలేదని లోలోన గుండలపిసదేగాని యిట్లు వెద్దలను నిర్లక్ష్యము చేయుచున్నా? ఇంతలో రావుగారు వేదవేదాంగములను పారచదివినారని యెవరును అనుకొనబోరు. శాస్త్రములను అమూల్యగ్రముగ చదువుకొన్న వారెప్పటికిని ఇట్టి దుడుకువ్రాతలకు గడంగరు. “శాస్త్రములు తెలియునని చెప్పవారు గృహములలో శుభాదివైదిక కార్యములకు పురోహితులను నేలయాకించవలెను” అని వ్రాసిరి. ఇది చాల తెలివిగల ధర్మసందేహము. పురోహితులను బిలిచినంత మాత్రముచేత పిలిచినవారు శుద్ధమాధులనియో భావము? అట్లైన మనకు చేతనైన కార్యములన్నిటిని మనమే చేసికొని తీరవలెను. కృత్తులునకించవలెను. బట్టులుతుటకు చాకలివాండ్రు అక్కరలేదు. ఏవృత్తివారు ఆవృత్తినిచేయుచున్న అందఱికిని సౌఖ్యముగనుండునన్న స్వల్పవిషయము రావుగారు గ్రహింపలేకపోయారా?
“సంధ్యావందనాదీ నిత్యకర్మము నున్నట్లు” రావుగారు వార్షి వార్షి యిట్టి వ్రాతలు వ్రాయుటకు జ్ఞానధనమును ఆర్జించిరిగా. సంధ్యావందనము లాచరించుచున్నారో లేదో వీరికెట్లు తెలియును. తమకల వేలిముడివేసి, జాట్టులు విరియబోసికొని, విభూతి వెండెకట్టులవెట్టి, రుద్రాక్షులు త్రిప్పుచు, అందఱికి వినబడునట్లు చేయునట్టివావ్యాధిస్తమ్యములన్నియు భగవంతుడు చూడడు. ఇవియన్నియు మనబోటివారికి కావలెను.

ఆచమనమురాదు, సంకల్పములు రావనిచెప్ప రావుగారు తమకు పూర్తిగా కచ్చునేమో తమకు తాము ప్రశ్నించుకొనిన బాగుండును.

“రజస్వలానంతర వివాహములున్నవని ప్రమాణములను జూపుడు” అని వ్రాసిరి. వీరికి చూపినను వానిని గ్రహించుక క్రి యుండవలెనగా. అదిలేపో గుడ్డివానికి అద్దముచూపినట్లుగును. చూపుము, చూపుము అన్న చూపువారెవరు? ఉట్టికి ఉట్టియన్నారు. తగినవారు అడిగితే, తగినవారు చెప్పెదరు. కాన ఇకనైన రావుగారు వెద్దలను చూలనాడక తమ తావు చూచుకొని మెలంగుట మేలు.—మోక్షనాథం వేణుగోపాలరావుగారి పరిచయము.

II
విచిత్రమా? కాదు.
మనసోదరులు కొందరిపుడు! సంఘమును సంస్కరించవలెనని యలుబాములు పడుచున్నవారు. వారి ప్రయత్నములు భావికాలమున వారికోరికలకు విరుద్ధఫల దాయకములుగ నుండినను సంఘసంస్కార లక్ష్యప్రతిష్ఠివహింపవలెనని యెంచికాఁబోలు వింతపోకలఁ బోవుచున్నారు. పోయిన స్వాతంత్ర్యమునకై పోరాడుచు నదిలభింపకమున్న తమకున్న మరెన్నాలోంత్రిమునుగూడ నిర్మూలము గావించెడి శాసనములను బుట్టింపబట్టుపట్టి యున్నవారు. ఈసంస్కారప్రియసోదరులను మనమేమేలుతోఁ బిలుచుకొనవలయునో తోచుచున్నది వీరకుడి

నవో కూడనివో కొన్ని మార్పులను చేయఁబ్రయత్నించి నాని కాటంకములు కలుగఁగ నే యలిగి తమకట్టుకొనియు కొనుటకై యొక కాసనము నేర్పరచుచుండెడి యేకవంశీ గోరుచుండట వాడు కయినది. ఇప్పుడు మనసోదరులు వారి వాడుక ననుసరించి రజస్వలా వివాహములను సంఘమున నెలకొల్పఁబోయి విఫలమనోరథులయై తమకీకరికను గొనసాగించు కొనుటకై రజస్వలా వివాహకాసన నిర్మాణము గావించఁబ్రయత్నించి పూర్వచార పరాయణుల నిరోధములు కనిపెట్టెను. వివాహము కలిగిపోయినచో దేయఁగదంగియున్న వారు. అదేమన? ఈకాసనము రజస్వలా వివాహముల గావించు కొన నిష్ఠములేని పూర్వచారపరాయణులను బాధింపక తవాచార ప్రతిష్ఠలగు సంఘసంస్కారలకు దాయభాగమిప్పించుట యందు మాత్రమే ప్రయత్నికలిగి యున్నది. కానికాసనమొచ్చి క మగుచున్నదని వింతబోధకు దిగియున్న వారు. తృణావృతమున నన్నిభవము నీకాసనముతో బూర్వచారపరాయణులను మోసముచేయుటకై యొచ్చి కమని చెప్పఁబోయిరి. కాని యిది నిర్బంధకాసనమే యగుచున్నది. ఈకాసనము నాధారముచేసికొని రజస్వల లయినవారి వివాహమాడ వలసినవారు. పూర్వచారపరాయణుల పుత్రులుగాక సంస్కార లనుమరి యొక తెగవారు మనదేశమున గలరా? లేదు. లేనిచో నీకాసనము పూర్వచారపరాయణులకేల బాధించదు? తండ్రి పూర్వచార పరాయణుడను బుత్రుడు నవీనాచారమున దును నగుచులేని పరస్పరము కలసింది పితృపుత్రప్రేమను బంధ విచ్ఛేదము గావించుకొనరా? ఈవారికి మూలకారణము కాసనముకాదా? ఈవిషయము ను బోధక మగుటకై యొకదృష్టాంతరూపమున విన్నవించెనువినుడు. పూర్వచార పరాయణుడగు దేవదత్తుడను బ్రాహ్మణునికి స్వధర్మాను యాయుఁడగు బరబోధానుసారియనునది పుత్రులు కల రనుకొందము. వారిలో బరబోధానుసారి పరబోధానుసారి యయి స్వధర్మకాస్త్రాచార విరద్ధులగు రజస్వలావివాహము గావించుకొన యత్నించెనని తలంచెద. అప్పుడు వానితండ్రి దేవదత్తుడనునాతని బంధువులను నిడవటమన్న తమకాస్త్రాచారముల ననుసరించి పరబోధానుసారికి దాయభాగమిచ్చిని బెడరించి స్వయంతాచారధర్మము గావించు గావించుకొనుటకును, లేనిచో దనుసాత్తును స్వధర్మానుయాయకై జెందఁ జేయుటకును స్వస్వాంత్ర్యమునుగలిగియున్న వారు వాదము నిమిత్తమిప్పు డి యొచ్చి కమనబడు రజస్వలా వివాహకాసన మంగీకృతమయిన దని యెంచుచుదము. అప్పుడు దేవదత్తుడు తన మతాచార విరద్ధ ప్రవర్తకుడగు పరబోధానుసారి పుత్రుని స్వాధీనముచేసికొనుట కుపాయమేదీ? నీకు దాయభాగమిచ్చునని చెప్పవలెనుకా? అప్పుడొక శత్రువా బాలాదూరకుండెను మన సంఘసంస్కారసోదరులు తాము నెలకొలిపిన రజస్వలా వివాహ కాసనమును నమలులానికి దెచ్చుకొనుటకును బూర్వచార పరాయణులమై తమకుఁగల కనిదీర్చుకొనుటకును బూని వానిని బురికొల్పి యప్పించి వెంటనే వ్యాజ్యము చాఖలు చేయించక విడుతురని విశ్వసించెదగు నా? తగదు. తరువాత వ్యాధి పడుట సంఘ సంస్కారపక్షములొని వారైన జెప్పవలసిన దేమియులేదు. అట్లుకాక పూర్వచార పరాయణులైనను నితర మతములైనను గూడ నీకాసనము ననుసరించి యంగరపుపిడికిటితో మనదేశ దత్తుని నెత్తిపొడములై పరబోధానుసారికి దాయభాగము నిప్పింపక విడుతురా? విడువదు. విడువనిచో మనసంఘమునఁ బ్రతియింటను గుటుంబకలహములను పితృపుత్ర ప్రేమానుభంధ విచ్ఛేదములను గలిగి సంఘము క్షీణించదా? క్షీణించును. అట్లెమునకుఁ గారణము కాసనమగుచున్నది. స్వధర్మబోధ యెట్టిదో లేక యుగ్గు పాలు పానముచే నెడి గాటనుండి డాగులను కట్టులనుగూర్చి నేర్చుకొని తవాచార ప్రవర్తకులగుచున్న మనబాలకుల నెచ్చి కపదతృణావృతమయిన రజస్వలా వివాహ మామమున నీకాసన సాస్త్రముతో పడఁద్రోయుటకు మనసోదరులు యత్నించుచున్న వారని మనము తలంచిన దప్పుగునా? కాదు. కాదు. కాదేని యో పూర్వచార పరాయణులార! మీమతాచారమయమై మేమేవిధమగు జ్యోత్యమును గలిగించుకొనమని వాగ్దానములు గావించిన దయామయులగు మనచక్రవర్తుల యాజ్ఞానుసారము గ మనదేశమును బాలింపవచ్చిన ధర్మమూర్తులగు రాజప్రతిని ధులు కుటుంబకలహములను గలిగించి మనసంఘమున కరిష్టము నొసంగెడి యాకాసనమునెడ నుదాసీనతవహించి మనసంఘ కాంతికి భంగమురాకుండ గాపాడుటకుఁ బ్రార్థితులు కాదగరా? తగుదురు. అటులేని మనయభిప్రాయములను బ్రతికాయుఖ ములను సభలములమునను మనప్రభువులకువిన్నవించవలసినపని మోపినంత కలిగినది కాన నిద్రకుండితేచి కర్తవ్యమగు స్వకృత్యమునకుదిగి ప్రతిసగరమునను బ్రతిపల్లెటూరను సభలు గావించియు సమయలగువారు పుత్రికలకు వ్రాసియు నీయాపద నెదిరించవలయును. ఆలస్య ముత్తుల విషమము నాగోష్ఠికిమీకుఁ జెలియనిదికాదు.

శత్రువుల వీరభద్ర పాకయాజి.

భారతమాతృపదేశము.

జనాకొక మనవిమంత్రిము.

మా హిందూదేశమును యుద్ధమారంభమైంది మొదలు ఒక యంత్రకాలయైనా మాతనంగా యేర్పాటుకాబడ్డట్లు తెలియడంలేదు. కనుపడడం లేకా అంటారేమోగాని మా ఆంధ్ర పుత్రికాపతిగారుమాత్ర మేవో కొన్ని సంగతులు జరుగుచుండెడివి తెచ్చి వారిపుత్రికలో చూపించారు. చూపినను లాభం వస్తుందని తెలుసులేకనే మన మావాళ్ళురాలు బయటపాటంటే తంటావస్తుందని భ్రాతృభావము.

మా ఆంధ్రప్రభువులు యుద్ధమునందు మునిగియుండుట సర్వవలకు తెలియని విషయంగాదు. ఇట్లుండినా కావలసిన సరకులు మాకున్నవై జేయుచున్నారనుట వైసుంది వచ్చువస్తు ధర విశేషం పెరుగుతుంటున్న తెలుపుచున్నది. పెరిగినధర తగ్గించుకోవడానికి మావారు పూటకొన్న మేమే తగ్గించుకోగలముగాని మా తాతలకాలంనుండి వచ్చుచున్న విగ్రహారాధన మూలమున మావైకభక్తి తెలుపుటకు ముప్పాతిక మాడబ్బు క్యయవచ్చుచున్నది.

ఇదిగాక తక్కిన పాతికకాళ్ళు చేతులుండి పనిచేసుకొనగలిగిన సోమారుల నభివృద్ధి పరచుటకు వినియోగించుచున్నాము. రెండవది మా పితృభక్తికేగాని వేరుగాదనియు తెలుపుచున్నాము.

ఇట్టి మేము పరిశ్రమాభివృద్ధికి నెంతమాత్రము ప్రయత్నం చేయబాలమనే సంగతిన్నీ తెలుసుకొందురు గాక. ఇదిన్నీగాక పూర్వచారములతో నుండ నియమించుకొన్న మా ప్రతిజ్ఞను సామజీయక దయతో తమకే పరిశ్రమాభివృద్ధి పరచి మాదేశమున యుద్ధవిషయమై పెరిగిన ధరలను తగ్గించి మా సోమారులనెవరూ తెలివలేనితనమో దైవభక్తికి పితృపూజో అన్న కాకపోలే మాకాస్త్రప్రకారం మాకు అనగా భారత దేశానికి బృహస్పతి పన్నెంటిలో నుండేటట్లుగానో ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా కూరుచున్నాము.

పన్నెండింటివుంటే మాకు సాయముజేసినా ఫలం లేక పోతుందనే సందేహం అక్కరలేదు. మా దేశంలో పరిశ్రమాభివృద్ధికై కూడా ప్రయత్నం చేయించుతూ ఉండే మాఅంగ్లేయుల జ్యోతికొంచెం తగులుచున్నందునను కనికారం చెందుచివాడగుటచేతను కొరుకొనడముగా తెలుసుకోవలెను

అదిగాక పూర్వకాలమునుండి మాకు పరిశ్రమలేయవలసినయవసరములేదు. ఎందువల్లనగా పూర్వము మాదేశంలో పండుతుండు వస్తువులవల్లనే మాకు కాలంగడమయండినది. అట్టి వస్తువులకూడా యింటికితెచ్చుకోవడం కష్టమై అప్పట్లో కొంచెం తెలివితక్కువవారిని తెచ్చేయేర్పాటులో వుంచి నాము. వారినినాటినుండి బాగుపరచగలండుకు. తెట్టుకుతాస్త్రము, వ్యోతిషము, మొదలగు గ్రంథములనేకములు తెయారుజేసి వారిని అందులో ఇరికించినాము. కాలంబరగను జరుగను మేముకూడా అందులోనే యిరుక్కున్నాము. కానియిటీవల సంస్కర్తలు గొప్పతనము లందరికీ కలిగించాలనిచేతే అంత్యజ్ఞా తుల్లధర్మములలో మాగొప్పతనమంతా దుర్లభపాలైంది. కావున ఇప్పట్లో మేమేమిపరిశ్రమల జేసుకోలేముగాన తమరే కోరుకోవడమయినది. నీమదేశంలో బాగు యియును దొరుకుతుంది గాని వారు మన పాతకాస్త్రాల ప్రకారం పరిశ్రమచేస్తే గాని అభివృద్ధికి రామనే సంగతి కనిపెట్టి వాళ్ళు దిగదినాభివృద్ధి అవుతున్నారు. కాని మధ్యకాలపు మావాళ్ళు ఏర్పరచిన పుస్తకాలవల్ల మాకు పూర్వపువాళ్ళ వ్రాసిన సంగతులన్నీ అర్థం గాకయున్నా అర్థమైనప్పటికినీ యితరదేశాలనుంచి తెప్పించుకొని తినడంబాస్తీగావాడుక అయినందునను వాటిప్రకారం వడమకోవడం పిలుకాలేదు.

అదిన్నీ కాక మాకు వద్దవున్నదబ్బు వడ్డీకి ఇవ్వడము పూర్తిగా వాడుకఅయినది. ఎందువల్లనగా మాకాస్త్రాలలో వడ్డీకి ఇవ్వడం తప్పుగా జెప్పలేదు. చెప్పివున్నారేమో మాకు అర్థంగాలేదు. కాని మహమ్మదువారి వుపదేశానుసారంగా మహమ్మదీయులలో వడ్డీకి ఇచ్చిన వాడికి అనేకప్రాయశ్చిత్తాలు చెప్పియున్నార వాడిఇంటినిదలోగూడా పోగూడదన్నారగాని హిందూదేశంలోచేసేప్పటినుంచివాళ్ళకూడావడ్డీకి ఇచ్చినంపాడిచే వ్రపాయం కనిపెట్టివారు. ఇది సులభమైన వ్రపాయం గనుక అందరూ వాడుక చెయ్యవలె నేఅనుకున్నాము. కర్మాగారములు స్థాపించితే దేశంబాగుపడుతుంది. అని కొత్తగా స్థాపించితే మంచినడ్డీ అన్నా గిటుతుంది. పది మందికి పనికిలుగుతుంది. కాని మాకువుండే పరస్పరం తెరలు చేసుకొని భోజనంజేసే అలవాటుప్రకారం నలుగురూ ఒక

టిగాచేరి పనిచేయడం ఇష్టంలేదు. ఎంతమాత్రము చేవలకె నట్లు మాకు పురాణాల్లో చెప్పలేదు. మా పూర్వపువాళ్ళాల్లో నున్న ఇషిఫలీ శృషితోవాస్తీ యున్నాం. అనే మాటల అర్థం మాకు సరిగా కావడం లేదు. ఇందువల్లకూడా కాటండా మాకు పనివాళ్ళు చక్కగా పనిచేయరని మాదా తెలుసుకొని వడ్డీకి ఇచ్చినట్లయితే వారు జేసేపని చాలా బాగుండును గనుకమా వడ్డీకి ఇవ్వడం చాలామేధా, అయిన పనియైందనుకున్నాము.

వై వడ్డీకి ఇవ్వడం పోయి సంస్కర్తల తంటాలలో నొకటగు కర్మాగారాల సావనకు కొంతకాలం పడుతుంది గనుక అంతవరదాకా మేం చెయ్యవలసిన పరిశ్రమ తమ దేశం వాళ్ళచేతనే చెయ్యించాలనేని ప్రార్థన.

ఇదిన్నీగాక మా దేశంలో ఆంధ్రదేశం ఒక క్రొత్త దేశం కాబోతుంది; అయితే ఇప్పట్లో అన్ని దేశాలవాళ్ళూ బాల్యవివాహాలు కూడవనిన్ని అందువల్ల బలహీనులు బుద్ధి చాతుర్యంలేనివాళ్ళు యింకా పనికిమాలినవాళ్ళు పుడతారని నిశ్చయించినాడు గాని యీవరకు కొందరుమహాత్ములు పూనుకొని బ్రహ్మంగారి వాక్యపరిపాలనకొరకు శంకలిచెట్టుకు దోటిలుజేతే వాళ్ళని పుట్టించి చూడాలని మావాళ్ళలో కొందరు ప్రయత్నించినారు గాని కొనసాగడం కొంచెం కష్టమైనా తెప్పిపోతుంది తప్పి పోయ్యంతవరకు కొంచెంబుద్ధి చాతుర్యం గలవాల్సిని మాదేశానికి మోకూడా పంపి మాకున్నా మంచి నేర్పి మమ్మల నభివృద్ధిలోనికితెచ్చి వ్రపాయంచూడాలి. యిది పురమాషిగా చెప్పేమాటగాదు నిజంగా నీ ప్రయోచనలెను.

ఇంకొక్కటికూడా చూడాలి. మనదేశంలో అంతా చాద్దమతంకదా! బుద్ధుడు మాదేశంవాడుకా అభిమానంతమకు మూడిదకలదని కూడా వింటున్నాముగాని పరమాధిమైన ఆలోచనలో ఏమీ ఆత్మేషంలేదు.

యీమాటతో ఆఖరుఅవుతుం దడకొంటున్నా ఆవుతుందో కాదో నాకు గోచరంకాతన. ఆచేదంబే వైవ్రాయడంలో దేశందేశాని కోరేట్లుగాను వివరంలా మాదేశంగాక మేము కోరేట్లు వుండడం ఎందువల్లనంటే మేం చెప్పేమాటలొకటియ, మింజేసేపను లింకొకటియ గనక మైదుట్టేప్పడింది తుమించాలి.

గడ్డ.

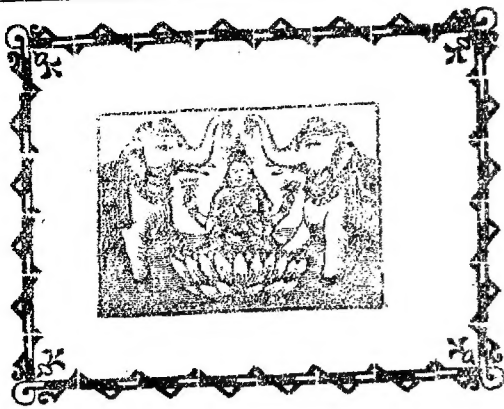
ఇది ఏమిశ్రమకు పాల్పెనేకొనక పూక ప్లీటటలతోను తమమకు పోకిరిమాటలు మాట్లాడేవాళ్ళతోను పరిశ్రమలవల్ల లాభం వస్తుండడం చూచిన్నీ పని ప్రారంభించని వాళ్ళతోను ఎన్నీ తప్పులుజేసినావైకి అచారంగాకనడలే. చానునకునే వాళ్ళతోను యింకా సింహపురిఅని ప్రసిద్ధిగావుండిన పూసేరు పోగట్టు కొన్నులువంటిన్నీ వాళ్ళమధ్యవుండే దేశభిమాని వ్రాయడమైంది.

కలినుహిమ.

అయ్యో, [ఉత్తరము అతిదీర్ఘమగుటచేత అక్కడక్కడ ముఖ్య భాగములను ప్రచురించితము. సం]

కాస్త్రములోని పద్ధతులను వాచరణమునకుఁ జేసలయు నని జట్టుబట్టుట కోచనియును. పూర్వకాలమున నొకసంబంధ మేర్పరచవలయునన్న నట్టివిషయములు నెల్లరకుఁ దెలుపుట కిప్పటికలె వార్తాపత్రికలచేపు. దీర్ఘాధనంజేసి, ప్రపంచ న్యవహారావళి మెక్కువగాఁ గలిగి, ప్రజలజ్ఞేయము కోరి, ఋషివరులబృహదప్పడు నొక్కొక నిబంధనమేర్పఱచి దానిని గ్రమేణయాచరణమునకుఁ దెచ్చుటలు లోకమునకుబోధించుచుండిరి. ఇప్పుడాచరణలోనుండు మనపద్ధతుల్నియు నిట్టి విధే. ఒకయుగమున వాడుకలోనుండు మానసి మతియొక యుగమునఁ గూడదనిరి. కలియుగమునఁగొన్ని కార్యములు నిషిద్ధములని విధింపఁబడియున్నది. మొట్టమొదట మున్నెన్న డో రజస్వలావివాహములు వాడుకలో నుండినవట. ఉం డిన నుండుఁగాక. ఆచారముతప్పించఁబడెను. అట్లుతప్పించుట మున్ను మనవారు దీర్ఘాధనంజే యకఁ జేసియుం డెదరు. ఆలోచనఁజేసి, సంఘమునకు నాపద్ధతి గౌరవనీయమగు నాకాదానిని తర్కించి యట్టియాచారమును మానిరి. ఇటు మాతవాచారముపద్ధతిలోనికి వచ్చుట మహమ్మదీయుల కాల ములోనే యని కొందరివాదము. అది యుక్తివాదమేగాని గ్రంథసమ్మతము కాదు. కాస్త్రపరిచయము మునపటికన్న నిష్పడెక్కువగా జవలకుండ దనుట స్పష్టము. రజస్వలా వివాహము లాచరణీయములు కాదనువారు బ్రాహ్మణులు, వైశ్యులుగద? వారిసంఖ్య మిగుల స్వల్పము. బ్రాహ్మణులకు (వైవ్రాదైవతవిశిష్టదైవతలకు) వైశ్యుగ కుంభకోణ మాది గాగల గురుపితృసానములున్నవి. మతాధికారులు వారియభిప్రాయమిట్టి సమయంబున నొసంగుట కర్తవ్యము. శిష్యులందనూ వాభిమానమునవాత్సల్యమునఁగల వారి విషయమైనదిర్భాగము వార్తాపత్రికల మూలముననో, గ్రామ గ్రామమునకు పుత్రేయకీర్తిముఖములఁ బ్రసాదించియో, తెలుఁక బ్రార్థితులు.

చిత్తుకాసనమును చట్టముగాఁజేయుటలో గవర్న మెంటు వారుకూడాధికారుల యభిప్రాయముగఁజించుట యావశ్యకము. దేశోపకారులు చేయఁదగిన కార్యము లెన్ని యుండ లేదు? కాస్త్రవిషయమైన వాదములు మతాధికారులకు విడిచి వారి తిర్భాగము లెదురుమాడరా? గుండు చంద్రమూర్తి, కాశ్యపి నగరము.

ఆంధ్రపత్రిక

1915 వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 2 వ తేది

మంగళవారము.

యుద్ధస్థితి.

యుద్ధ మారంభమై ఆరు నెలలు గడిచినవి. ఏడవ నెల ఆరంభమైనది. కాలముగడచిన కొలది ఫలనిర్ణయము దూరస్థమగుచున్నది. మొదటి మాసాంతమునందు జర్మను యోధులు స్వారిసు నగరమును సమీపించిరి. రెండవ మాసాంతమునం దేబది మైళ్లదూరమునకు వెనుకకు మరలిరి. ఇపు డేడవ మాస మారంభమైనను జర్మను సైన్యము లాస్థితియం దున్నవనియె చెప్పవచ్చును. పడమటి రంగమునందు గాదాపు బెల్జియము దేశము నంతను, ఫ్రాన్సు యొక్క స్వల్పభాగమును, తూర్పు రంగమునందు పోలాండు యొక్క రెండువంతులను జర్మను లాక్రమించుకొని యున్నారు. ఫ్రెంచి సైన్యములు ఆల్సేసునందు కొంతభాగమును, రుష్యను సైన్యములు తూర్పు ప్రష్యా యందు స్వల్పభాగమును, ఆస్ట్రియా రాజ్యమునందలి గలిషియా ట్రాన్స్ వాలియా యందలి భాగములను, తురుష్క సామ్రాజ్యమునందలి ఆర్మినియా దేశభాగమును నాక్రమించుకొని యున్నవి. సర్వీయనులు ఆస్ట్రియనుల నోడించినను దానిపైదాడి వెడలుటకు సామర్థ్యమును గలిగియుండలేదు. తురుష్కులు కాక్సుస్ ప్రాంతమునందు రుష్యులచే నోడింపబడినను పారసీకమునందును సూయజ్ కాలువ ప్రాంతమునను మిత్రమండలిపై బడయత్నించుచున్నారు. ఆఫ్రికాఖండమునందు జర్మనుల పక్షమింకను సంపూర్ణముగ నోడిపోలేదు. పసిఫిక్ నుహాసము ద్రమునందలి జర్మని దేశములన్నియు పరాధీనములైనవి. హైందవ యోధులు పారసీకమునందును, సూయజ్ ప్రాంతమునను, ఆఫ్రికాయందును, ఫ్రాన్సు నందును యుద్ధమును జేయుచున్నారు. ఆసియా ఆఫ్రికాఖండములలోని యుద్ధస్థితి మిత్రమండలికి ప్రమాదకరము గాకపోయినను వారి ప్రస్థానక్రమమున కాటంకమును గలిగింపవచ్చును.

పడమటి రంగమునందు 13,00,000 లును, తూర్పు రంగమునందు 10,60,000 లును జర్మను యోధులుగలరని యూహించ బడుచున్నది. పడమటి రంగమునందు 2,60,000 బ్రిటిషు సైనికులును 12,00,000 ఫ్రెంచి సైనికులును జర్మనుల నెదుర్కొనుచుండ వచ్చును. ఏప్రెలు మాసారంభమునకు జర్మనులు 20,00,000 క్రొత్త సైనికులను పడమటి రంగమునందు బ్రవేశపెట్ట నున్నారను వదంతి గలదు. ఆమహా సైన్యమునకు ప్రతిహతముగ బ్రిటిషు సైనికులు 8,00,000 ఫ్రెంచి సైనికులు 12,00,000 సిద్ధమగుచున్నట్లులు తెలియుచున్నది. ప్రస్తుతము రెండుపక్షముల సైన్యములును సుస్థిరములైన పరిఖలనేర్పరచుకొని పోరుచున్నవి. పరిఖ యుద్ధమునం దేవైపు సైన్యమునైనను నొక్క పెట్టున ముందునకుబోవుటకు గాని శత్రు సైన్యము నావరించుటకు గాని యవకాశములుండుటకు ఏలు

గలుగదు. అందువలన న్యూపోర్టునుండి ఆల్సేసు వరకునగల 350 మైళ్ల యుద్ధ ముఖమునందును నెట్టుకు యుద్ధముజరుగుచున్నది. జర్మను సైన్యము లతాకునకు మిత్రమండలి సైన్యమును మిత్రమండలి సైన్యముల యెదుర్కొత్తునకు జర్మను సైన్యములును ముందు వెనుకలకుబోవుట సంభవించుచున్నది. ఇప్పుడు ఈ ప్రెసు, లాబాను, స్వాయిసన్సు, ఆగ్నోనుస్థలము లందిట్టి పెనుగులాట జరుగుచున్నది. కాని సంగ్రామ స్థితి మిత్రమండలి కనుకూలముగ నున్నది. జర్మనులనంకల్పము నెరవేరకుండుటయును, సైన్యములు దగ్ధమగుటయును, సంభవించు చున్నది. పడమటి రంగమునందు మిత్రమండలి సైన్యములు జర్మను సైన్యముల నోడించుటకు రెండుమాత్రములు గలవు. మొదటిది ఆల్సేసు మార్గమున జర్మను సైన్యముల రాకపోకల కడ్డుపడి యోడించుట. రెండవది బెల్జియము తీరమునుండిచొరబడి జర్మను సైన్యముల రాకపోకల కడ్డుపడి యోడించుట. ఈపరిస్థితి నూతనాంగ్ల సైన్యదళములు స్వీడ్మెనపిమ్మట సంభవముగా వచ్చును. కాని ఈబోపుగ జర్మను సైన్యములు 25,00,000 వరకుగూడి మిత్రమండలి సైన్యముఖము నేప్రాంతమునను భేదింపయత్నించ నున్నట్లులు తెలియుచున్నది. ఆప్రయత్న ఫలము నిపుడు నిర్ణయించుట దుస్సరము.

తూర్పురంగము నందు రుష్యను సైన్యములు తూర్పు ప్రష్యా యందు టిల్లిలుగుంబి నెన్ను వరకును వ్యాపించినవి; పోలాండునందు సరిగ్గస్థితి యందున్నవి; ఆస్ట్రియాయందలి గలిషియాలోని డూక్లా లై పాపు కనుమలవద్దను విజయమును బొందినవి; కాక్సుస్ ప్రదేశమునందు తురుష్క సైన్యముల నోడించినవి. తూర్పురంగమునం దాస్ట్రియనులు గలిషియాయందు సంపూర్ణముగ పరాజితులై క్రాకొవ్వుపడినపుడు గాని రుష్యుల పరాక్రమము జర్మనులపై బ్రసరింప జేయబడజాలదు. మిత్రమండలి యూహించు నటులు రుషీనియ శీఘ్రముగ యుద్ధమునకు దిగిన ఆస్ట్రియనుల పరాజయ ముద్ఘోషము. లేనిచో తూర్పురంగమునందును ఫలనిర్ధారణమును జేయుటదుస్సరము. జర్మను సైన్యబలములు తూర్పుపడమటి రంగములందు విభజింపబడునటులు రుష్యను సైన్యబలము ప్రష్యా, పోలాండు, గలిషియా, కాక్సుసులందు విభజింపబడుచున్నది. రుష్యను సైన్యముఖము 500 మైళ్లు వ్యాపించియున్నది. ఒత్తిడివలన జర్మను సైన్యబలము లొక ప్రాంతమునుండి వేరొక ప్రాంతమునకు మరల్చబడవలసి వచ్చినట్లులు రుష్యను బలములును మరల్చబడవలసినవగుచున్నవి. కాని జర్మనిదేశ మంతయును రుసులు మార్గములచే నట్లుకొని యుండుటం జేసి వారలకా కార్యము సుకరమును, రుష్యా దేశమునందు రైలుమార్గములు తక్కువగనుండుటం జేసి వారలకా కార్యము దుష్కరమును నగుచున్నది. ప్రస్తుతము తూర్పురంగమునందు జర్మను సైన్యములు 10,00,000 ఆస్ట్రియను సైన్యములు 10,00,000 రుష్యను సైన్యములు 25,00,000 ఉండవచ్చును. తూర్పురంగ ముఖమంతయును లేగడి బంకమట్టితోను మంచుగడ్డలతోను నావృతమై యున్నది. ఆస్ట్రియను లోడుటయును రుష్యను సైన్యములు విశేషముగ గుమిగుడుటయును సంభవించనంతవరకును పోలాండునుండి కందకములందు సుస్థిరవాసముల నమర్చుకొనిన జర్మను సైన్యములను వెడలగొట్టుట దుస్సరము. సూయజ్ కాలువ ప్రాంతముల నిటీవల తురుష్కులు బ్రిటిషు సైన్యము చే ఖుబ్రీవద్ద నోడింపబడిరి. ఆరంగ ప్రస్థాన పరిణామము ముచ్చుండు తెలియవలసియున్నది.

జర్మను విమానము లాంగ్ల ఫ్రెంచి పట్టణంబుల మీదను బాంబులను వేయుచు ద్రవ్యనాశమును

ప్రాణనాశనమును గలిగించుచున్నవి. మిత్రమండలి విమానములును ఎస్సెను, కూక్జా వెను మొదలగు జర్మను పట్టణంబులపై బాంబులను గురిపించి యుద్ధసాధనములకు స్వమును కలిగించుచున్నవి. ఉత్తరసముద్రమునం దిటీవల జరిగిన నౌకాయుద్ధమునందు జర్మను నౌకలు నాశనమునొందినవి. జర్మనులు మిత్రమండలివాణిజ్య నౌకలను సయితము జలాంతగ్రా మినులతో ముంచివేయ నారంభించిరి. జర్మను, ఆస్ట్రియా దేశముల యార్థికస్థితిని యథార్థముగ నిర్ణయించుటకు దగినసాధనములు లేవు. ఆహారపదార్థములు ద్రవ్యము ఇంకొక యేటి వరకును జాలియున్నవని కొందరును, నరుదగు చున్నవని కొందరును, నభిప్రాయ పడుచున్నారు. ఏయభిప్రాయము నిజమైనను జర్మని ఆస్ట్రియా రాజ్యములు దేశమునందలి యాహారపదార్థములను రాజాధీనము నందుంచుకొని నటులు ప్రకటించినవి. ఆ ప్రకటన భావార్థము ముందు తెలియగలదు. యుద్ధారంభమునందు ఫిరంగులు, గుండ్లు, మంచు, బంగ్లమువలగు యుద్ధోపకరణములు జర్మనులకు విరివిగ నుండుటయును మిత్రమండలికి తక్కువగ నుండుటయును సంగీకృతమైనది. ఇపు డావారలే కయె మిత్రమండలియును చాలినంత యుద్ధసామగ్రినిగలిగి శత్రువుల శతఘ్నుల నెదుర్కొన జాలియున్నది. జర్మనులు విజయకాంక్షతో నిర్లక్ష్యముగ సైన్యములను యుద్ధసామగ్రిని నష్టపెట్టినారు. యుద్ధసామగ్రిలో విశేషభాగమును 20,00,000 సైనికులును, నష్టపడినటులు వదంతిగలదు. ఆనష్టములను పూర్తిచేసికొని క్రొత్తసామగ్రితోను క్రొత్తసైనికులతోను కొన్నిదినములలో జర్మనులు తమశత్రుప్రతాపవిజృంభణమును జేయనాయత్త పడుచున్నట్లులుచిహ్నములు గన్పట్టుచున్నవి. మిత్రమండలియును నాప్రయత్నముల సంతము నొందించుటకు సిద్ధపడుచున్నది. వసంతాగమమున సంసిద్ధమగు సైన్య నివహంబులకు గొప్ప యుద్ధములు జరుగనున్నవి. కాలముగడచిన కొలది, బలము, సదుపాయము, సహాయము, కాలము, మిత్రమండలి కనుకూలముగను శత్రుమండలికి బ్రతికూలముగను నుండునని నమ్ముటకు ప్రబలమైన కారణములు గలవు. లోకమంతయును యుద్ధోప సంహారమును శాంతిస్థాపనమును నిరీక్షించుచున్నది.

ఈనగరమునందలి రాజధాని కళాశాలలో నాంగ్ల పండితులుగానుండిన ఎచ్. మాకింటాపు గారు నేటిదినము మధ్యాహ్నము 11 గంటలకు మొదడు జర్మనుచే మృతినందిరని తెలియవచ్చుచున్నది. వీరు కొన్ని సంవత్సరములుగా నీచ్యూకళాశాలలో పనిచేయుచు ఆంగ్ల సాహిత్యమున విక్కిలి సమర్థులనిపించుకొని తమసహృద్యులకు మాత్రమే గాక విద్యార్థులకునుగూడ ప్రేమాస్పృహలయ యుండిరని వినుచున్నాము. రాజకీయ కళాశాలలోనుండి ఆంగ్ల పండితులయి విద్యాధికరంజకులుగా నుండువారు విక్కిలి తక్కువయగుటచేత ప్రాఫెసరు మాకింటాపుగారి మరణమునకు ఆతని విద్యాధులు సహృద్యులు మాత్రమే కాక దక్షిణ ఇండియాలోని విద్యాధిమారులందరును వగచుచున్నారనుటకు సందేహములేదు. రాజధానికళాశాల ఆతని గౌరవార్థము నేడు మూయబడినది. ఆతని యాత్మకుశాంతి యగుగాక.

బరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లాండు.

బ్రిటీషు సైనికునికి చెప్పబడుచున్నది.

లండను ఫిబ్రవరి 1:— జిండు ఇంపీరియల్ సర్వీసు లోని మేజరు జనరల్ సతాసింగుగారికి తూర్పుఆఫ్రికాలో గాయములు తగిలెను.

ఫ్రాన్సు

గ్రాండు డూక్ పైబడుట.

లండను జనవరి 31:— గ్రాండు డూక్ పైబడినవారిలో చాలభాగము మొరాకో దేశీయులను ఆఫ్రికా దేశీయులను గలరిని డెర్లినలో జేయబడిన ప్రకటనమునందు నూచింపబడినది

పరాసు అధికారుల ప్రకటన

లండను ఫిబ్రవరి 1:— ప్యాకిస్. నేటి ఉధృష్టమైన మిట్ట ప్రకటించబడినది:— ఉత్తర ప్రాంతములో ముఖ్యముగ తీవ్రమైన ఫిరంగుల యుద్ధము జరుగుచున్నది ఇప్పటినుకొన్న భాగమున జర్మనుల కాల్పులను మట్టించుటకు చూచినది కాని, మేము ఫిరంగులను చేయుటలను మర పదాతులు తల పడుటలను వెంటనే ఓడించివేయబడిరి. ఎయిసనది సేనా ముఖము నందంతటను, మేము ఫిరంగులను కాల్చి జయము పొందితిమి. మెనుటు, లెసు హాన్సుకు వాయవ్య భాగమున, మేముక చిన్న యడవిని పట్టుకొంటిమి. ఇక్కడి మాస్సాను లను బలపరచుకొంటిమి. ఆగ్నేయలో జర్మనులకు చాల నష్టము కలుగుటలకు, కాంతముగ నున్నది.

లండను ఫిబ్రవరి 1:— ప్యాకిస్:— విశేషము లేవియు లేనని, పరాసువారు తెలియజేసిరి.

రుష్యా

రుష్యావారు ముందునకు బోవుట

లండను ఫిబ్రవరి 1:— వెల్లింగ్టన్ గాడినుకును పిల్గ్రైం లెక్తు నుత్తరమున జరుగుచున్న పోరాటమునందు రుష్యావారు ముందునకు బోవుచున్నారని ప్రకటించబడినది. తీవ్రముగ పోరాటము.

విశ్వలానదికి వెలుపలి యొద్దుగ వార్షిమాఫ్ జిల్లాలో కనివారమునాడు తీవ్రముగ పోరాటము జరిగెను. రాత్రియందు మనము జర్మనీవారివైబడి వారు జనవరి 19 తేదీని స్వాధీనపరచుకొనిన కందకమునుండి సన్నీలతో బాడిచి వారినిదరిమితిమి. కాల్చెతియూ పర్వతములందు పోరాటము జరుగుచున్నది. మన సైనికులు బలముగ నున్నది. మన సైన్యమునందలి వెలుపలి భాగము ముందునకు బోవుచున్నది.

ట్రెబిజాండుపై రుష్యావారుపడుట

లండను, ఫిబ్రవరి 1:— ట్రెబిజాండుపై రుష్యావారి టార్పెడో నావయొకటిపడి ట్రెనికులగృహములను పదార్థసంచయమును ధ్వంసముజేసెను. ట్రెనికులు పారిపోయిరి.

రుష్యావారియేర్పాటు

తూర్పుప్రస్థాన జయించుట.

అలహాబాదు ఫిబ్రవరి 1:— పరమోనీరుపత్రిక లండను విశేషముడిట్లు తెలిపింపుచున్నది. తూర్పుప్రస్థాన జర్మనీ వారి వైరు యుద్ధ వారు బడుట ను గూర్చి వ్రాయుట యి మున్న పత్రికా వెల్లింగ్టన్ గాడు విశేషము డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. మానుఆక్ సరస్సుల ప్రాంత తేజములందు జర్మనీవారి సార్వభౌమత జేరి వారి నోడించి తూర్పుప్రస్థాన జయించుటకు రుష్యావారులోచింపుచున్నాడనట స్పష్టము. విశ్వలానది కుత్తరమునందున్న తమ వైస్యములకు రుష్యావారు మూనాన దాటి నడిపించుటలను ట్రిల్ సిట్టుకు కుత్తరమున వారి వైస్యములు ముందునకు వచ్చుటల నను వారి యుద్ధేక్యమిదియని తేలును. ఈ కార్య నిర్వహణము ను విరు ప్రకటనమునందు మూడుట క్రింది హేతువులుగాన వచ్చుచున్నవి. ట్రెనికులును ఫిరంగులను కాటి పోగలిగినట్లు నిమోక్షనది గడ్డకట్టియందుట, పోగలిగినది పడుట ప్రదేశమునందు జరుగుచున్న పోరాటము మూలమున కొయిని గుట్టలలోనున్న ట్రెనికులు నిస్సహాయులుగా నుండుట, పదముట రంగమునకు, పోలాండు నందును గలిసియా

యందున్న జర్మనీవారి పై నికులలో గొందరిని మరల్చుట. హంగేరిపైనికుల బలపరచుటకై విశ్వలానదికి పడమటనున్న తమ ట్రెనికులలో చాలమందిని జర్మనీవారింపిరనుటకు తగినకారణములున్నవి. మాను ఆక్ సరస్సులదాటిరుష్యావారిని రాకుండ జేయుటకు జర్మనీవారు పశ్చిమరంగమునుండి ట్రెనికులను దెప్పించవలసి యుండవచ్చును.

రష్యను అధికారుల ప్రకటన

లండను ఫిబ్రవరి 1:— వెల్లింగ్టన్ గాడు-సోఫియా యుద్ధము జరిగినతరువాత ట్రిక్-వారు చాలనష్టమునుపొంది ట్రాబ్రిజుకు పారిపోయిరి. కనివారము సాయంకాలమురషియనులు ట్రాబ్రిజు పట్టణము ప్రవేశించిరి.

తూర్పు ఆఫ్రికా

తూర్పు ఆఫ్రికాలో యుద్ధము.

ఒక ట్రెనికుడు చెప్పుచుండుట.

బొంబాయి జనవరి 31:— బొంబాయినుండి తూర్పు ఆఫ్రికాలో యుద్ధముచేయుటకు వెళ్లిన ఒక ట్రెనికుడు ఆఫ్రికా బరు రి-న తాత్ఖిం జరిగిన యుద్ధమునుగూర్చి తనతండ్రికి ఇట్లు వ్రాసెను:— ఆఫ్రికాదేశపు సేన, జిండ్ సేన, మాసేన కలిసి శత్రువులమీదికి వెళ్లితిమి. మాకు యెడమవైపున పంజాబు సేన యుండెను వారివద్ద రెండు వెద్దఫిరంగులకలపు శత్రువులుమా మీద అగ్నివర్షమును కురిపించిరి. పూర్వము దక్షిణ ఆఫ్రికాలో బోయరు యుద్ధమును చూచిన ట్రెనికులుకూడ, అబ్బా యింత అగ్నివర్షమును ఎన్నడును చూడలేదని చెప్పినారు. శత్రు సేన ర బ్బరు తోటలగుండ ముద్దుకు వచ్చుచుండెను. ర బ్బరు చెట్లకు 5 అడుగుల యెత్తువరకు రంధ్రములు పడియుండెను. దీనిని పట్టిచూడగా శత్రువులు విపరీతముగ తుపాకులు కాల్చినట్లు తోచుచున్నది. మా సేనలో ఒక్కరికిని దెబ్బలు తగిలలేదు. మేము శత్రు సేనవై పడితిమి. వారు అతివేగమున వెనుకకు వెళ్లిరి. మా సేనలో ఇద్దరు చనిపోయిరి. 12 మందికి దెబ్బలుతగిలెను. దెబ్బలుతగిలిన వారిలో సగమునుండి ఉద్యోగులు. మా సేనకు యెక్కువనష్టము కలుగకపోవుట గొప్ప ఆశ్చర్యము. శత్రు సేనలో 150 మంది చనిపోయిరి. శత్రువులు వారి ఆచారమును బట్టి గుంపుగా వచ్చి మామీదపడిరి. ఈ కారణమువలననే వారిలో యెక్కువ మంది చనిపోయిరి. యుద్ధము గంటవేపు జరిగెను. మేము తిరిగి మా కందకములకు వచ్చునప్పటికి చీకటిపడెను. నాటి రాత్రి 12 గంటలు మొదలు రెండుగంటలవరకు సేను గంట కొక కాపలావానిని ఏర్పరచవలసి వచ్చినది. ఇచ్చట దోమల బాధ విపరీతముగుటచే నిద్రపట్టెను. మరునాడు మాలో 300 మంది బయలుదేరి శత్రువులబాధ కనుగొనలేననియు వీలగుచున్నను. వారివైబడి యుద్ధముచేయలేననియు రిమైన్సుచెల్లితిమి త్రోవలో యెక్కుడచూచినను ట్రెనికుల శవములు, సగముపాతిచెట్టినవి, అగపడెను. ట్రెనికులు పారిజేసి కొనిపోయిన యితరవస్తువులకూడ అగపడెను. దీనిబట్టి చూడగా శత్రు సేన వేగముగ పారిపోయిట్లు తోచుచున్నది. అప్పటినుండి శత్రువులు యెప్పుడుచ్చెదరో అని చూచిచూచి మాప్రాణము విసుగు ఎత్తినది.

జర్మనీ

కెయిజరుగారు బెర్లినుకుబోవుట

లండను జనవరి 31:— పశ్చిమరంగమునుండి జర్మనీ చక్రవర్తిగారు బెర్లినునగరమునకువచ్చిరి.

గొంతుకుతిరిగి జబ్బుచేయుట.

జర్మనుచక్రవర్తిగారికి తిరిగి గొంతు జబ్బుచేయుటవలన బెర్లినునగరమునకు వచ్చియున్నారట.

ఆస్ట్రీయా

ఆస్ట్రీయా మాంగరీ మంత్ర

గర్జను చక్రవర్తిగారితో మాట్లాడుట.

లండను ఫిబ్రవరి 1:— డెబ్బల్ మెయిలు పత్రికకు కోశెను పోగున పట్టణమునం క్రిందితెలిపివచ్చినది:— ఆస్ట్రీయా మాంగరీ రాష్ట్రపు మంత్రులలో శాకరగు బూరిన గారు జర్మను చక్రవర్తిగారిని దర్శించి మాట్లాడినట్లు డిట్లు

సంగతి సందర్భములను తెలియజెప్పిరి:— ఆస్ట్రీయా దేశపు సైనికగు లనుకూలముగ లేవు. బుడపెట్టు నగరము మీదకగు వ్యయము రాకుండచేయుట చాల యగపరము. బరోపాలో కొన్ని గొప్పములకు యిప్పుడున్నంత ఆయుధసామగ్రి లేకుండ చేయవలసివచ్చినను సరే, అందరికి అనుకూలముగ సుధి ప్రయత్నములను చేసిన బాగుండును. రాష్ట్ర విభజన విషయమై కూడ కొన్ని సలహాల నిచ్చుచున్నాను. మీరు చెప్పినట్లు సుధి చేసికొనిన యెడల జర్మనీకి గొప్పనష్టము వచ్చును. అప్పుడు ఆంగ్లేయ నాకాడశము ప్రపంచమునంతను గడగడలాడించు స్థితిలోనికి వచ్చును అట్టి జర్మనురాజనీతిజ్ఞులు సమాధానముచెప్పినారు. అప్పుడు బూరిన గారు యుద్ధముజరుగుటకు ఒప్పుకొనిరి. వసంతకాలములో హంగరీకి సాహాయ్యముగ పది లక్షలమంది సైనికులను పంపుటకు జర్మనులంగీకరించిరి. ఇది గాక 15 లక్షలమందిని ఫ్రాన్సులోని రణరంగమునకు పంపుదురు. వీరు ముత్రుండలివారిని అణగద్రొక్కుటకు ఆఖరు ప్రయత్నము చేయుదురు.

అమెరికా

డానియాల్టీ మరు.

కోటరు డాముకు బయలుదేరుట.

లండను ఫిబ్రవరి 1:— డానియాల్టీమరు నిన్న న్యాయార్థులలో బయలుదేరి కోటరు డామునగరమునకు వచ్చుచున్నది.

బొంబాయి

ఒకకూలి హత్య చేయబడుట.

హెడ్డుకానిస్తేలిలు విచారింపబడు చుండుట.

పూనా ఫిబ్రవరి 1:— విసారాము అను కూలిని హత్య చేసినందునకై హెడ్డుకానిస్తేలిలు డేయిలు సాలామును అను నతడును, ఇద్దరు ఇటుకపనివాండ్లును నెవన్న జడ్జిగారివలన విచారింపబడుచున్నారు. విసారాము కడచిన డిసెంబరు 26 వ తేదిరాత్రి మొదటి ముద్దాయి యింటిలో హత్యచేయబడినట్లు ముద్దాయిల వాఖ్యాలములను నేడు జడ్జిగారు దాఖలుకొనిరి.

డేనియలు వాఖ్యాలము.

కోట్టవారు జేసిన ప్రశ్నకు డేనియలు సమాధానముగ నిట్లు తెలియజేసెను:— సాండ్సువార్డు ప్రభువుగారి యాజ్ఞాంతు 12, 13 సంవత్సరముల క్రిందట పోయినది. బొంబాయి దీనిని భోపడి గ్రామములో నమ్మికయుట కేర్పాటుచేసికొనుచున్నట్లు నాకుతెలియవచ్చి డిసెంబరు 20 వ తేదీని సేను అక్కడకు వెళ్లితిని. ఈ గ్రామము కిక్కిరి ఆవతలనున్నది. తొమ్మిదిన్నరగంటల వైలుమీదనేను పూనావచ్చితిని. 10-40 గంటల కిల్లుచేరుకొంటిని. కొన్ని దినములకువిసారాముచనిపోయినట్లు తెలిసినది. విసారాముబట్టలను సేను తగులబెట్టి యుండలేదు. పనివాండ్లుచలిమంట వేసికొనుటవలన బూడిద యేర్పడినది కాని మరియొకటికాదు. పాతగోడకూలి విసారాముచని పోయినట్లు తక్కిన ముద్దయలిద్దరు నాతో చెప్పినారు. తక్కిన ముద్దయలిద్దరు తామిదికరలో తెలిసిన సంగతులనే యిప్పుడు కూడచెప్పిరి. సేను వాయిదా జేయబడినది.

హాజి యాత్రికులు.

బొంబాయి ఫిబ్రవరి 1:— సాను-వికాబా సంఘమువారిట్లు తెలిపివార్త నిచ్చుచున్నారు:— జనవరి 30 తేదీని అక్కరు అను స్త్రీమరు 1,200 మంది హాజియాత్రికులను తీసికొనివచ్చినది. వీరిలో 17 గురు దారిలో చనిపోయిరి. ఒకడు మశూచి కము తగిలి వచ్చినాడు. ఆఫ్ఘన్ భాగమునుండియు బాభారి నుండియు బంగాళమునుండియు(వెల్లి) ప్రయాణికులు వచ్చిరి. ఇంతవరకును 18078 మంది వచ్చియుండిరి. వీధివాండ్లు చాలమంది మసాఫరు భావాలోనున్నారు. లోనాయన స్త్రీమరు మీద చాలమంది ప్రయాణికులు వచ్చెదరు.

చీహారు

చీహారు హైకోర్టు

కలకత్తా ఫిబ్రవరి 1:— చీహారురాష్ట్రమునకు కొత్త హైకోర్టు ఏర్పరచు పనిప్రత్యేకము. పి. యస్. కాటు. వి. సి. యస్ గారికి ఒప్పజెప్పిరి. కలకత్తా హైకోర్టునుండి చీహారు కోర్టుకు యెంతమందిని బదలాయించుటకు వీలున్నదో కనుగొనుటకు వీరు గడచినవారకు కలకత్తాకు దయచేసిరి. చీహారు, ఒరిస్సా పరగణాలనుండి కలకత్తా హైకోర్టుకు అప్పీలుకువచ్చు క్రిమినల్, సివిల్ కేసులను చూచుటకు కలకత్తా హైకోర్టులో నున్న గుమాస్తాల్లందరి పేర్లను వ్రాసికొని వెళ్లిరి.

కలకత్తా.

కలకత్తా హోటల్స్.
రాజ్ పుష్పములు.

కలకత్తా ఫిబ్రవరి 1:—కలకత్తా హోటల్స్ లో నీ సంత
తీర్చి మెచ్చి మోమాములు జరిగినవి యివి. హెచ్చి.
ఆర్. హెచ్చి కావ్యుగాయ ముగ్ధులలో దసరా సెలవులు
ఆఖరునకు సెలవుగాడ వేసెను. తీర్చితిరిగిచ్చి పనిలో
చేరునదిలేనిది యంతవరకు పనిలోను కాతము మాననీయు
లగు డబ్బియు. ట్యాంకుగాయను యీ సంతత్యము సెలవు
మీద వేర్వేలనీయున్నది. ముందు సెల 25 వ తేదీనుండి వీరు
సెలవుతీసికొందురు. పూజా సెలవులును తరువాత వీరు
పనిలోనికి వచ్చెదరు. ముఖ్యన్యాయాధికారి యుద్వ్యంపరిమితి
నేటితోముగిసిరి. సంతత్యరాంతమున వీరు విశ్రాంతి వేతన
మును పుచ్చుకొందురు. వీరితరువాత నెవరు పనిచేయునది
యింకను తెలియదు.

జే. హెచ్చి. ఈస్తువుగారి కుటుంబము.

ప్రేటు సెక్రటరీ గారు పంపిన ఇచ్చుట.

కలకత్తా ఫిబ్రవరి 1:—కలకత్తా రిజర్వు హోటల్స్ ను
పరింపెండెంటుగ నుండిన జే. హెచ్చి. ఈస్తువుగారు ఒడ్డి
బడ్డిగందరగోళములో తగిలిన దెబ్బలవలన, పనిపోయిరి. ఇందు
వలన వీరి కుటుంబములో భార్యకు ఈస్తువుగారు చనిపోయి
నది మొదలు జీవితమువరకునో ద్వితీయవివాహము చేసికొను
వరకునో సెలవు 25 రూపాయలవరకునో యిచ్చుటకును, వీరి
ముగ్గురి కుమార్తెలకును తండ్రిపోయినది మొదలుకొని వారికి
వివాహమునకువరకునో, తల్లికి ద్వితీయవివాహమునకువరకునో,
ఒక్కొక్కరికి సెలవు యేబదివరకునూ, యిచ్చుటకు హిందూ
దేశపుమంత్రాగారంకరించినారు. ఇవిగాక ఈస్తువుగారి
సారీయు, ఆఖరు కుమార్తెయు నేనకు సంబంధించి పూర్వము
నుండి వచ్చు నుపకారవేతమునుగూడ పుచ్చుకొనుచున్నారు.

“రాఫెన్ ఫెల్సు” అను జర్నలు స్త్రీమరు.

కలకత్తా ఫిబ్రవరి 1:—రాఫెన్ ఫెల్సు అను జర్నలు
వర్తకనావ యాద్యము ప్రారంభమైన తరువాత పట్టుబడినది.
కలకత్తా రేవులో బంధింపబడియున్నది. దీనిలో క్రేటిము వర్త
కుల సరకులు గలవు. లెను సరకులను తమకు యిచ్చించుదని
వర్తకులు కలకత్తా హోటల్స్ లో కొత్తగ స్థాపించిన ప్రెయిజు
గోర్లు వారికి పిటిషనులు పంపిరి. తేను యాపిషనులను ఫిఫ్
జ్జి గారు విచారించిరి.

జేవనల్ బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా, మర్చెంఠైల్
బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా, ఆఫ్రిమివాలా అండు కో అనువారి
సరకులను యిచ్చివే యిట్లు ఉత్తరువు యిచ్చిరి.

టటు వేలాడ్ కంపెనీవారి సరకు యిచ్చుకూడదని ఉత్త
రువు యిచ్చిరి. ప్రాడ్డుస్మిడ్ కంపెనీ, అనీమాన్ కంపెనీ, కావ్యు
షిప్పింగు యేజెన్సీ వీరి సరకులను కొర్రవారి ఉత్తరువుల
ప్రకారము వైసుల చేయవలసినదని లిక్విడే విల్లకు ఉత్తరువు
యిచ్చిరి.

మిగిలిన సరకు ఎవరును తమదని రానందున దానిని
గవర్న మెంటువారు వశపరచుకొనునట్లు ఉత్తరువు యిచ్చిరి.

“కలరా పురుగులు”

కలకత్తాలో పరిశోధన.

కలకత్తా ఫిబ్రవరి 1:—కలకత్తా పట్టణమునకు నీటి
సప్లయకిగాను భూమిలోపల కట్టిన చెరువులలో కలరా పురు
గులు ఉన్నట్లు ఆ నీటిని తెప్పించి పరీక్షించగా ఆగపడెను.
ఈ నీరును త్రాగుచున్నను కట్టములో యెవరిని కలరా
లేనందున క్రిమికాస్త్త్రజేత తిరిగి నీటిని తెప్పించి పోయిన
సెల 13 వ తారీఖున పరిశోధించు అనీటిలోగూడ పురుగులు
ఆగపడెను. కలకత్తాలో కలరాతో పోవుట నీటిలో పురుగులు
ఆగపడుట ఆశ్చర్యముగానుండును. బహుశా కాస్త్త్రజేత పార
పాలుపడియుండవచ్చునని కలకత్తా మునిసిపాలిటీవారు తలచిరి
కానితరువాత జరిగినసంగతులనుబట్టి కాస్త్త్రజేతవలన తప్పలే
దనితేలినది. పరిశోధనకు తెప్పించినవీరు క్రిమికాస్త్త్రజ్ఞుని ఆఫీ
సులోనున్న నాకరు ఒకడుతెచ్చెను. వీరికి కొన్ని సంతత్యము
లకు పూర్వముకలరాతగిలెను. కానిఇటీవలయెన్నడును తగుల
లేదు. ఇతరులుంటుంబములోగూడ యిటీవల ఎవరికినీ తగులలేదు.
ఈనాకరును మేజరుగ్రీన్, ఐ ఎం. ఎన్ గారు పరీక్షించిరి.
వీరికేరముమీద కలరాపురుగులూ ఆగపడెను. పరిశోధనకు
నీరువీనిచేతతెప్పించిండున వీరికేరముమీదనున్న పురుగులు నీటి
లోనికివెళ్లుచుండెను. ఈనాకరునుయిప్పుడుక్రిమికాస్త్త్రజ్ఞునిఆఫీ

సునుండితీసివేసిరి, పరిశోధనకు కావలసినవీరు యిప్పుడు అనీ
టెంటు క్రిమికాస్త్త్రజ్ఞుడు, డాక్టరుగారు తెచ్చుచున్నారే.
కాబట్టి కలకత్తా మునిసిపల్ కు నీరుగప్పుచేయుచువులలో
కలరాపురుగులులేవని తేలినది. ఇందుకు స్పష్టావ్యయచేసిన
మేజరుగ్రీన్ గారికి కలకత్తా మునిసిపాలిటీ వారెంతయోకృత
జ్ఞాలు. పరిశోధనకు క్రిమికాస్త్త్రజ్ఞులు తెప్పించువస్తువులు యే
వ్వుడును పురుగుభ్రమనట్టియు, ఆరోగ్యమైనట్టియు వానిచే
తెప్పించవలసిన తేలినది.

పంజాబు.

చిత్రకళా ప్రదర్శనము.

లాహోరు ఫిబ్రవరి 1:—మ్యూజియములో నేర్పాటు
చేయబడిన చిత్రకళాప్రదర్శనమును నేడు లెప్పి నెంటు గద
ర్నరుగారు ప్రారంభించిరి. అవసందానాధ బాగోరు గారిచే కల
కత్తాలో క్రొత్తగ నెలకొల్పబడిన కళాపాఠశాలలోనివారును,
లాహోరులోని మేయోకళా పాఠశాలలోని విద్యార్థులును,
పటములను వ్రాసి పంపించిరి. మేయోకళా పాఠశాల ప్రధా
నోపాధ్యాయులగు లియోనలు హీతుగారి యుపన్యాసముతో
కార్యక్రమము ప్రారంభమైనది. వారిట్లు చెప్పిరి:—కలకత్తా
కళా పాఠశాల గొప్పస్థితికి రానున్నది. దీనిలో చతువుకొనిన
వారు వ్రాసిన చిత్రపటములు ఇంద్రమనందును, ఆకారము
నందును, నిర్మిత్తముగనున్నది ఈచిత్రపటము లింత చక్కగా
నుండుట యీ పాఠశాలంత ప్రతిష్ఠవచ్చుట యిదివరకు కల
కత్తా పాఠశాలలో చిత్రపుటలను వ్రాయుట నేర్చుకొని మేయో
పాఠశాలకు సహాయోపాధ్యాయులుగ నున్న ఎన్ ఎన్. గుప్త
గారి పరిశ్రమవలననే ప్రస్తుత మీ పాఠశాలలో నున్న లేబరే
టరీ అన్ని విధములలో లోటు లేకుండ నున్నందున ఇక్కడ
జరుగు చిత్రపు పనులు మంచి యభివృద్ధిలోనికి వచ్చును. ఈ
ప్రదేశమును తెచ్చుచు దీనివలనవచ్చు సామ్యు తెల్లియును యింద
నిధి కిచ్చివేయబడునని, లెప్పి నెంటు గవర్నరుగారు చెప్పిరి.

అలహాబాదు

హిందూవిశ్వ విద్యాలయము

అలహాబాదు ఫిబ్రవరి 1:—హిందూ విశ్వవిద్యాలయ
కమిటీవారు నేడు కాళీలో సభచేసిరి. సర్ గురుదాస్ బెనర్జీ
గారు అధ్యక్షులుగ నుండిరి. జస్టిస్ అనీతోప్ చాదరీ, డాక్టరు
సుందరలాల్, పండిత మదన మోహన మాలవియా, గార్ల
కూడ సభకు దయచేసిరి. చిరుబిల్లును గురించియు, నిబంధన
లను గురించియు సభికులు ఆలోచించి వానిని అందరు ఆంగీ
కరించిరి. బిల్లు నిబంధనలు, గవర్న మెంటువారు ఆంగీకరించు
టకుగాను కొన్ని మార్పులు అనుసరించి కొర్రదరుచెప్పిరి. నిబం
ధనలను మార్చి వ్రాయుటకు ఒక కమిటీ ఏర్పడినది. దీనికి
సర్ గురుదాస్ బెనర్జీగారిని సలహాదారుగ ఏర్పరచిరి.

వైస్రాయిగారు శంఖస్థాపన చేయుదురు.

హిందూవిశ్వవిద్యాలయమునకు వైస్రాయిగారు శంఖస్థా
పనచేయుటకు ఆంగీకరించిట్లు సభలో తెలుపబడినది. శంఖు
స్థాపన ఏకాంశ జరుగునో తెలుపలేదు.

భరతపూర్ మహారాజుగారు.

అలహాబాదు ఫిబ్రవరి 1:—మహారాజుగారు ఇంగ్లండు
నుండి మొన్ననే వచ్చిరి. వారిప్రజలు వారికి అనేక స్వాగత
ప్రతీకలను సమర్పించిరి.

తేయాకుతోటల యజమానులు

నేనలకు ఉచితముగ తేయాకు సప్లయ.

అలహాబాదు ఫిబ్రవరి 1:—జల్ వైగురిలోని డు
రాను తేయాకు యజమానుల సంఘముయొక్క సాంవత్సరిక
సభలో మాట్లాడుచు ఆనరుబుట్ ఏ. డబ్లియు. పీ. చాన్లెయిన్
గారు ఇట్లవిరి:— యుద్ధభూమిలో నుండు నైనికులకు పానీ
యములలో తేయాకు కన్న ఆరోగ్య కర్మమైనది యింకొకటి
లేదని అనుభవమువలన తేలినది. పూర్వము నుండి తేయాకు
తోటల యజమానులు హాతలనీయు, దేశాభిమానులనియు
గౌరవముకలరు. కాబట్టియిప్పుడు యూరోపులో పోగాడు
చున్న మననేనలకుడు, ఫ్రాన్సు రషియా నేనలకును వానపూర్వ
కము కొంత తేయాకుపంపి పూర్వపు పరిమితి నిలుపుకొన
వలెను. ఒక్కొక్కతోట యజమాని పండుపండుట బట్టి యింత
యియ్యవలెనని నిర్ణయించుకొనిన పక్షమున కొన్ని అక్షుల
తేయాకు భుజుకారును. దీనిలో కొంత ఇంగ్లీషు నేనలకు,
కొంత ఫ్రాన్సు, రషియా నేనలకు పంపవచ్చును.
దేశాభిమానమును చూపుటకు యిదియంచును గుము. ఈసభ

యమును పోగొట్టుకొనిన లాభములేదు. నేనలకు, నేలకొరకు
సాపించిన అనుపత్రులకు తేయాకును పంపకతేనని హిందూ
దేశపు తేయాకు సంఘమువారు ఇదివరకే ఆలోచించు
చున్నారు.

డిల్లీ.

సంస్థానాధీశుల సాహాయ్యము.

డిల్లీ ఫిబ్రవరి 1:—అధికారులిట్లు తెలియజేయు
చున్నారు:—ధారు, బారాన్, రాజపురము, బాతాసంస్థా
నాధీశులు కలిసి, రణరంగమునకు కావలసిన ఆరు ఆంబు
లెప్పు మోటారులను యేర్పాటుచేసి ఖర్చులను భరించునని
రాజప్రతినిధిగారికి తెలుపగా వారు దీనికంగీకరించిరి. బారాన్
రాజాగారు వీనితోగూడ రణరంగమునకు వెళ్లుదురు.

జర్నలుల నబ్ మెరైనులు.

స్త్రీమరులను టార్పిన్ చేసి ముంచుట.

టూకొమారుమీద నుంటుబుట్టుట.

లండను జనవరి 31:—హామరు నేటి యుదయమున
9 గంటలకు న్యూజిలాండునుండి వచ్చుచున్న టూకొమారు
అను స్త్రీమరు కాప్ డిలాపేషన్ కేమిషిన్లక్ష్యధారమున
నున్న పుడెందు గొప్ప ధ్వనితో మంటుబుట్టెను. అంకలి నాని
కులలో 578ని వెంపరను ప్రాచివారికి దీనికి గాపాడి హా
రునకు గొనివెచ్చెను ఆయోడ అరగంబుకాలమున మునిగిపోయె
ను. ఈయోడయందు బెల్లియం శతాంశముల కునుపులను 97000
జంతువుల మాంసమును యుండెను. ఈ మంటుబుట్టుటకు
కారణము తెలియదు.

టార్పిన్ చేసిన మునుగుట.

పారిసు జనవరి 31:—ఆంటిఫర్ ఆగ్రమునకు నా
యవ్య దిక్కునకు పడమరగా నేడుమెల్లధారమునందు టార్పి
న్ చేయాలమున నిదిమునిగినదని నావికామంత్రిగారు. తెలుపు
చున్నారు.

టార్పిన్ నెనకి తెలియకుండ కొట్టుకొనుట.

పారిసు ఫిబ్రవరి 1:—టూకొమారుయోడలోని వారికి
దెలియజేయకయే నాయోడవై టార్పిన్ బయోగింపబడినది.

నావికా మంత్రివత్తమువారి యజ్ఞమృతి.

పారిసు ఫిబ్రవరి 1:—ప్రకృతులోడలవెటార్పిన్ చేసిన
బ్రయోగించు విషయమున నావికామంత్రి వర్తమువారు బ్రక
టించుచు నిటు వ్రాసిరి. జర్మను నాకాదేశమువారు కొంచా
డక, బుద్ధిపూర్వకముగా పరస్పర రాజ్యాంగనీతిని ద్రోసి
బుద్ధి మానవత్వ దూతలగుటకు నిశ్చయించిరి. నాగరికత
బొందినవారివారలూ జేయదగని యాధునా కృత్యము వలన
ప్రపంచమంతయు క్రోధపూరిత నుగును.

బానక్రూ ఆకక్షను ముంచుట.

లండను జనవరి 31:—సముద్రతీర ప్రదేశములకు సర
కుల గొనిపోవు బాక్రూఆకక్ష అను ద్రిటిపువారి స్త్రీమరును
లూయీజడి ముఖద్వారమునకు 21 మెరుమారమున నెం
21-రు ఆంతర్గామి గలసికొని యిరదల్లి 38 నావికులను 10
నిమిషములలో చిన్నపడవలందెక్కి వెళిపోవలసినదని గడువు
నిచ్చెను. అటుపిమ్మట ఆంతర్గామి ఆయోడను ధ్వంసము
జేసెను నావికులను వేరొకచిన్న పడవ గాపాడెను.

సంధాబ్యాంకును కూడ ముంచుట.

మధ్యాహ్నము 12½ గంటలకా యంతర్గామి సుండా
బ్యాంకి అను యోడను నిరోధించెను. ఈయోడ మాంచెస్టరు
నుండి బెల్ ఫాస్టునకు బోవుచుండే లినర్షూలునకు పడమరగా
నీయంతర్గామి బారిపడెను. అందలి 10మందినావికులును ముం
దువారిగతిని యనుభవించిరి.

మాడవస్త్రీమరునుకూడ ధ్వంసముచేయుట.

బెల్ ఫాస్టునుండి లినర్షూలునకు సాయంకాలమునవచ్చి
నతలాలు స్త్రీమరులోనివారు మరయొకయోడనుగూడ ధ్వంసము
జేయుచుండగా తాము జూచితిమని తెప్పిరి.

రెండు కలుమెరైను ముంచుట.

వియోనునుసముద్రములో రెండు కలుమెరైనులు అండి
నటు కనపడుచున్నది. ఒకవారి నుంబరు యూ 21, రెండవ
దానిని యూరి1. మొదట వీరిలోనొకటి కనుపడినట్టి గావీరి
మీద ఆంక్షేమకాక మున్నదట. “మీకు యిచ్చింది కలుగు ధ్వి
న్నంచునకు నాకెంతో విచారము వచ్చును. కాని ఆంక్షేయమట్టి

రుల నొప్పి ముందుకొనినది నాకు అధికార మిచ్చినారని యూ 21 వ ఘోషమేలైన నాకు అటు చెప్పియు ముంచికేయ బడిన ప్రేమరుణుండి రక్షింపబడిన కళానలు చెప్పచున్నారు.

మొలుబోట్లను సలుమెలైనలు తరుముట.
రీపురు అను మొలుబోటు అధికారము సాయంకాలము, హోలీపాడునుండి బయలుదేరి వెళ్ళినది. లైటుపిప్ప కర్మజర్మను ఘోషమేలైన, దీనిని ఒక ప్రాంతరక్ష తరిమినది.

అలస్తరు ప్రయత్నము.

అలస్తరు ప్రేమరు నిన్న సాయంకాలము ప్రయాణికులలో కింగ్సుటవునునుండి సకాలములో బయలుదేరి వెళ్ళినది.

భీమాకంఠేనీవారు విషయసంగతి

యధ్యమయములో నావలను భీమాచేయు కంఠేనీవారు, నావల ప్రయాణముల నావలని యవసరమేమియు లేదని తెలియజేసినారు.

విగోరయా స్త్రీమరును టూర్నిడోవేయుట

విగోరయాను బ్రిటిషుస్ట్రీమరును ఆంటిఫర్ ఆగ్ర మునకు వడమర 15 మైళ్ళదూరములో జర్మనువారు టూర్నిడో ను వదలిరి. ఇది మునిగిపోలేదు. హావతుకు దీనిని లాగికొని పోయిరి.

తరువాత సంగతులు

విగోరయా స్త్రీమరులోని వారికి తెలిపకముందే టూర్నిడో గొట్టమును వదలిరి.

హిల్మియాను స్త్రీమరు.

లివరులూ రెపుట వాయవ్యభాగమున 18 మైళ్లదూరములో జర్మను ఘోషమేలైన హిల్మియాను స్త్రీమరును టూర్నిడోను వదలినదని డగ్లసునుండి కవచిన నెల 30 తేదీని ల యాలో కంఠేనీవారు తెలియజేసిరి. ఈ స్త్రీమరులోని కళాను లను గాడిను అను స్త్రీమరు ఒడ్డునొక్కది. ఈ స్త్రీమరు లివరులను నుండి, చెల్లొప్పుకు వెళ్ళుచుండెను. జర్మను ఘోషమేలైన కళానుందరు దీనిని దాకి, హిల్మియానును మించవలసి వచ్చినందున నాకు చాలచింతగా నున్నది. నేనేమి చేయగలను, నాకట్లు ఉత్తరపు అని చెప్పి స్త్రీమరునుండి వడవలను క్రిందకు దింపుకొనిన తరువాత నొక చుట్టల వెట్టెకు యిచ్చెను. కళానులందరు దిగిన తరువాత దీనివై జర్మనులు బాంబులను వేసిరి. తరువాత మూడుమైళ్ల దూరములోనున్న మరొక స్త్రీమరు దగ్గరకుపోయి జర్మను ఘోషమేలైన హిల్మియా కళానులను మాను దీవియెద్దకు తీసికొని వెళ్ళవలసిని దని ఉత్తరపు చేసెను.

కొలంబూ

యధ్యమెంతకాలము జరుగును?

కొలంబూ—ఫిబ్రవరి:—పూర్వము సిలోను గవర్నరు గానుండి 50 పెట్టు రిజ్టివెగారు నామినేషన్లు యోగ్య భోవును నిక్కడకువచ్చిరి. ఏదెనున వదలిన తరువాత వీరికి దేహమునం దున్లు మెక్కువగుటచే మార్గములను నొకచో కొన్నిదిన ముజుండుకలయునను సలహాచెప్పిరి. సిలోను టయిచ్చుప్రతికా ప్రతినిధి సందర్శించినపుడు. వీరి యధ్యము చాలకాలమువరకు జరుగుననియు, ఇంకను రెండురోజు మాడెండ్లు జరుగుననియు, ఇంగ్లండులోని పూర్వ పక్షవలరులకు యభిప్రాయమనియు వారు తెప్పిరి. ఎన్న రుసుకొనవలె దగ్గరలోనే యభిప్రాయముల రప్పగొనుటకై లండనుబజారులోకివచ్చెను. వ్యాపారవిషయముల బ్రసంగింపుచు యధ్యసంతకము రప్పిరువ్యాపార మెక్కువగు ననితెప్పిరి. యధ్యసంతకము ద్రవ్యము సంపాదించ గోరువారు గుట్టుముల లెంచవలయును. బ్రిటిషువారికి సిలోనువారు జేసిన సహాయమున కెంతయు సంతసించుచున్నాను. కాని తోటలం దలి నూపరిం లెండెంటులను దీసికొనిరావుట మంచిదికాదు. ఏలిన ప్రస్తుతము గాకపోయినను ముందు సిలోనువారు లెమ్ము దాముగాపాడుకొనవలసి వచ్చును.

సిలోను రక్షణోపాయములు.

రక్షణోపాయములగుర్తి చెప్పచు అధికారులు ఫిరంగులు మొదలగువాని నియంత్రణచేయించురయిరి. చివరకు యిచ్చి యుండుటవలన మేలుకలిగినది. లోకపోయిచో యెమ్మెడెక యా నగరమువై ఫిరంగుల బ్రయోగించి యుండవచ్చును.

బర్మా

ఒక అంగ్లో-ఇండియనుదొంగ

5 సంవత్సరములు శిక్షింపబడుట.

రంగుగాను ఫిబ్రవరి నెల 1:— డి.వి. విల్లియమ్స్, యను నతడు ఆయుధ్యభాగము 22వ కెక్కును ప్రకారము, ఇన్స్పెక్టరు జిల్లాలో, క్లెక్కిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారివలన ఆయన సం

వ్యవస్థలు శిక్షింపబడెను. తానుజేరికాడునని ఇతడు చెప్ప కొనెను. ఇదివరకొకసారి శిక్షింపబడెను. ఇతడు తనకుపాకిని క్లెక్కిల్లాలోనికి ఒకపాకు యొక్కగుచ్చెను. ఈమధ్య చాలబందిపోట్లుజరుగుచున్నవి. అంగ్లకు ఎవరోఅంగ్లో ఇండియనొకడు ఈపాకును పుచ్చుకొనిచ్చుచున్నట్లుమానము కలిగినది. దానినిద పోలీసువారు విచారించి, యాకేనును బయటకు తీసిరి. పాకు తుక్కితోకూడ నొకయడవిలోపట్టు కొనబడెను ముద్దాయి తనకు దీనిని యెరువుగ నిచ్చినట్లు ఇతడు తెలియజేసెను. తుపాకితోదని ముద్దాయి ఒప్పుకొనినను, నేర ముచేసినట్లు మాత్రము నిరాకరించెను.

సంగ్రామానంతరము బ్రిటిషు సామ్రాజ్య కర్తవ్యము.

ప్రపంచభావములు నునువ్యవహారికతతో యభివృద్ధి జెందుచుండును. లోకములోని జనులు సర్వకాలములందు వారివారి సంకల్పములయందును, కార్యములయందును, క్రమ క్రమముగా ఉన్నత భావములను పునాదిగా నైకొని ప్రవర్తించుచుండురు. దినదినము మానవహృదయము నీవోద్యోగములను త్యజించి ఉన్నతాభిప్రాయములను స్వీకరించుచుండును. నా నారాజ్యములందు కలహములంతరించి ప్రపంచమునశాంతి, సుఖము చాలకాలమువరకు సాపిత్తులై యుండవలెననియు, జాతీయద్వేషములు నశింపవలెననియు, కర్మ భేదము అందకూడ దనియు, లోక తేనుమే నారాజ్యభిలాషగా నుండవలెననియు, ఇంక నిట్టిభావములన్నియో యుంతురనిచి పకవ్యముజెంద ప్రయత్నించుట సహజము.

సర్వరాజ్యములకు, లోకశాంతి ప్రజాతేనుము శ్రేయస్కరములనియు, ఎక్కువక అభిలషింపబడ తగినవనియు గోచరమగుటవలన నానారాజ్య చక్రవర్తులు కలిసి 'పేక్ కాన్ఫరెన్సు'ను నొక సంఘమును ఒకాండు దేశములో 'పేక్' పట్టుమందు ధాపించిరి. ఈ సంఘముయొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యమేమనచిరాజ్యములకైనను కలహము సంప్రాప్తించినచో యధ్యము నాపిజైచి సాధ్యమైనంతవరకు రాజీనామా చేయుటకు ప్రయత్నింపవలయుననట. ఈ సంఘమువారి తీర్పులకు దీని నేర్పరచిన యన్ని రాజ్యములవారు బద్ధులై యుండవలెను. ఈ న్యాయ పరిపాలనా గృహమునకు సంఘాధిపతులను, సాంఘికములను నొక్కతే యగుటచే రాజులు యభేద్యగా ప్రవర్తించుటకు వీలున్నది. ఈ సంఘములో ఇట్టి లాపములు ఎన్నియొన్నను నానారాజ్యా దర్శమైన లోకశాంతి, ఈ సభ్యులను సోపానమని ఎన్నరచ్చును.

ఈ అంతర్జాతీయ న్యాయ పోషణగా కార్యాలయ మున్న పుటికి ఇదివరకెన్నడును చేరిత్రయందు వర్ణింపబడనట్టియు నునువ్యవహారిక తెలియనట్టియు ఘోర సంగ్రామ ముద్భవించినది. యధ్యకారణము లెట్లున్నను నాగరిక ప్రపంచమంతయు శ్రద్ధతోను, అసక్తితోను యధ్యపరిణామము కొరకై వీక్షించుచున్నది.

ఈ మహాసంగ్రామ పరిణామమనిన సామాన్య మైనది కాదు. లోక భావములన్నియు ఒక్కమారుతీవ్రమైన మార్పు దలజెందును. జర్మనీ గెల్వినయెడల నానారాజ్య స్వాతంత్ర్యములంతరించును. మిత్రమండలివారు గెల్వినయెడల కొన్ని కోర్కెలను అనగా టర్కీ, ఇత్యాదులకు స్వాతంత్ర్య నాశనము సంభవింపవచ్చును. మరికొన్ని దేశములకు గెల్వినయెడల యాచారాలకు స్వాతంత్ర్యము పునరుద్ధారణమగును. జర్మనీ గెల్వినయెడల ప్రస్తుత బ్రిటిషు వలససామ్రాజ్యము క్షేపించవలస సామ్రాజ్యము లంతరించును. తదుపరి ప్రపంచమంతయు ఒక్కరాజుచేపరిపాలింపబడును. అట్టిపరిపాలనము సౌకర్యభూయిష్ట మగునోలేక అట్టిదానికి మో మనమూహింపబాలము. రెండవ పక్షమేయగు ననట నిజము రాజ్యపరిపాలన ఎంతమంచిదైనను స్వాతంత్ర్యము గోల్పోవుటకన్న మేరండు ఆత్మపాత్యలేదు. మిత్రమండలివారు గెల్వినయెడల తిరిగి యధ్యము ప్రపంచమందు సంభవింపకుండ కలులను స్వల్పరాజ్య స్వాతంత్ర్యములను సంగ్రహించెద మనియును, బహిరంగముగా ప్రతిజ్ఞలనుజేసి యున్నారు. మిత్రమండలివారి అసమాన భాగ్యసంపదలవలనను, నిరుపమానవైద్య నివహముల వలనను యధ్యమునందు గెల్వినయెడల సంపూర్ణ విశ్వాసము ప్రతిహిందూదేశీయుని హృదయమును ఆకరించియున్నది.

మిత్రమండలివారు గెల్విన తరువాత ఏమిభముల అంతర్జాతీయ, అంతర్దేశీ, విషయముల తీర్మానించవలయునను ప్రశ్న అందరికినీ తట్టికపోదు. లోకములో శాశ్వతముగా శాంతిచేకూడవలెనన్న యధ్యసంతకము 'పేక్' సభ్యుని ప్రపంచమందు భూగోళ శాస్త్ర న్యాయప్రకార ముగా విభజింపబడిన అన్ని దేశములను స్వాతంత్ర్యదేశములుగా

నంగీకరించి, అన్ని దేశములచక్రవర్తులను ఒకరితో నొకరు పోరాడు కొనకుండ అంతర్జాతీయసంఘట నేర్పరచి, స్వేచ్ఛా వర్తక న్యాయము ననుసరించి వ్యాపారము చేయుచుండునట్లు నిర్ణయించ వలసియుండును. కాని ఇటు వంటి యాదర్శ నములు సఫలమగుట దుర్లభము. అయినను నూచనలు కావరాక పోలేదు. పోలాండునకు స్వాతంత్ర్యమిచ్చితిమని బారుగాను ప్రజలడుగకయే పుకటించిరి. ముందురాష్ట్ర నిర్మాణము సాధ్యమయినంతవరకు ఆయాభూ భాగ జాతిభాగముల సమన్వయము కలదిగా నుండవలెనని అంగ్లరాజనీతిజ్ఞులు విశ్రమించుచున్నారు. హైందవభూ మియు మరువబడలేదు. బ్రిటిషుసామ్రాజ్యము అన్ని రాజ్యములోనికి గొప్పది. ప్రపంచములో 1/5 భాగము వీరిచేతులలోనున్నది. ఇంగ్లీషు చాలాభాగము స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యము ననుభవించుచున్నది. హిందూదేశమునకు ఈ విధమైన స్వాతంత్ర్యము ఇప్పుడులేదు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములోని దేశము లన్నియును, హిందూదేశముతోకూడ నాగరికతజెందియున్నవి. బ్రిటిషుసాలితులు విద్యావంతులగుటవలన స్వరాజ్యభార నిర్వహణమునకు శక్తిమంతులై యున్నారు. ఈసంగతి మనదేశ పాలకులకు సంపూర్ణముగా తెలియును. మనము రాజభక్తులమనియు, సత్యము విశ్వాసము విడనాడవనియు కష్టసమయ మం దుపకారముచేయువారమనియు, ఈ యధ్యమవలన బ్రిటిషువారికి వాగుగా తెలిసినది. హిందూదేశమునకు యధ్యసంతకము న్యాయమొనర్పరచెనని అంగ్లలలో నన్ని పక్షముల వారును నుద్ఘోషించుచున్నారు. లిబరలుప్రతిరోజ్జమగు నేడును ప్రతిక దక్షిణాగ్రీకావర హైందవభూమికూడ మనతో సమానమగు భాగస్వామియై సామ్రాజ్యమున నలరారవలెనని ప్రాయోచున్నది. బ్రిటిషుపార్లమెంటువారు యధ్యసంతకము మనయభిలాషలను పూరింపమాతురని నమ్మవలసియున్నది. అప్పుడు మన నాయకులు యధ్యముగియుటతోడనే బ్రిటిషు పార్లమెంటువారు హిందూదేశమునకు స్వాతంత్ర్య మొసగు చట్టము నుపపాదించి ఆచరణలోనికి తీసికొనిరావలయును. పోలాండునకు స్వాతంత్ర్యమిచ్చితిమని రుమ్యరాజుగాను ప్రకటించినవాల్ లోకమునకు బ్రిటిషురాజనీతిజ్ఞులకు హిందూదేశ రాజ్యసంస్కర్తలకు విధియెను. ఈ ప్రకటన గమించి మనముకూడ స్వాతంత్ర్యమిచ్చుటకు అంగ్లము పరిపాలకులను ప్రార్థించినచో తప్పక వారి సహజావార్య తత్వముచే నొసగెదరనటకు సందేహింపబడలేదు.

ఇది జరిగినయెడల మానకప్రాప్తి సమితియను ఆనంద మతమునకు ప్రధమసోపానము కట్టబడగలదు. లోకములో శాంతి, తేనుము, ప్రేమ, స్వాతంత్ర్యము వృద్ధిజెంది కొలది కాలములోనే ప్రపంచమంతయు, జీవనాధారదగు సర్వేత్వ రుని జయవతాకము కింద, పాపరహితమై వర్తిల్లుటకు మార్గ మేర్పడగలదు. సత్యవదన ధర్మచర, సత్యమేజయతి. ఓం శాంతి: శాంతి: "మానవ సేవకుడు."

మైపాడువార్తలు.

(స్వకీయ విలేఖనని యెద్దనుండి.)

కాలమానము.

మైపాడు జనవరి 30:—మాప్రాంతములందు ఈనెల తే 14 ది మొదలు పదిరోజులు విడుదలమూ 10, 12 పదు నెలనన్నించి వడికొంచెముగా పండుగలకు నవ్వుముకల్లుజేసినది. లేతవైయలు మిరపచెట్లు మొదలగువానికి ఈవాసమేలు. కోతలు కోయుచున్నారు. రైతులజాలనుండి, హిమము మెండుగా నున్నది. కలుజాపారుచు వారు వులో జలము పూర్ణముగా నున్నది.

రీడింగు రూము.

ఈగ్రామములో "యధ్యమ మిమోయిల్" శ్రీ రీడింగు రూము" అనుపేరుతో, కేర్పరుచబడియుండు, పతనమందిర మునకు ప్రస్తుతమున "న్యాయండియా" దైని మొదలగు అంగ్ల పత్రికలు మూడును, "అంధ్రపత్రిక దైని" మొదలగు తెలుగు పత్రికలు యేడును వచ్చుచున్నవి. మూడు 50 అమూల్య గ్రంథములు కలవు. మ. రా. రా. శ్రీ, కాకులూరు లింగారెడ్డి మొదలగువారు యింకను శ్రద్ధకహించి యాపతన మందిరమును వృద్ధిపరచ ప్రార్థితులు.

చెరువుకట్ట తెగగొట్టుట.

మాగ్రామచెరువు కట్టకు, శుంతతవరో తే 22 ది రాత్రి తెగగొట్టినారు. దైవకృపవల్ల కంటే మాపురవాసులవల్ల కను గొనబడి నీరును వెలుపలికిరానియక కట్టిజేసినారు. గవర్నెంటు వారు విచారించ ప్రార్థితులు.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS' AGENCY).

THE GREAT
EUROPEAN WAR.
WAR NEWS.

GREAT BRITAIN.

British Steamer Torpedoed off Lancashire.
Further Particulars.

LONDON, January 31.
Submarine "M 21" met the "Boh Cruachan," a coaster of 1,978 tons, in the early morning twenty-one miles west of the mouth of the Lule and gave the crew of 23 ten minutes to take to the boats. The submarine then blew the vessel up. The crew were picked up by a smack.

Two More Steamers Torpedoed.

The submarine, at half past twelve, intercepted the steamer "Sunda Blanche," Manchester to Belfast, due west of Liverpool, and the crew of ten had a similar experience.

The Belfast packet, which arrived at Liverpool in the evening, reports that she saw the submarine destroy a third steamer at 3.40.

Submarines in the Irish Sea.

LONDON, February 1.
There were apparently two submarines in the Irish Sea numbered "U 21" and "U 31". When one of the submarines was first seen she was flying the British Ensign. According to survivors the commander of "U. 21" said I am sorry to inconvenience you, but I have orders to sink all British crafts.

Some Details of Mails.

LONDON, February 1.
DUBLIN.—The Mailboat "Leinster" left Holyhead on Sunday afternoon and was pursued off Lightship by the German submarine for a mile. The Mailboat "Ulster" left Kingstown at the usual hour yesterday evening crowded with passengers.

War-risk Assurance Association does not consider it necessary to prohibit sailings of the Liverpool ships.

The British steamer "Icaria" has been torpedoed fifteen miles west of Cape Antifer. She was not sunk and was towed to Havre.

LATER.—The "Icaria" was torpedoed without notice. Lloyd's message from Douglas dated January 30th says that "Kilneolan" was sunk by a German submarine eighteen miles north west of Liverpool Bar. Her crew was landed by the coasting steamer Gladys. "Kilneolan" was voyaging from Liverpool to Belfast. The Commander of the submarine boarded her and said he was sorry to have to sink the vessel, but it was war. He ordered the crew to take to boats and offered them a box of cigars. Germans then blew out the ship's side with bombs. The submarine then proceeded to the steamer "moon" three miles away, and ordered it to take the "Vilneolan's" crew to the Isle of Man.

FRANCE.

"Tokomaru" Torpedoed by Germans.

LONDON, January 31.
HAVRE.—At nine o'clock this morning an explosion, the cause of which is unknown, occurred on the steamer "Tokomaru" from New Zealand, eight miles from Cap-de-la-Heve. The French trawler "Semper" rescued the crew of 57 and brought them to Havre.

The Cargo.

The "Tokomaru" sank in half an hour. She had 97,000 carcasses of mutton on board and gifts of clothing for Belgian refugees.

Torpedoed off Cape Antifer.

LONDON, January 31.—(11.30 P.M.)
PARIS.—The Minister of Marine announces that the "Tokomaru" was torpedoed seven miles west-north-west of Cape Antifer.

Torpedoed Without Notice.

LONDON, February 1.—(5.5 A.M.)
The "Tokomaru" was torpedoed without notice.

French Ministry's Protest.

PARIS.—The Ministry of Marine, in a note with reference to the torpedoing of merchant steamers, says:—"The German navy has now decided to violate international law systematically and deliberately to place themselves outside the pale of humanity. The whole world will rise with horror at acts unworthy of a civilised nation."

Lively Artillery Engagements.

Allies' Batteries Scour Success.

LONDON, February 1.
PARIS.—This afternoon's communique said "Artillery engagements were particularly lively in northern region. German infantry attempted to attack south-Eastward of Ypres, but were immediately defeated by combined artillery and infantry fire. Our batteries scored successes along the whole of the Aisne front. We consolidated our positions around small wood, which we captured north-west of Mesnil-les-Hurlus. Quiet prevailed in Argonne where the Germans appeared to have suffered extremely heavy losses."

A 'Nothing to Report' Communique.

LONDON, February 1.
PARIS.—Latest communique says there is nothing to report.

TELEGRAMS.

RUSSIA.

Russians' Advance.

LONDON, February 1.
PETROGRAD.—The communique says:—The Russians are advancing in fighting north of Gumbinnen and Pilikelen.

A Desperate Battle in Russian Favour.

A desperate battle occurred on Saturday in the district of Bhjmoft on the left bank of the Vistula. We attacked the Germans at night and drove them by the bayonet out of the trench which they had captured on January 19th.

Fighting in the Carpathians.

Fighting continues in the Carpathians.

Russian Position Generally Solid.

Our position generally is solid while the left wing is advancing.

Russian Raid on Trebizond.

Barracks and Stores Destroyed.

LONDON, February 1.
A Russian torpedo boat has raided Trebizond, destroying the barracks and stores. The troops fled.

The Russian Plan.

To Outflank the German Position.

ALLAHABAD, February 1.
The "Pioneer's" London correspondent, cables:—The "Times" Petrograd correspondent, dealing with the Russian offensive in East Prussia, says that evidently the Russian plan is to outflank the German position in the Masurian Lake region and to overrun East Prussia. Hence the advance north of Tilsit serves as a corollary to the movement of the Russian forces north of the Vistula beyond Mlava. The special reasons why this actively is being displayed at present are believed to be that the Niemen is sufficiently frozen to admit the passage of troops and artillery and the probability of the garrison at Kingsberg being so separated by drafts on the front west of the Vistula that the Germans cannot seriously menace the Russian advance in East Prussia, and to divert the German forces from the west or from the Prussian Galician theatres, as there are good reasons to suppose that the German forces west of the Vistula have been heavily drawn upon to provide reinforcements for Hungary. Presumably the enemy must transfer troops from the west if he desires to check the Russian movement beyond the Masurian Lakes. (Censored).

GERMANY.

Kaiser's Return to Berlin.

LONDON, January 31.
The Kaiser has returned to Berlin from the Western front.

Due to Throat Trouble.

It is reported that the Kaiser's return to Berlin is due to a recurrence of the throat trouble.

AUSTRIA.

Austrian Situation Pronounced Precarious.
One Million Troops to Hungary.

LONDON, February 1.
A Copenhagen message to the "Daily Mail" says that Baron Burean on his visit to Germany represented the situation in Austria as precarious and said that it was urgent to arrest the Russian advance on Budapest. He earnestly advised Germany to the consider possibility of tolerable peace even if it involved partial European disarmament and suggested various territorial rearrangements. German statesmen replied that such peace would be more ruinous to Germany than the total defeat, as the British navy would then be able to terrorise the whole world. On Burean's consenting to the continuation of the war the Germans agreed to send a million troops to Hungary by the spring, besides one and half millions to France in a last attempt to crush the Allies.

BULGARIA.

Flight of the Turks.

LONDON, February 1.
PETROGRAD:—After the battle of Sofia, the Turks, who lost heavily, fled to Tabriz which the Russians entered at noon on Saturday.

AFRICA.

Nath Singh Wounded in East Africa.

LONDON, January 31.
Major General Natha Singh of the Jhind Imperial Service Troops has been wounded in East Africa.

Attack on the Great Dune.

Carried by Moroccans and Algerians.

LONDON, January 31.
A Berlin communique indicates that the attack on the Grand Dune was largely carried out by Moroccans and Algerians.

Fighting in East Africa.

A Bombay Volunteer's Account.

BOMBAY, January 31.
A Sergeant in the Bombay Volunteer Rifles, in charge of the maxim gun section of the Indian Expedition to East Africa, writes to his father an account of the adventures of the force of which he forms a part. Describing

TELEGRAMS.

the fighting on the 6th October, he says:—A company of the King's African Rifles, a company of Jinds and ourselves went out to meet them. On the left flank we had one company of Punjabis with two maxims. We came under very heavy fire. Men who have been through the South African War say it was the heaviest rifle fire they have ever experienced. We were advancing through rubber plantations with high undergrowths. Trass were riddled with holes from the ground to a height of 5 feet, which showed, I think, that the shooting was very good. None of our maxim company was wounded. We forced the enemy to retire, which they did rather hurriedly. The total casualties of our force were two killed and 12 wounded. Half of the wounded were officers. It is a marvel we escaped so slightly. The enemy left 50 dead. They adopted their usual close order form of attack. Hence their heavy list of casualties. The attack lasted about one hour. It was dark when we returned to our trenches. From 12 to 2 A.M. I had to see that sentries were relieved every hour. The mosquitoes saw that I had no sleep before my watch. The district swarms with mosquitoes. Next day about 300 of us, including 23 of ours, marched out about five miles to trace the whereabouts of the enemy and, if possible, to attack them. All along we found traces of very rapid retirement, half buried dead, equipment kit, etc. thrown aside. We have since led a very dull monotonous time awaiting a return of the enemy.

GENERAL NEWS

GREAT BRITAIN.

The "Dacia"

LONDON, February 1.
The "Dacia" sailed from New York yesterday to Rotterdam.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

WAR NEWS.

DELHI.

Chiefs' Offer

H. H. the Barwani Raja Going to the Front.

DELHI, February 1.
A press communique states:—The Chiefs of Dhar, Barwani Ali, Rajpur and Jhabua have jointly offered to provide and maintain at the front in Europe a unit of six motor ambulances, and the offer has been gratefully accepted by the Viceroy. H. H. The Raja of Barwani will proceed to the front with the unit.

CALCUTTA.

Calcutta Prize Court.

More Claims to Cargo of "Raffenfels".

CALCUTTA, February 1.
At the High Court to day the Chief Justice, sitting at the Prize Court, disposed of some more claims to the cargo of the German steamer "Raffenfels". His Lordship granted orders of release in respect of goods claimed by the National Bank of India, Mercantile Bank of India and Alimivalla and Co.

His Lordship next ordered the goods claimed by Otto Warhadt and Co. to be condemned.

With respect to goods claimed by Schroder Smid and Co. Assmann and Co., and Cox's shipping Agency, His Lordship directed liquidation to have the goods subject to the order of the Court.

His Lordship granted an order of condemnation in respect of goods for which no claim had been filed, subject to the Crown filing papers stating that no claims had been made on these goods. (Censored).

GENERAL NEWS.

CALCUTTA.

A Bacteriologist's Find.

"A Regular Cholera Carrier."

CALCUTTA, February 1.
An interesting example to the extraordinary care necessary in bacteriological work is afforded by the last proceedings of the Calcutta Municipal General Committee. It seems that the presence of cholera vibrios was reported last month in the Calcutta water-supply underground reservoirs, and measures were at once taken to chlorinate the water. The matter was then further investigated, and on the 13th instant, the bacteriological authorities again succeeded in isolating a true cholera vibrio from the samples supplied to them. The matter was serious, but as no explosive outbreak of cholera had taken place in Calcutta it occurred to the authorities that there might possibly be some mistakes. The samples, it then transpired, had all been collected by a bearer who had long been in the employ of the bacteriological laboratory. This man had an attack of cholera some years ago but had not been a day off duty of late. There had also so far as could be ascertained, been no case of cholera in his family. On the bearer being subjected, however, to a close personal examination it was discovered by Major Greig, I. M. S., that he was a regular cholera carrier. The investigation is not yet complete, but the Health Officer is inclined to think that the key to the mystery has been found. The report concludes as follows:—"I need hardly add that this bearer has not been permitted to take any more samples of water and has been excluded from the bacteriological laboratory. All samples of water are now being collected by the Assistant Analyst and medical Officer Pulta. In future no samples will ordinarily be taken from Tallab,

TELEGRAMS.

as it is undesirable to have the reservoir opened heedlessly. I should like to take this opportunity of expressing my great indebtedness to Major Greig for his invaluable assistance in elucidating a difficult bacteriological problem. (Censored.)

The Calcutta High Court.

Pending Changes.

CALCUTTA, February 1. Quite a number of changes are pending at the Calcutta High Court this year. The Hon'ble Mr. H. R. H. Cox intends to go on leave during March until the end of the long vacation, and it is not yet certain that he will return. The Hon'ble Mr. W. Teuson is also due for leave this year, which he is taking from the middle of the next month. He will return after the long vacation. The Chief Justice's term of extra service, by which he qualifies for enhanced pension ended to-day and his retirement is expected at the end of the year. The appointment of a successor is not yet made. (Censored.)

Pension to Late J. H. Eastwood's Family.

CALCUTTA, February 1. Information has been received that the Secretary of State for India has been pleased to sanction the grant of the following pensions to the wife and family of the late Mr. J. H. Eastwood, Superintendent of the Calcutta Police Reserve Force, who died on the 3rd October from the effect of injuries received in the riot at Budge Budge: (A) A pension of Rs. 250 a month to Mrs. Eastwood for life or until her remarriage, with effect from the date following that of her husband's death; (B) A pension of Rs. 50 a month to each of the three daughters with effect from the date of death, until their marriage or remarriage of their mother. These concessions are granted in addition to the army pensions drawn by Mrs. Eastwood and her youngest daughter. (Censored.)

Coutts's Visit to the High Court.

CALCUTTA, February 1. Mr. U. S. Coutts, I. C. S., on special duty in connection with the new court of Behar last week visited the Calcutta High Court to ascertain the number of ministerial officers and clerks who could be spared for transfer to the new High Court. He has prepared a list of officers especially those coming from Behar in all the departments on the appellate side of the Calcutta High Court now engaged in connection with cases, civil and criminal, coming from Behar and Orissa.

BOMBAY.

Trial of a Head Constable.

For the Murder of a Coolie.

POONA, February 1. In connection with the trial of Head Constable Daniel Solomon and two bricklayers for the murder of a coolie, named Vishram, in the first named accused's house on the night of the 26th December, Mr. Kincaid, Session Judge, to-day recorded the statements of the accused. Daniel Solomon, in reply to the court, said that on the 26th December he had gone to Bhopadi village outside Kirkee, as his informer had told him that the thieves who had stolen a dressing case from Lord Sandhurst some 12 or 13 years ago had arranged to being the property for disposal to Bhopadi. He returned to Poona by 9-20 P. M. train and reached home at 10 40 P. M. He only heard of the death of Vishram some days later. He had not burned the deceased's clothes, the ashes found being the remains of a fire which labourers had fought in order to warm themselves. The other two accused had told him that an old wall had fallen on Vishram and killed him.

The other accused adhered to their former statement. The hearing was adjourned.

The Haj.

Returning Pilgrims.

BOMBAY, February 1. The Shaid Aigaba of Bombay wires:—The steamer "Akbar" brought 1,200 pilgrims on the 30th January; 17 died on the way, and one came ill with small-pox. Afghani, Bukhari, Bengali and Indian pilgrims are come. About 13,073 pilgrims have returned up to this date. A great number of the poor pilgrims are in Musafirkanas. Many pilgrims would be coming by the "Lawa" steamer, (Censored.)

BURMA.

A Case Under the Arms Act.

An Anglo-Indian Sentenced to Five Years.

RANGOON, February 1. D. A. Williams, an Anglo-Indian, describing himself as a hunter, with one previous conviction under Section 22, Arms Act, was sentenced on Saturday by the District Magistrate of Taikkyi, Insein district, to five years rigorous imprisonment for a similar offence, namely landing his shot gun, cartridges and dagger to a Shan in the Taikkyi district. Recently there have been dacoities in which an Anglo-Indian has been suspected of lending guns to Shan and Burman band characters, and enquiries of the special police traced the present case. The Shan, when arrested in a jungle with the gun and other articles, said that they were lent to him by the accused, who, however, denied the charge, although he owned the property to the fact. (Censored.)

CEYLON.

Sir West Ridgeway Interviewed at Colombo.

Duration of the War.

COLOMBO, February 1. Sir West Ridgeway, former Governor of Ceylon, is in Colombo on his way to North Borneo. After leaving

TELEGRAMS.

Aden he developed high temperature and was advised to break his journey. At an interview with the "Times of Ceylon's" representative he said he thought the war would last a very long time—two or possibly three years. That was the general opinion in Conservative circles at home.

Crown Colonies and London Money Market.

He thought the Crown Colonies would be able to enter the London Money Market for the purpose of borrowing sooner than was generally expected.

Rubber Boom.

Speaking on trade prospects he said that one thing was quite certain. When the war was over there will be a great rubber boom.

Horsebreeding the Thing.

To make money after the war, horse breeding would be the thing.

Ceylon's Response to Britain.

He paid a tribute to Ceylon's response to Britain's call, but it was unwise to deride Estates of superintendents, adding that there was a possibility though remote, that Ceylon might have to defend herself.

Ceylon's Defences.

Speaking of the defences of the Island he remarked that the authorities were very reluctant to give it its guns, but it was a good thing they were given, otherwise the "Enden" would certainly have bombarded the city.

PUNJAB.

Arts & Crafts Exhibition Opened.

LAHORE, February 1. The Lieutenant-Governor opened this afternoon an arts and crafts exhibition at the local museum. There were representative selections of loan paintings by the members of the new Calcutta School of Painting founded by Abanindranath Tagore, a collection of old Indian paintings, paintings by the students of Mayo School of Art, Lahore and craft work by the students of the same school. The proceedings were opened with the speech of

Mr Lionel Heath,

Principal of Mayo School of Art in which he expressed his opinion that the new Bengal school was destined to live, and dwelt on the characteristics of his school, viz., subjective quality, beauty of form, tone at the execution, and called attention to the paintings done by the students of the local school which, he said, reflected great credit on Mr. S. N. Gupta, a passed student of Calcutta school, and now, Assistant Principal here. He then made reference to the craft work done at the local school and said that with the present well-equipped laboratory this department should flourish.

The Lieutenant-Governor

in declaring the exhibition open expressed his appreciation of new Bengal school of painting and said that Punjab students should not imitate them but take inspiration from them which His Honour hoped would be achieved under Mr. Gupta's guidance.

The Proceeds of the Exhibition

will be devoted to Belgian Relief Fund.

UNITED PROVINCES.

Hindu University Society Meeting.

ALLAHABAD, February 1. An important meeting of the Hindu University Society has just been held at Benares. Sir Gurudas Banerji presiding. Among others present were Justice Ashutosh Chaudhuri, Dr. Sunderlal Pandit, M. M. Malaviya. The draft bill and statutes were considered and generally approved, but some alterations were suggested for the acceptance of the Government. A sub-committee with Sir Gurudas Banerji as adviser was appointed to revise the regulations.

Viceroy lays the Foundation.

It was also announced that the Viceroy had been pleased to lay the foundation stone of the University building. No date has been fixed yet.

Bharatpur Maharaja's Return.

Welcome Addresses.

ALLAHABAD, February 1. The Maharaja of Bharatpur has returned from England and was presented with a number of addresses of welcome.

Duars Planter Association.

Annual Meeting.

Reference to War and Proposal of Tea Gifts

ALLAHABAD, February 1. The Hon'ble Mr. A. W. C. Chaplain, speaking at the annual meeting of Duars Planter Association, Jalpaiguri on the 26th January last said with reference to war:—Experience in the war has shown that tea is the healthiest drink for troops in the field and it seems to me that the tea industry should take this opportunity of sustaining its reputation for patriotism and generosity by offering to our troops and those of our gallant allies a large quantity of tea as a gift. A levy of a certain percentage on the crop which would produce several million pounds of tea, part to be sent to the allied armies in France and part to the Russian troops, would, I am sure, meet the wishes of all shareholders and I trust that the Indian Tea Association will not lose the opportunity of doing the right patriotic thing in this time of national need. In this connection it may be mentioned that Indian Tea Association have had questions of gift of tea to the troops under considerations already as also the gift to the hospitals.

గుంటూరు వార్తలు

ఒకవిందు

గుంటూరు జనవరి 30:—ఈనెల 26 తేదీన మిషన్ కాలేజీ ప్రెజిడెంట్ గారు డి. రాయ ప్రాధికార దొంగగారు తమబంగారంలో, మారెండవ సర్కిల్ పాఠశాల వెళ్ళిపోయారు. వారికి వెళ్ళేటప్పుడు, అవకాశం గానికే గవర్నమెంటు వారు "రావుబహదూరు" అను బిరుదును సొంతం చేసుకున్నారు, వారి గౌరవాన్ని ఒక విందుగా. కాలేజీకి సంబంధించిన ఉపాధ్యాయులను, దొంగ, దొంగసానులను ఆవ్యసించి విందునకు పిలువగలగడం వివిధమను అంటున్న గ్రామస్థాన పాటలలో కొంతకాలమును వినియోగపరచిరి. తరువాత అల్పహారము లాసంగబడెను. అంతరము హుజూరాబాద్ కొన్ని సంభాషణలు, ప్రసంగములు గావించబడెను. తెలుగులో పద్యములు చదువుబడెను. కడపట జాతీయగీతము చదివి చక్కని కిగారికి జయమును, ఆంగ్లేయులను గలుగుగాకయును ప్రవేశంతో సభముగింపబడెను.

రజస్వలనంతర వివాహపు చట్టము.

ఈ చట్టము హిందూసంఘమునకు అసర్వదాయకమని దెలుపుటకు కొంతమంది పూర్వాచార పరాయణులు చేయజ్జు కాలలో 25 తేదీ నొకసభ జరుపబడినది. సభ 5 గంటలకు జరుగునని ప్రకటన చేయబడినదిగాని 5 లేకు 6 లేకు 7 గంటలకు ఇంకావెనో అనంగురు కూడినట్లు తెలిసినది. కొందలు కనిపెట్టుకొని యుండి యుండి గృహములకుజరిరి. పెండ్లిలోనంది కేవలము నోము, సత్యనారాయణత్రయము, అక్షయము ముత్యము దువలకు పెట్టుట మున్నగు క్రతువులు జరిగినట్లు యజ్ఞసందర్భములో నీరజస్వలనంతర వివాహచట్టమును గూర్చి కూడ సభకు గాంచిరి. ఈసభ ప్రదేశము హిందువులందరు వచ్చుటకు వీలుకాని స్థలమగుటచే నీసభ బహిరంగసభయని దెలుపుట కెంత మాత్రము వీలుకేడు.

యజ్ఞవిషయమైన వివిధ విషయములు.

(1) యజ్ఞము 25-వ తేదీతో ముగిసినది. (2) కాన్పుల వారికి "సోమయాజులు" గారను బిరుదునువచ్చినది. (3) రెండు మేకలు స్వర్ణమునకు పోయివి. (4) అన్నదానము బ్రాహ్మణులలో కనిపెట్టుకొనియున్న వారందరి కైపుమములు చేయబడెను. (5) కాని కుండీ, గుడ్డి, మూగ మౌనదలగు వికలాంగులగు బ్రాహ్మణేశ్వరులు మాత్రము అన్న వారానుగ్రహించి పందిరి కలుపల రోడ్లకు వెళ్ళుచుండిరి. (6) కాన్పుల వారు తమ యజ్ఞప్రసాదమును చీదలగు వికలాంగులకును దెట్టిముక్తిని గలిగించి మేలుగ నుండెడిది గదా? (7) కానకలు గావచ్చిన దెట్టి బిందెల కొలది పోతైనది. (8) కొనేటిలోని నీరు చాల మట్టుకు పాడైనది. (9) యజ్ఞమువిషయమైపందిపెట్టుబడిన కరపత్రములకు తెక్కలేదు. (10) కరపత్రముల ప్రచారముకల్ల పురజనులకు యజ్ఞము విషయమైన మంచిచెడ్డలు బాగుగ గ్రహణములైనవి. (11) బిడ్డల కొరకు చాలమంది స్త్రీలు సోమిదేవమ్మ గారికి నమస్కరించి సవర్ణన, కాసులను, రూప్యములను, పట్టు నీరెలు రవికలను నొసంగిరి. (12) సంతానార్థమై వచ్చిన స్త్రీలకు, యజ్ఞప్రసాదమును వండిపెట్టుబడెను. (13) సముద్రయానము చేసినవచ్చిన వారితోకలసి భుజించినవారు యజ్ఞభోజనములలోకలసి భుజించుటకు సమర్థులై నొసంగుటచే నమూనా న స మ స్వ ఆమోదంపబడినది చెప్పవచ్చును. (14) యజ్ఞమునకుగాను పన్నుకంపి నీవారు సుమారు 80 రూపాయల నొసంగిరి. ఈదెబ్బువెట్టి చీదలగు కుంటి, గుడ్డి మున్నగు వికలాంగులకు యజ్ఞము చేయతోనే పన్నుకంపెనీలో పట్టెడు అన్నము వెట్టిన వారును సంతసించేవారగునా? (15) సోమయాజులు గారిని, సోమిదేవమ్మగారిని, బుద్ధివక్తులను నొక బండిపై నెక్కించి అగ్రహారము నూరేగించిరి. ఇంటి యింటివద్దనాటి హారతులిచ్చి కొబ్బరికాయలను నొట్టిరి. బ్రాహ్మణులు బండిలోగిరి. వితంతువులు వెనుకనుండి బండిని నెట్టిరి. ఈవైభవముచూచి తీరవలసినదే. (16) దీని తరువాత సప్తహమకూడ చేయుదురని ప్రకటించిరి. (17) ప్రథమమున వనూలైన ధరమంతో గ్రామములో వనూలైన నమూరురెండువేలరూపాయలకు, వైద్యులు యిచ్చిన బియ్యపు బస్తాలకు నెయ్యదబ్బా లకు, మిగత కావ్యధాన్యమునకు, కానుకగా వచ్చిన దెబ్బుకకు తెక్కయేమైన యిత్తురాయని పురజనులలో కొంద జనుకొనుచున్నారు.

పోలీసుఆటలు ఫండ్ములు

ఈనెల 28 తేదీన పోలీసువారి ఆటలు ఫండ్ములు మున్నగు వేడుకలకు జరించుటకు పోలీసువారిమైదానులలో నన్ని యెచ్చాటలు గావించబడెను. అన్ని యలంకారములు కావించబడెను. ప్రేక్షకుల సేవలచేరిరి. మిగుల విసృతములైన 15 ఫండ్ములు జరుపబడెను.

సభ్యులందరికి అల్పహారము లాసంగబడెను.

కడపట పండ్ములలో జయమందినవారికి పోలీసు నూపరాలెం దెండుగారైన డాక్టర్ దొంగగారు బహుమానముల నొసంగిరి విను

మాపురమందలిక హమ్మదీయులు కలసి పురపద్యమును గొప్ప పండిని నిర్మించి అచ్చట చీదలకు అన్నదానము నేటి రాత్రికి చేతురు.

సమకాలికాభిప్రాయములు.

జర్మనీయును క్రైస్తవమతమును.

ఇప్పుటి యూరోపియన్ యుద్ధము. ప్రారంభింపబడినది మొదలు క్రైస్తవసభ్యులందరి కై ప్రస్తుతండు కొకరితో నొకరు యుద్ధముచేయుచున్నారా? అనుప్రశ్న పలుమారు చేయబడెను. దానికి కారణ మీ క్రిందివిధముగ దెలియజేయుటకు చున్నాము. జర్మనీలో గొప్పవారసేకులు క్రైస్తవమతము యొక్క భోజనమును నియమములు దైవవాక్యములు కావనియు, వాని కేర్పరచుటకు యుద్ధసక్కురతేదనియు కొంత కాలమునుండి బోధించుచున్నారు.

అయితే జర్మనీరాజ్యము కైలినదే నెందు కగౌరవముకలియయ్యెను అను ప్రశ్న చేయువడవమును. ప్రత్యక్షము మేరకు 1870 సంవత్సరమునందు ప్రహ్వారాజ్యము జర్మనీ రాష్ట్రమునందు యుద్ధరాష్ట్రమై యుండినది ఇది ప్రాచ్యమీడికి కంటే ఎక్కువ యుద్ధముచేసెను. ఆకాలమునందు ప్రాచ్యులకును తర్వాత ప్రాచ్య యూరోపుకుండవలయు మిక్కిలి కత్తివంతముగు గాఢముని ప్రజలు నమ్మిరి కాని ప్రహ్వ జహనులభముగ ప్రాచ్యును జయించి దానికోటల నన్నింటిని బట్టుకొని భుదకు సాగ్రికిపట్టణమును స్వాధీనము చేసికొనెను. ఈ సులభమునకునైన జర్మనీకి తలెత్తిగినది అదిగా జర్మనీ తాను గొప్పదాన ననుకొని గర్వింపించుచున్నది అదికనునందు జహనులభము కలవరించుచు వచ్చినది. ప్రాచ్యును సులభముగా జయించుటచేత ప్రపంచమునందును సులభముగ జయింపబడినది యని యనకొనెను. కాని కైలినది దానికోటలను నడ్డుచునుండినది అట్టి స్వాధీనపరత్వమున నను రాజ్యకాంక్షకును ఏనుకొన్న వారియొక్క బోధన విరుద్ధము యుండెను కాబట్టి జర్మనులు కొందరు, తమదేశము నకు ప్రభుత్వమును సుసాధించవలయునను నత్నాచార్యులొకరియొక్క ప్రజలకు సరిగా తెలియదు అని నేర్పుట ప్రారంభించిరి. అని రచివ్రత వ్రాయుచున్నది.

హిందూ విశ్వవిద్యాలయము.

వైస్ చాన్సలరును, ప్రొ. వైస్ చాన్సలరును నియమించుటలో విజిటరుయొక్క యంగీకార మావశ్యకముట. ఇది యెందువలన నావశ్యకమా నుట తెలియవచ్చును. ప్రభుత్వము వారి యంగీకార మవశ్యకముగ నున్నది. ఆ యంగీకారము రాజప్రతినిధి కుండవలయును; ఎల్లప్పుడు లెఫ్టినెంటు గవర్నరుగా నుండి విజిటరున కుండగూడదు. హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారములొకరి దెచ్చెడి అసాధారణాధికారములను అవసరాధికారములనుగూర్చి విచారించును. ఏ యునాస్థాయుని వైసను తీసివేయుమనిగాని విశ్వవిద్యాలయ పరిషత్ ప్రామాణ్యసంరక్షణకామే పోతుటనినో పోతుటలనో నియమింపుమనిగాని విశ్వవిద్యాలయమున కాజ్ఞాపించుటకు సభాసీనుడగు గవర్నరు జేసరులను కధికారముండవలయునట. ఉద్యోగుల సంఖ్యాధికములు సమృద్ధిగ నుండునట్లును, విశ్వవిద్యాలయ సంకల్పసిద్ధి కనుగుణముగను అంగీకరింపబడిన పద్ధతులవిండన విశ్వవిద్యాలయ కార్యక్రమము నిర్వహించబడునట్లును చేయుటకు వైతమాయక కధికారముండవలయునట. వివరము, ప్రభుత్వమువారి కేదేయాజ్ఞను జూచిచేసినపుడు, ఆయాజ్ఞనుగూర్చుచున వాలో చింతించిన విశ్వవిద్యాలయమువారు ప్రభుత్వమువారికి ప్రార్థించవచ్చునట. ఈవిధముగా ప్రభుత్వమువారు విశ్వవిద్యాలయమువై కొంచెమధికారము మాత్రమే కలిగియుండుననియు అసాధారణాధికారములు మిక్కిలి యరుదుగ నుపయోగింపబడుననియు చెప్పబడియున్నది. అని ఇండియన్ పేట్రీయల్ పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

కన్వెంషన్ కాంగ్రెసు.

ప్రాథమిక కలెగారి వివరత యుత్తరమును అందువైని నిబంధనవారుల విమర్శనములను చూచినయెడల ఆశ్చర్యనిపాదములు కలుగకమానవు. ఏదయోయొక పాఠశాలకుగావించిన దేశభక్తిగూర్చి నిందలుమోపి దేశమునకు ప్రపంచమునకు నతడొనర్చిన మహోపకారములు మరచి తమవత్సవ మనస్సువల్లను వివాదములను ప్రధానముగా మనసునందెడి యతనిని జనుల ముందరకు ప్రభుత్వమువారియెదుటను ములకన చేయజూచుట కొందరు హిందూజాతీయవాదులను చాటుచున్నది కన్వెంషన్ మతము ప్రధాననిబంధన క్రిందివిధముల ప్రాజ్యములో స్వపరిపాలన నభ్యసించుట, ఇంతకంటే ప్రస్తుతము ఏ హిందవుడును సభి కముగ వాంఛించడు. జాతీయవాదులందరు నట్టియాదర్శ మేకల వారు. కాబట్టి యుద్ధయుద్ధ భేదభావమువలనలేదు, ఆదర్శ మొకటియయినపుడు ఉభయములు కలియకపోవుటకు హేతువు కానించుచు బహిరంగముగ నిటుల చెప్పుచున్న వారు యంత రాశిమగు రాజప్రతినిధులవలన సభలో జేరుటకు నవకాశము కలుగవచ్చునని వాదించుటలేమో బహిరంగముగ పలుకువాక్యములవలననే ప్రపంచమొకరినర్థనగురించి విచారించవలయును. ప్రతి మనుజుని యనమనముతో జూచుచున్నయెడల సాంఘికకర్మల కెక్కడను నవకాశముండదు. కన్వెంషన్ సభ్యులని పేరుపెట్టుకొనిన వారిలోనే యరాజకటుద్ధిగలవారున్న వారి నేమిచేయగలరు? దేశభావనాపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

వృత్తాంతములు.

నెల్యూరుమునిసిపల్ ఆఫీసు. - దీనినిమిత్తము క్రొత్త కట్టడములను కట్టుటకు గాను ప్రభుత్వమువారు రు 8,500 ల ప్పించుట కంగీకరించిరి.

శ్రీరామస్వామి మేకము కొరారువతనము: -

కర్నూలు జిల్లా వ్యాపకలో ఈనెల 8-న తేదీన జనుగు శ్రీరామ స్వామి మేకొత్తను సందర్శించున, కొరారులోనుండి యేర్పడుట బడిన మూలగ్రంథ భాగములు కొన్ని పరిపం బడునట.

కన్వెంషన్ పర్యటన: - లండన్ కామన్వెంషన్ బరువాలవలన నడవబడిన కన్వెంషన్ లో ఎక్కువమైన సందర్శనము ఏప్రిల్ మేనెలలో టెంజరులో జరుగును. ఆ పర్యటన దురభిప్రాయములను వారు టెంజరులో కన్వెంషన్ హోమ్ములు హోమ్ములను గాక దురభిప్రాయములను పంపవలయును.

మృగాధి: - మాగ్రామములో నుమారు రెండుమాసములనుండి మృగాధి ప్రజలకి కలరాకంటే ఎక్కువగా ప్రజలను హతం చేయుచున్నది. గవర్న మెంటు గవర్నమెంటు ప్రజలకు హతం చేయుటకు ఈస్టిండియా కంపెనీ మునుగాను తగినంత లెక్క వుచ్చుకొందురని కొంచెమున్నది. అని మండలేట నుండి క్రిముల విన్నవించుచు వ్రాయుచున్నాడు.

రివల్యూషన్ జ. ఎన్. తామస్. - వీరికి కై లె. ఇ- హిందీదేశము జహుమానుగా నొసంగబడుటను పురస్కరించుకొని బాప్టిస్టులొక నొక నాంధిక సభ సమావేశమయ్యెను. జిల్లాకలెక్టరుగా రగ్రామగౌరవత్యము వహించిరి. ఉద్యోగులును సాధారణములును చాలమంది వచ్చియుండిరి. గానానంతరము తామస్ తిరుమలలు గావించినమందికార్యములనుగూర్చి యుపన్యాసములొనరించెను.

పశువైద్యశాలలు. - ఈవైద్యశాలల కట్టడము

లలో శస్త్రచికిత్సార్థము రు 750 లతో లభించెనె. పెద్దను కూడ చేర్చుటకు బోర్డువారు సిఫారసుచేయగా ప్రభుత్వమువారి కంగీకరించిరి. పశువైద్యశాల సంస్థాపనార్థము రు 4,606 లును దానిని నిర్వహించుటకు సంవత్సరమునకు రు 1,381 లును పట్టుని చేయబడిన క్రొత్తమందిపుగూడ వామోదించబడెను. ప్రతివైద్యశాలలోను వైద్యుల యసిస్టెంట్లకు బహుమతాడ కట్టుటనుగూర్చి బోర్డువారు సిఫారసుచేయుట కంగీకరింపక యట్టి చెక్కడవైన నవత్వముగనే వానినిగూర్చి మాత్రము సిఫారసు చేసెదమనిరి.

సామాన్యతానసభ, పరిశ్రామికోద్యమము.

ఈనెలలో జరుగు సభలో రాజా మకాల్యాలేసింగుగారి యాక్రింది తీర్మానము విషయమై వాదప్రతివాదములు జరుగుట కంగీకరింపబడెను. తీర్మానము. - "శ్రీమదేశములనుండి దిగుమతులు నిలిచి పోవుటచేత, ప్రభుత్వమువారు "తకశి" మద్యానుసంపదధిమించిన పవ్వలిచ్చి పరిశ్రామికోద్యమమున భివృద్ధిపఱచు విషయమై స్థానికప్రభుత్వముల వారియొక్కయు తిదితరపాలకుల యొక్కయు సభిప్రాయములను దెప్పింప ననుగ్రహింప వలయునని యాసభవారు సిఫారసు చేయుచున్నారు."

మునిసిపల్ బుద్ధోగముపై ప్రభుత్వాధికారము.

మునిసిపల్ కళాశాలలలోను సెకండరీ పాఠశాలలలోను రు 100 లకు లోబడు మ్యాక్సిముము జీతముగల యుపాధ్యాయులను నియమించుటకును శిక్షించుటకును పూర్వము స్కూల్ యిన్ స్పెక్టరుతోను మునిసిపల్ ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలో రు 50 లకు లోబడు మ్యాక్సిముము జీతముగల యుపాధ్యాయులను నియమించుటకును శిక్షించుటకును పూర్వము స్కూల్ యిన్ స్పెక్టరు ఇన్ స్పెక్టరుతోను, రు 50 లయొ, అంతకు వైచుకునట్టియు మ్యాక్సిముముజీతముగల స్వానిటరీ యుద్ధ్యోగులను నియమించుటకును శిక్షించుటకును పూర్వము స్వానిటరీ కమిషనరుతోను, అట్టి యింటినింగుద్ధ్యోగులను నియమించుటకును శిక్షించుటకును పూర్వము స్వానిటరీ యింటినింగుతోను మునిసిపల్ వై ర్యుల లాలోచించుట విధానమున ప్రభుత్వమువారి రాజ్ఞాపించి తదనుసారము నిబంధనలను మార్చినారు.

జాబులు.

విలేఖరుల ప్రకటన
మద్దికెరనాము - సంతకము తెలియజేయు. అంతర్వాసి, వ్యాపకవాది, ఒక విద్యార్థి - వీరితేఖలు ప్రకటించలేనందులకు చింతించుచున్నాము. - ౨౦. ౨౦.

ప్రపంచసంగ్రామ చరిత్ర

అయ్య
మద్రాసులో మధురవాణి పుస్తకాలయము వారిచేత ముద్రింపబడిన ప్రపంచ సంగ్రామచరిత్ర పాఠశాలలో ఎంత మాత్రము చదువుటకు భాగునాలెను. ఈ చరిత్రలో వేయబడిన సంగతులు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఇదివరకే ముద్రింపబడియున్నవి. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వ్రాసినదానినే వీరు ఎన్ని ముద్రించుచున్నాడు. క్రొత్త యేమియులేదు. ఇంతకొక యిందులో వేసిన చిత్రములు యిది వరకు అందలు చూచినవేకాని క్రొత్తటయు ఒక్కటి యులేదు. ఇందులో కెయివరు వారి చిత్రరీతి అద్భుతముగా వ్రాసియున్నదిగానూ మోటుగానూ వ్రాసెముగానూ చిత్రించుచు నెండునూరు చిత్రములు భావములు మార్చుటకు లభింపు. రాబోయే వై. ౧1 వే. లు ఉన్నవి. వీరిందు నొకరి అకాలు వేసివారు. ఇందులో సంగతులు వేయియు లేక యింట్లోకిని భిన్న చాలనాన్నిగా ఉన్నవి. వివర వివరము సమీక్షించువలె చాచుగానుండును. ఇంతకంటే యెక్కువకంటె మనుగూర్చిక బొమ్మలుచాలా వేసి తగిన వై. ౧1 వే. పకటించుట న్యాయము. ఈరకేయధ్యమకేసులే విమయవేదక పోయి నవ్వించిని ప్రస్తకములు అయ్యును. పోవున ప్రపంచమును చించికాడ. ఇదిపాఠశాలకు చాల విరాళకరముగా ఉన్నది. పాఠశాలకు అందాకి యాప్రకారముగానే తొలిచిఉండవచ్చును. ఒక పాఠశాలకు.

II

ఆంధ్రభాషాభిమానుల కొక విన్నవము.

అయ్య
ఆంధ్రభాషాభివృద్ధికికొలుపులగు నాద్యులవారి పూర్వ కవికృతములగు కొన్ని పద్యములు దురదృష్టవశాత్తయ్యెన్నవి. అందు "విద్యనాద" మృని పండితులచేత గొనియాడబడుచున్న వైద్య కావ్యమును ప్రాశస్త్యంగారములు మెరయరచించి కవిసార్వభౌమమొదలు నహించిన శ్రీనాథవచాకరి రాజమహేంద్ర రాజ్యాధిపతీయగు నలమేమరెట్టి సీక్రింపివ్యమున కట్టించియున్నట్లు "చాటుపద్యముజేమనరి" యను పాత్రమువలన దెలియుచున్నది.

శ్రీ రాజమహేంద్రరాజ రాజాత్మజులు సాటి
తలఁప నల్లయవేమ ధరణిపతికి,
రాజమహేంద్రరాజ రాజాత్మజులు సాటి
తలఁప నల్లయవేమ ధరణిపతికి,
రాజమహేంద్రరాజ రాజాత్మజులు సాటి
తలఁప నల్లయవేమ ధరణిపతికి,
రాజమహేంద్రరాజ రాజాత్మజులు సాటి
తలపల్లవులవేమ ధరణిపతికి,
గీ. భావభవభూగ సత్కళా భావములను
భావభవభూగ సత్కళా భావములను
భావభవభూగ సత్కళా భావములను
భావభవభూగ సత్కళా భావములను.
దురదృష్టవశాత్తయ్యెన్నవి మొదలు
నే, నాచేత జెప్పబడినవాలో దీనికగ్రస్థానము నియ్యరచ్చుక
ఎవ్వరే దీనికగ్రస్థానమున వ్రాసిపంపగల మహనీయులందైన వ్రాసి
పంప ప్రార్థింతులు.

ధరణికోట వెంకటసుబ్బయ్య.

1915 సంవత్సరం జనవరి 23న తేదీని వెల్లూపుకం. తాలూకా రంగం పేట గ్రామములో ప్రభు పాఠశాల యుపాధ్యాయ సంఘముకటి జరుపబడెను. దానికి నుమారు 25 గురు ఉపాధ్యాయులు హాజరైరి. ఈ సంఘముకు వెల్లూపుకం కేంద్రస్థానముగా నుపయోగపడు గారైన మహారాజశ్రీ పంగనామముల వెంకటచేలం పంతులుగారు ఆధ్యక్షులుగా నియమింపబడిరి. వారు ఆంగ్ల సామాన్య విజ్ఞానమును నిర్ణయముగా గావించి స్టెరియోస్కోపు (Stereoscope) అను యంత్ర సాహాయ్యమున ఉపన్యాసములొని సంగతులు చిత్రరీతిచేత మరపురానిరీతిని కనపరిచిరి. పాఠశాలాభిమాని మల్లడిలంకి తిలకుండగు అప్పలరాజుగారి యుద్ధాన వనరానంద కల విద్యభవనంజైన స్కూలు ౨౦౧౨లో సి. సుందరరాజులుగారు సంఘపు ఛాయాపటము తీయబడెను. అని సంఘకార్యదర్శిగారు వ్రాయుచున్నాడు.

IV

ఏలూరు భాషాసంఘము.

అయ్య.

ఏలూరు జనన 29:—ఈ సంఘమును గూర్చిన 26వ తేది ఆంధ్రపత్రికా దైనికసంచిలో ఒక విలేఖరుడు వ్రాసిన వ్యాసమును జదివినాను. అందుగల కొన్ని యసంగతములను ప్రత్యక్షమునకు పురిగొల్పినవి. ఆ వ్యాసములో భాషాసంఘము వారి ముఖ్యోద్దేశ్యములలో నొకటిని మాత్రము విలేఖరుడు ప్రాముఖ్యముగా వ్రాసియున్నాడు. పుస్తకభాండాగారమునకల జరుల తుపయోగపడుట ఈ పుస్తకమునందు స్థాపించుట భాషాసంఘముయొక్క యుద్దేశ్యములలో నొకటి కాని యిది మాత్రమే వారి యుద్దేశ్యము కాదు ఈ యుద్దేశ్యము గలిగిన సంఘమి పుస్తకములో పుస్తకమందిరాధికారులది వేరు ఇదివరలోనుండియుండ లేదు. పుస్తకముల ప్రోత్సాహము లేకయేమి, ఏలూరులోనుండు విద్యార్థులకు యభిమానభావమున వ్రేసినేమి, ఈ పుస్తక మందిర సంఘము వారు మాడు సంవత్సరముల కిందట పుస్తకమందిరమును దెలుచినపుడు పుస్తకభాండాగారమును స్థాపించెదమని వెల్లడిచేసియు నేటివరకు తద్విషయక ప్రయత్నము బొత్తిగా జరుపకపోవుటనుబట్టి భాషాసంఘమువారు పుస్తకభాండాగారమును నీపురమున స్థాపించుట ఒక యుద్దేశ్యముగ నుంచుకొనుట తటస్థించినది. ఈ విలేఖరుడు పుస్తకమందిరపు కట్టడము కింద నాలుగువేల రూపాయల ఋణము దీర్చుట నీయున్నదని వ్రాసియున్నాడు. కొన్ని మాసముల క్రిందట ఈ పుస్తకమున జరిగిన మండలసభకొఱకు రమారమి వేయిరూపాయల చందా వసూలు చేయబడెను. ఆ సమ్మత వసూలుచేయుటకు ఋణభారము యెడలరాదేమి? మండల సభలవలన నుపయోగములేదని నాయుద్దేశ్యము కాదు. కాని ఈ పుస్తకములో మిక్కిలి యవసరమయిన పుస్తకభాండాగారమును మాడు సంవత్సరముల క్రిందట స్థాపించ నుద్దేశించి యాయుద్దేశ్యము నెరవేరుటకు వలయు ప్రారంభ ప్రయత్నము వ్రేసిన చేయక పూర్వమే ఒక్కొక్క సందర్భమున వేలకొలది రూపాయలు మాడునాళ్ల ముచ్చటకొరకు వృథావ్యయము చేయుట ఎంత యచితమో వ్రాసిన వనరము. ఇంతియకాక తమ ముఖ్యోద్దేశ్యములను బొత్తిగా జరిగి నిమేష తీర్చునకు లోబడు నీపుర ప్రముఖులకు పుస్తకభాండాగారము స్థాపించుటకు గావలసిన పట్టుదల నుపదేశించుట సంకల్పమునకు ముగిసిన భాషాసంఘమువారు ఈ యుద్దేశ్యమును గూడ ప్రాముఖ్యముగ నుంచుకొనవలసినవారయిరి.

మీ విలేఖరుడు వ్రాయుంతవరకు దీని జనలో ఆస్సోసియేషన్ అనేడు సంఘ మొకటి ఏలూరులో దర్జులావద్ద యుండునని కాని లేక ఇదివరలో సంకురించి యుండి యుండెనని కాని యీ పుస్తకములలో నెక్కిన సంఖ్య యెక్కువ. ఈ విలేఖరుని వ్యాసముజదివిన పిమ్మట వైదికజాతీ ఆస్సోసియేషన్ విషయమై వాకలుచేయగా కమ్మమమింద వారికి రాజకీయ వ్యవహారములను చర్చించుట, ముఖ్యోద్దేశ్యముగానున్నట్లును, పుస్తకభాండాగారమును స్థాపించుట వారి ముఖ్యోద్దేశ్యము కానియట్లును తెలిసినది. రాజకీయ వ్యవహారములను జర్పించుట భాషాసంఘమువారి యాదర్శమెంతమాత్రమును గాదు. అట్టిస్థితిలో ఆసంగతోద్దేశ్యములు గలిగిన యీ రెండు సంఘములు వైకృత్యముగ యసంభవమని యీ విలేఖరుడు తెలియకపోయినది.

ఇంతియకాక ఈ విలేఖరుడు తెలియక భాషాసంఘమును గూర్చి కొన్ని విషయములను గావించెను. ఈ సంఘము స్థాపించబడిన ఘనము ఒకటిని రమాసములో 9 బహిరంగ సభ లీ సంఘమువారిచే జరుపబడెను. సభలన్నియు బహుశకులచే నలంకరింపబడెను. జ్ఞానపూర్వకపాఠ్యములు విద్యావంతుల మానసముల నాకర్షించెనని నేను నొక్కొక్కటింప గలను ఇట్టియెడ ఈ విలేఖరుడు మూడుసభలు మాత్రమే జరిగినవని వ్రాయుట సత్యమునకు దూరము. ఈ పుస్తకమందిరమున నియ్యబడిన రెండు ఉపన్యాసముల లోపములను నూచించుచు నీ విలేఖరుడు వ్రాసియుండెను. ఆ దియు సత్యమునకు దూరమనియే నా యభిప్రాయము. ఇదివర కీపురమున మిక్కిలి యరుదుగానుండిన యిట్టి యుపన్యాసములు భాషాసంఘమువారి కృషివలన తఱచుగ వినిపి భాగ్యము నేడు కలిగినదని యీ పుస్తకమందిర యొక్క విద్యార్థులకు యొక్కయు, విద్యార్థుల యొక్కయు యభిప్రాయమై యున్నది ఈ ఉపన్యాస మధ్యమున సభ్యులలో క్రిడాసక్తిగలిగిన యొక్కొక్కరిని తేలిపోవుట యుపన్యాసలోపమునలనగాక లేది పోయెడి నాల్గవనాడకే లోపమువలన గూడ నెయుండవచ్చునని ఈ విలేఖరుడు వ్రాసిన యుక్తముగ నుండెడిది. భాషాసంఘమువారి రాజకీయమునే రెండువందల కెక్కువగా నుద్దేశించుటను సంపాదించినట్లు ఒక నాటిసభలో బ్రదర్శించిరి. వక్తలు, విద్యార్థులు, వైద్యులు, ప్రియు ఈ సంఘము వారి యుద్దేశ్యములకు దోడ్పడుచున్నారు. పుస్తకము.

రత్న మాంబ

(ఒక చక్కని కథ)

(న్యాయపతి నారాయణమూర్తి - జరంపురం.)

(పూర్వసంచికానుబంధము.)

శర్మ తనకుమారులైన పుస్తక నిదానినిచూచెను. ఆమె యెందులకో బావనతనదనయెందులకును కనిపెట్టి "నీయభిప్రాయమేమి? యనియడిగెను. రత్న— నడచుకొని పోవువారికన్న యెగురుకొనిపోవువారు ఘనులు కదా? శర్మ— అట్లయిన కథలెగురును, అవి మానవులకన్న ఘనమైనవా? ఎట్లు? రత్న— "తండ్రి, మనవారు దేవతలకు రెక్కలుండునని యెందురు. వారెగురుగలరు. అదియుంగాక, మనము పూజ చేయుదేవుని యవతారమూర్తి లెగురుదురు. రామాయణములో, అని యింక నేనె చెప్పబోవుచుండ, శర్మగారు, "బలే! రత్నమా! బలే! నీకోరిక దప్పకదీర్చెదను" అని పలికిరి. రావు— రత్నమా! నీవు చెప్పినది సరిగానే యున్నది. దేవతలెగురుదురు. కథలెట్లు మానవులకన్న క్షణములు? రత్న— ఎట్లా, మానవులు భూమిమీదనుండువలెను. పక్షులు గూడ నడువగలవు అనియెగురును. మన మెగురలేము. వానికెవటి కలకలకే నుండును. యున్నది. మనకు దూరాకమెండు. వాని కానందమున్నది. మనకదిమాత్రమే. అదియును దినమును పాడిపాటియే పాడునప్పటికిని, వానికి నుఖమున్నది. మనము రోజునకు వేయిమందిపాటకాండ్లను వేయివిధములగు పాటలు పాడించుచున్నామనియెత్తెదను. అన్యోన్యము, అన్యోన్యమునామము, దీపతులయొక మత్యము, మున్నగువి వాటినుండి మనము వేర్పరకవలసియున్నవి. ఇంకేమి కావలయును. రావు— "హాయి! హాయి! మచ్చకంటి! మెచ్చుకొంటిని, నీవన్నదిజను. నీవెందుల కాభరణముల దూషితుడో నాకు తెలిసినది." రత్న— "అదియేమి?" రావు— నీయొద్ద నొక గొప్ప యాభరణమున్నది. దానితో నీలోకములోని యేయాభరణమును సాటిరాదు. వజ్రవైదూర్యములు దాని ముందెందునకును పనికిరావు. రత్న— అదియెక్కరికిని గనుపించదామేమి? రావు— గజ్జనుల కగపడును. వారుదానివిలువ నెరుంగగలరు. ఇంక దుర్జనుల కన్ననో, యద్విగనుపడనే గనుపడదు. రత్న— మీరు రత్న కర్తవ్యలేమో, దాని విలువ నెన్నగలరా? అది విలువగలదే యైనచో, దానిని విక్రయింపవచ్చును. రావు— దాని తెలియ, అగణ్యము. రత్న— అట్లయిన నేను దాని నమ్మివేసెదను, దానిని మీరు కొని లాభమును పొందెదరా? రావు— రత్నమా, నాకు దానిని గొను సామర్థ్యములేదు. నేను వీడవాడను. రత్న— తామునిగ్గయించిన తెలివే తామా వస్తువును పుచ్చుకొనకుండుట కర్తవ్యమిట్లుగానా? రావు— రత్నమా! అట్లయిన వినుము. ఇచ్చట గూరుచున్న మిత్రాడిగా రనుమించిచో మన మిత్రులమును, భాగస్వాములగానుండి, ఆరత్నము వలన వచ్చులాభము ననుభవించుము. నాభాగముగానేను నాజీవమునకు చేతిలో పెట్టుచున్నాను అని తనచేయజూచెను. రత్నమాంబ "తటాను" లేడిపిల్లవలె తనకుప్పివీడనుండి లేచెను. తాను జేయుబోవునని తలంచుకొనెను. తత్క్షణమే తెల్లబోయెను. రాజగోపాలరావు వైపునకు జూడ నాతడు చేయించాయుండెను. అతనిముఖము గంభీరముగానుండెను. మృదయము దడదడ గొట్టుకొనుచుండెను. ఆమె మాట్లాడ దలంచెనుగాని యట్లు చేయలేకపోయెను. మరల నాతని వైపు జూచెను. కన్నుల తలంచు తండ్రినిమీదమున నిలిచెను. శర్మ— రాజగోపాలరావుగారు నాకిది ఎంతయును సంతసముగాని క్రధము సమాగమనమునకే కలుగు పరస్పరానురాగము చిరస్థాయి కానేరదుగాన కొంతకాలము మిగిలెదలను ను గుణదర్శనముల ఫలితములు యుక్తము మిగిలెదలను దంపతులగుటకన్న నాకు వాంఛనీయ మొండేమియు లేదనిరి. ప్రథమ సమాగమనముననే కలిగినను విద్యావతియుగు రత్నమాంబకును నుగంధి యగు రాజగోపాలరావుగారికిని

వృత్తాంత లేఖలు.

తాళ్లపూడి వార్తలు.

(స్వకీయ విలేఖరుని యొద్దనుండి)

కాలమానస్థితి.

తాళ్లపూడి జనన 30:—ఈ నెలలో చిన్నవ్వ ములు మరయుటచే సస్యములు పాడయినవి. ముప్పలింకను నాకసమును వదలలేదు. హరికథ, ఉపన్యాసము. శ్రీబాలకృష్ణదాసుగా కీమద్య మార్కండేయవర్తక హరికథా కాలక్షేపము గావించిరి. కథానంతరము ఏలూరు పాటి రామభద్ర చయనులుగారు హరికథలనుగూర్చి యువస్వనించిరి. ఘోరహత్య. ఈమధ్య నొకనాటి యువయువకుని వేగిత్వపురం గోదావరిరేవులో శరముకటి తేలియున్నదట. గ్రామములు పంచాయితీచేసి కాంతూరుపంపిరి. హత్యవివర మింకను తెలియలేదుగాని శరము కాళ్ళచేతులు దగ్గరకు కట్టబడియున్నవని తెలియుచున్నది. ఈ విషయమున దగినశ్రద్ధను పోలీసువారు దీసికొనుచున్నారు. ఒకమరణము. ఈమధ్య గోదావరిలో నీడబోయి పదియారుసంవత్సరముల ప్రాయముగల బ్రాహ్మణజాతి కుష్టువాడు పాపవ్యాసోపయాజులు నతడు చనిపోయినాడు. పాపమితనిభార్యకు సం॥ 12 లు వయస్సు. వీరికుటుంబమునకు మాసానుభూతి నందించు చున్నారు. సంక్రాంతిపండుగ సందర్భమున పరిశ్రాంతియువకడ కార్యవర్గాలు గ్రూడ్డి మొదలగువారికి వస్త్రతండుల దానము చేసెరిరి. వేంకటగిరి వార్తలు. (ఒకవిలేఖరుని యొద్దనుండి) ఎలిమెంటరీ స్కూలుప్రవేశ మహోత్సవము. వేంకటగిరి జనన 30:— ఈ నెల 18 లేది సోమవారము సాయంకాలము 5 గంటలకు బంగారుపేట బోర్డు ఎలిమెంటరీస్కూలు ప్రవేశ మహోత్సవము అతివిభవముగ జరుపబడెను. ఆపస్తడు డిప్యూటీకలెక్టరుగారు గౌరవము. రా॥ ఎ. వెంకటరామయ్యర్. ఆగ్రాసనాసీనత్వముగపొందిరి. సదరు స్కూలు హెడ్ మాస్టరుగారగు రా॥ టి. శ్రీనివాసులు గారు స్కూలుయొక్క రిపోర్టునుచదివిరి. అందు ముఖ్యాంశము లేనియన ఈస్కూలు మూడు 12 సంవత్సరములకు ముందు తనచేత స్థాపించబడినయు, స్కూలుఉంచుటకు ధర్మాత్మముగ తమసత్తము నిచ్చి రా॥ వడ్లపూటి వెంకటసుబ్బయ్యశెట్టి ప్రోత్సాహ మొనర్చిననియు, కాలక్రమమున గ్రామస్థుల సహాయమున స్కూలు వృద్ధికాగా బోర్డువారు స్కూలును బోర్డుకు కావలయునని కోరగా దానిని యిచ్చివినయియు స్కూలు వృద్ధి యగుకొలది స్థలము చాలనందున బోర్డువారు రూ 2000 ఖర్చు పెట్టి కట్టించి స్కూలుకు దయచేసినయు చెప్పిరి. పిమ్మట రా॥ నెమలి. సుబ్బరావుగారు ఎలిమెంటరీ విద్యాభివృద్ధిని గుఱించియు వార్తాపత్రికా పతనమునుగురించియు నుపన్యసించిరి. తదనంతరము రా॥ పురాణము సుబ్బయ్య టి. ఎ. గారు విద్యాభ్యాసమువలన గలుగు ఫలమునుగుఱించి ముచ్చటించిరి. ఆగ్రాసనాధిపతిగారు ప్రభుత్వము మనలను ఆత్మరక్షల చేయుట కొనర్చుచుండు ప్రయత్నములను వివరించి ప్రశంసించి చక్రవర్తిగారికి మేరీరాడిగారికి మంగళ గీతంబులతోను మితాయి పంచి పెట్టుటతోను సభముగిసెను. కలిగిన ప్రేమ మృదయ పూర్వకముగటచే నది దినదిన ప్రవృద్ధి మానమైనది. శర్మగారును పుత్రికయును రాజగోపాలరావుగారును ఇంగ్లాండుదేశమున కేగిరి. రిమాసులు గడచినవి. పుత్రికలన్నియును కొలది దినములలో శ్రీయత రాజగోపాలరావుగారికిని, శ్రీమతి రత్నమాంబగారికిని, వివాహము జరుపబడెదనని వార్తలను ప్రకటించినవి. దానిని జదివిన ఛాందసులు దిట్టిరి. సంస్కర్తలు క్లాఫించిరి. ఎవరేమనుకొనినను లండను నగరములో బ్రహ్మ సమాజసభకు లగు, బ్రహ్మసంధ కేశవ చంద్రసేతుగారి పేరుతోనున్న, "కేశవ నికేతనము"లో జయప్రదముగ వివాహము జరిగి పోయెను. రత్నమాంబకడనున్న "సుగుణ పుంజము" అను రత్నమువని లాభములన్నిటిలో రాజగోపాలరావుకూడ, చాలకాలము భాగమునుభవించెను ఇట్టి వివాహము లిదివరలో నెన్నడును మనలోజరుగలేదు. మున్నుంచు జరుగనన్న వేమో యెవరు చెప్పగలరు?

తామర తైలము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-6-0. 12-కి 3-8-0

మా తామర తైలము ఒక్కడబ్బీ ను ఆరు అణాలకు కొని నాలుగైదు సారులు రాచినయెడల తామర నిర్మూలముగను. నయము కాని యెడల మీ ఆరు అణాలు తిరిగి తీసికొన వచ్చును.

ఆ నేక సంవత్సరములు, మానములు బాధపడెనవారు దీనివలన కత్తుణపే సుఖము పొందిరి. హా! నిదురపట్టక బలములు అతుచుండు అవస్థ హానికొనెను వద్దు.

జీరణ సాయము.

25 మాత్రల డబ్బీ 1 కి వెల 1-4-0

అజీర్ణము వలన భుజించినవస్తువులు రక్తమునకు సరిగా మార నందున ఇదిమిగిలిన రోగములకు కారణ మగును. దీనివలన శరీర కోశములందు

రసస్రావము క్రమముగ గలుగక, మర్బల మేర్పడి ఆయువు క్షీణించును. చులబద్ధముమానును. రక్తము పుట్టిజెందును. ఆకలి హెచ్చును.

అమృతాంజనండిపో, 6, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

వజ్రగుళికలు

20 మాత్రలగుల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0.

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, ప్రాణమునకు రక్త పుష్టియు, సర పటుత్వము కారణములు. రక్త పుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము.

ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీర వ్యాయామమువలనను, జీతేంద్రియత్వమువలనను గలుగును. వ్యభిచారము, సుఖరోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుటయు, ఆరోగ్యమునకు హానిని జేయును. దీనివలన శుక్లసప్తము, స్థలసము, శక్తిలేకుండుట, అగ్ని మాంద్యము, భయము, కంపము, చురుకుదనము లేకుండుట మొదలగునవి గలుగును. వైజ్యబులకు వజ్రగుళికలు వజ్రాయుధమువంటివి.

మూల శంక కు తైలము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-12-0

మూలశంకవలన ఆసనముదగ్గర చర్మము లాపుబారి క్రమముగ చిన్నచిన్న మలలు ఏర్ప

డును. ఇదిపైత్యకోశపు మందతవలన (Torpid liver, గలుగును అతికాక, బడలిక, విశేషకాలము 2-3 చోట కూర్చుండుట, మలావరోధమువలన బహిరంగమునకు పోయినపుడును ఇతర సమయములందును రక్తముపడును. విశుభక కొంతకాలమువాడిన మూలశంకరోగము తగ్గగలదు.

మోహినీ తైలము

స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

5 తులముల నూనెగల సీసా 1-కి వెల 0-12-0 లు

మెదడుకు చలువజేయును.

కండ్లకు చలువజేయును.

తెండుకలు పెరుగును.

తెండుకలు రాలకుండును.

తెండుకలు నునపుడెరును.

మనోహరముగా నుండును.

సువాసన గలిగి యుండును.

వేలకు వేలు

సీసాలు చిత్రయము.

తప్పకకొనుట యుక్తము

ఇది మనోహరము జేయు విద్యాస్థులు, క్షిద్రులు, ఉద్యాగ్రులు మొదలగువారికి సుఖనిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేరికోడ్డు, బొంబాయి 6,7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

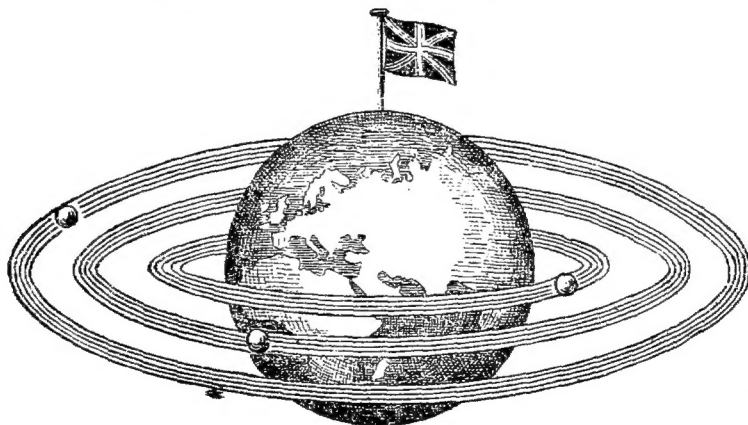
'హనుమాన్'

బోరకప్ప నబ్బు

దీని యందు సంజీవతుల్యమలగు కన్యపుటా తేరియున్నది. చెలి సంబంధమగు దురద, పుండ్లు, గట్టి, నవ, పొడలు, తామర మొదలగు చర్మవ్యాధులు తుణకాలములో రూపుమాసి పోవును. చర్మమునకు మృదుత్వము నిచ్చును. బాలురు బాలికలు, యావనలు, వృద్ధులు, ప్రతివారును ప్రతిదినమును ఉపయోగించదగినది. ఔషధము చేసుకొనునప్పుడు శరీరమునకు చల్లదనము నిచ్చుటకు యావబ్బునకు మరయొకటి సాటిగాదు. మన దేశముయొక్క ప్రతిపట్టణమునందును, మహనందును యీ నబ్బు క్రయమునకు దొరకగలదు. ఎస్. రంగనాథం స్వామి అండు బ్రదర్స్, మద్రాసు.

ప్రపంచ యుద్ధము.

ఘనఘోర సంగ్రామము!

చిత్రరూపము !!

యోధా గ్రణుల భావ చిత్రము !!!

యూరోప్ ఖండమందెల్లను, అల్లకల్లోలముచేసి రక్తప్రవాహమునే బారలాడుచుండు జగత్ ప్రళయ స్వరూపముగా సాక్షాత్ కాలభైరవునివలె వినబడియుండు అతిభయంకర యుద్ధనాయకులనున్నా, ఆయాదేశపు రాజాధిరాజులనున్న, చక్రవర్తులనున్న, ప్రత్యక్షముగా జూచి నట్లు కనబడు సుందరమైన భావచిత్రములు, ప్రకాశించునట్టి నున్నవైన కాగితములవై ముద్దగా ముద్రించి విక్రయమునకు సిద్ధముగనున్నవి.

త్వ ర జే యు దు! స్వల్ప మే ప్ర తు లు!!

తోకనుకాల్చుకొనిన మర్కటమువలె అక్కడిక్కడికి తిరుగుచు వ్యాపారనావలనున్న, యుద్ధనావలనున్న హతముజేసి తుదకు మండింపబడి సముద్రపాతమునకు పోతున్న ఎవడను జూచియుండురా? దానియొక్క నాయకుని తెలుసునా? అది మద్రాసుకు ముట్టడించి జేసిన అనాగతములను జూచియుండురా? తుదకు దానిని గతిజూపిన సిద్ధియను నావయును దానియొక్క నాయకునిని జూచియుంటిరా?

పంచపాండవులవలెయుండు ఇంగ్లాండ్, రష్యా, ఫ్రాన్స్, బెల్జియం, జపాన్ చక్రవర్తులనున్న దుర్యోధన దుష్కాసనులవలె కాలాగ్నికి పోతున్న యుండ్ల జర్మని ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ, చక్రవర్తులను జూచియుండురా? ఆయా రాష్ట్రముయొక్క సేనా నాయకులనున్న నౌకానాయకులనున్న, వాయువిమాన నాయకులనున్న జూచియుండురా? లేనియెడల మావద్ద విక్రయమునకు సిద్ధముగనుండు చిత్రపటమును తెప్పించి జూడుడు! చిత్రపటమువలన యుద్ధసంగతులు మనసునకు సులభముగా బోధపడుటకు సందియములేదు. దీనివెల. 1 రూపాయ.

షరా.—యుద్ధమారంభమైనతోడనే రణరంగమునందు నూతనముగాయెత్తిబడిన పోటోలను తెప్పించి ముద్రించియున్నాము ప్రతియొక్క వటుమును మౌనికెట్టల జాట్టి నలగక భద్రముగాజేరునట్లు చంపెదము.

విలాసము :— గురుబసవ కంఠెని మద్రాసు.

పోస్టేజీ సహా ఉచితము.

వీరవర్మరాజుగారు మూలినయినను.
ఒకచిత్రమున కథ—చదువుటచే
జూరవోల్లసము కలుగజేయుటయే
గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన
స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను
అందుచేలిపియున్నాము. కోరువారికి
ఉచితముగా పంపబడును.
జాగ్రత్తగా తమనామే న్రాయము.
కై. జ్యోత్సన, మజిలీకర్ గోవిందజీ,
ఆంధ్రక నిగ్రహ ఔషధాలయము,
92, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

నూతన రోమసంహారి.

బేగం సాహిబ్.

ఈసారి రోమ సంహారి
ఒకసారి ఉపయోగించుట
జీవిత కాలమునందు రోమ
హాని తగ్గించుటకు సులభము
గాను తెలుసుకొని సుచ్చ
జాతకమున దా ధర్మ క
యను ని క త్తించును.
చర్మమును స్వభావ
ప్రకారము కాంతిని
రక్షించుటకు (సాఫ్ట్)
ఇది బాగు.

వెల 3 పిల్లల పెట్టె 1కి రూ 1.0-0 వి. పి. ఖర్చు 4 అబ్బాయి
4 పెట్టెలు రూ. 2—10—0 తపాలాకర్చు 0—0—0
వలయువారు: ఆర్. వి. పండిట్ అందు కంపెనీ
నెం 6 బందరుసిద్ధి మదరాసు.

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోమిట్ బహారు (రిజిస్టర్డ్)

అనుప్రాగ్నేయలకు దేశీయమైన ఆత్మరక్షణకావలయును.
మనోహరమైనది, సువాసనగలది, చాలకాలమువాసన
యిండును, ఏర్పరచబడిన కొన్ని పుష్పములనుండి మాత్రమే
తయారు చేయబడినది. ఇందు మధ్యసారము చేర్చబడ
లేదు. చేతియూపా టాడగాని, కొటుమిదగాని కొన్ని
కొట్టెను తేసికొనినయెడల సువాసనలతోగూడిన పూలతోట
లోనే గూర్చున్నట్లుండును. ఈ యెన్నులమైన శీయకముల
పుష్పములనుండి తయరైన ఆత్మరక్షణకావలయును. సువాసన సమర్థవిం
చుటయు ఆటోమిట్ బహారు ఇవ్వవని మీదగ్గరనున్న
జాప్రకీరన సమగ్రమయినది. వారితావున తేదీని మాట్లా
యెదను. చిన్న బుడ్డి నిలుక 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0,
పెద్ద బుడ్డి తరగతి బుడ్డి 0-2-0. ఈయత్తులలో
మరగబెట్టబడి ఘుమఘుమ లాడుచుండు కార్డులు దేశీక 1-కి
0-10-0 వి. పి. ఖర్చుకొనువాకే భరించవలయును.
ఈవిషయము—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ కమిశన్ కంపెనీ,
155, బామా నగర, బొంబాయి.

మదరాసు ఏకైకము:—మహాత్మ పురుషోత్తం మూర్తి.
నెం 29, ప్రైవేటుబారుగోడు ప్లవరుబారుసమీపం, మదరాసు,
ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,
మరాఠ్ పరకము-మదరాసు ఈస్టు.

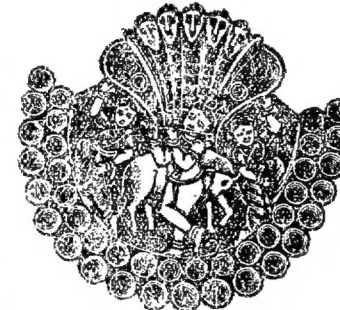
ఈ ప్రక్క చిత్రపటమున దశపదుకట్టిన్ని
యింకా యితర మైకట్టిన్ని బర్మా నైజాల్
తగుమైనట్లు ఇమిడివక, చక్కసాన,
నైసాన, పట్టెకెంపులు, కుచ్చకెంపులు,
వైక్రాంతములు, రోజుపూలు అను మేలు
వైక్రాంతములు, స్ఫటికములు, పుచ్చేరి
గాజుకర్పకులు, సుందరితనముచేయిం
చి రోజుమహాముగా జీవరత్నములను
మిరియందుకట్టి వాటినిన్ని వారువారు
కోరునట్లు తయారుచేయించి సరసముగా
పంపించగలము.
ప్రభుమహా ఆర్థరథంపి కేము స్వల్ప
లాభమునకు ఫలమధికముగనిచ్చెను సార్థ
క నానుముగల సరాసు వర్తకులను దెలిసి
కొనవలయునని నగలను రత్నములను స్వదే
శీకృతములను గోరువారు ప్రార్థితులు.

ఆంధ్రనాటకములు.

ఆంధ్రనాటక పితామహుండగు బల్లారి, ధర్మ
వరం. రామకృష్ణమాచార్యుల వారిచే రచియింప
బడిన ఆంధ్రనాటక రత్న మాలా గ్రంథములు.

- 1. చిత్రనీయము. (2) వివాదసారంగధర. (3) పాదుకాపట్టాభిషేకము. (4) నావిత్రిచిత్రాశ్వనాటకము. (5) ప్రహ్లాదనాటకము. (6) ప్రమీళాద్వనియము. ధర ప్రతి 1-కి రు 1-0-0 మాత్రమే. అనేకనాటకముల ఉత్తరరంగములు ప్రతి 1-కి 0-4-0 వలయువా ర్షికింది అద్రస్సులకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును. రమావిలాసము ద్రాక్షరశాల, బల్లారి. యం. నరసయ్య. "మారుతి నివాసం," 26, కోపు వెంకటాచలయ్యర్ వీధి, మదరాసు. ఆశ్వినీ అందు కంపెనీ, బ్రాహ్మణ మదరాసు. మూర్తి అందు కంపెనీ తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

22-వ న్నెగల (సవరము) బంగారు.
(ఇందుకు పూచీపడగలము)

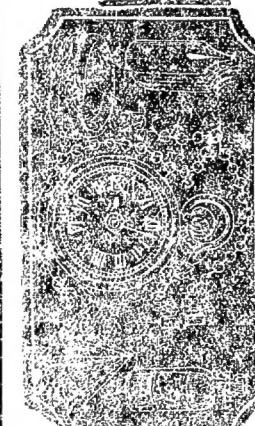
గెజల్ నాగర

1½ సవరము యెక్కు
వెల రు. 30-8-0.

చుట్టును వివిధములగు బంగారునగలు, కంఠినగలు, రాళ్లు
చెక్కిననగలు, మున్నెమున చిక్కింద చేర్చొన్న వర్తకులంద
దొంగును, కోడలవారికి క్యాటలాగులు ఉచితముగా పంపబడును.
సదరక ఇండియా జాకెరి మ్యూనుఫాక్చరీంగ్ కంపెనీ,
487, టంక సాలసిద్ధి, సామలకాచిపేట, మదరాసు.
The Southern India Jewellery Manufacturing Co.,
487, Sowcarpet, Madras.

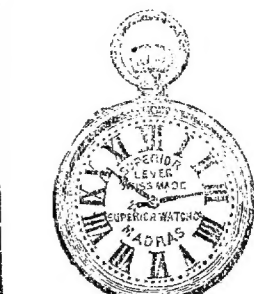
పాకెట్ లీవర్ వాచ్.

దీని క్రయము 6 బహుమతులతో 9-1-0.
6 సంవత్సరములు గ్యారంటీ యివ్వబడును.

...ఈ వాచ్ బల్వత్తమైన లీవర్
మోటోరీక వాణ్యమైన యంత్ర
సామానులతో తయారై యిప్పుడే
నూతనముగా వచ్చియున్నది. కొంచె
మైనను వ్యత్యాసములేకుండా సరి
యైన కాలక్రమము చూపించు
వాచి యిదియే, మిగతల సుందర
మైనవి ఏ 6 బహుమతుల వికరం.
1. వాణ్యమైన చేతిగుడ్డ, 2. సమీప
మైన ఆర్యసీసా, 3. సగ్గాకార
మైన ఉంగరము, 4. గడియారపు
గొలుసు, 5. వివిధమైన స్టీలుబిల్లు
6. బిల్లులూపామెడు కంపోసు.
దయచేసి ఈ విలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించికోనుడు.
బి. ఆర్. వెంకటరమణ అందు కంపెనీ,
నం 7, కోపు వెంకటాచలయ్యరు నందు, మదరాసు.

సుపీరియర్ లీవర్ జ్యూయలువాచ్.
గొలుసుతో సహా ధర రు 3-0-0. పోస్టేజీ 0-4-0.
దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలదు.

ఈగడియారము దయమిద
మాకంపెనీ చేరు ఎజ్జెనిసిరా
తో నుండినది యందున
ఇది గా చుట కందమై తలచిన
మును, డెప్యూటాంట్ అను గ్లాసు
కోమునుగలిగి మొరటుపనులకు
దగియుండును. పెట్టెమాత్ర లో
భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతి
కొంచె యుండును. సీను నుండి
మాత్ర తయారుచేయబడినది. కాన నెవరియొద్దను జిక్కుదు.
ఒకవొక్కనును తయారుదను తలంపుతో తక్కువ వెలనుంచి
తిమి. చాల కాలము పనిచేయునట్టి, స్వల్ప ధరగల గడి
యార మిదియొకటియేయని యనుభవమున దెలియును ఇదివఱ
కనేక గడియారములు ఖర్చయి యోగ్యతాపత్రముల నంది
యొన్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడును. మా పట్టణమున
కనేకులు కొని సంతసింపిరనిన, జేలుమాట తెందుకు
సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 157, మదరాసు.
మంచిమయము! తనజేలు ఖర్చుపడినపు!! తనక దొరుకవు!!
ఈసంవత్సరం కొనుహరికి, పంచ 1-కి అత్తలారాపడమాక
కోర్కెని కోడల్ ప్రహళమ అను గ్రంథయొకటి ఇశాము
మేలైన జపాక పట్టుపంచలు.

అనేక పంచలు కర్పవడినందున
వస్తుతం ఖరీదు లోగించియున్నాము.
వాచకలూరా! శృంగారమున్న
జాగరికతయన్నగల మేలైన జపాక
పట్టుపంచలు పంపంగదినమాట అను
దముకోరుకు తెప్పించి విక్రయించింతి
పోగా ముగ్ధులొద్ది పంచలుమాత్రమే
యొన్నది. ఇందులో ఎరుపు, తచ్చు
అభవచ్చు, రోజు, మేనున్నం ఇత్యాదిరంగులు గలవి. గ్లాసు
నీయమైనవి, రెక్కపడుడు.
రేఖచూరనిదీనిన్ని 2½ మూర పెట్టెలగుల పట్టుపంచ 1కి 2-0-0
నంచ 1-కి రేపాలఖర్చులు 0-4-0
డిటా పెంచు. పంచలు కొనుహరికి రేపాలఖర్చులు ఇశాం.

టి. సీతారామ మొదలియార్.
3, కందకప మొదలివీధి, తిరువల్లిక్కేర, మదరాసు.

ప్రపంచ చరిత్ర.

ఇదివరకు రెండు సంచికలు వెలువడినవి.
ఇం దన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభ మగు
భాషలో తెగినవటములతో కథలవలె నని తయగును.
చంచాపద్ధతి సంవత్సరమునకు (సమారంభి 600
పుటలు) 6 సంచికలు, చంచా రు. 2—0—0
(పోస్టేజీతో సహా). ప్రవేశ రుసుములేదు. ప్రప
త్యగము చంచా ముందుగ స్వీకరింపబడును.
వలయువారు:— గా. హరిసర్వోద్ధరమరావు, ఎం.ఎ.,
ఇంజనీరింగ్, మద్రాసు, అని నూరుగు

చుండుకు నూనె

సీసా 1-కి 0-6-0. వి. పి. సహా 0-10-0.
ఈనూనెను రాచిన చుండు, పొట్టిరాలుట, జల,
గోకుడుపుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన
వెండ్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగ బెరుగక గలవు.
అమృతాంజన డిపో 6. తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

వనోపధి సార్వాపరిల్లా

ఇది జేహమునందుబ్బు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కిళ్ళి
బొట్టు, సాతవాయువుబొట్టు, రసపట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయ
చుగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాశితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును
కుద్దిపజచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.
ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో మెకవిభవైన మార్పు గనుపించును. రెండు
సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును.
కుష్టు కు మండు.
ఇది చర్మమును పూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారత మధువల్లి(త్రాగుటకు మందు)
నాగవల్లితైలము వైపుతకు మంగు. ఈ రెండుకలిసి నెలరోజుకు సరిపోవు మందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి సావంత్, గకక. భననవాడి, నం. 2. బొంబాయి.
Dr. D. B. SAVANT, No. 124 Fanaswadi, No. 2, Bombay.